

کد مدرسه

دفترچه شماره ۱

آزمون

۵

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

پایه

۱۲

تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۸/۱۶

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۸۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۷۵

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی
۱	ریاضی و آمار	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه
۳	جامعه‌شناسی	۱۵	۵۱	۶۵	۲۵ دقیقه
۴	روان‌شناسی	۱۰	۶۶	۷۵	

مواد امتحانی	سرفصل دهم	سرفصل یازدهم	سرفصل دوازدهم
ریاضی و آمار	—	فصل ۱	فصل ۲ (درس ۱)
علوم و فنون ادبی	—	فصل ۱	فصل ۳ (درس‌های ۶ و ۷)
جامعه‌شناسی	—	فصل ۱ (درس‌های ۱ تا ۳)	درس‌های ۴ و ۵
روان‌شناسی	—	درس ۴	—

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه‌نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می‌باشد.

سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵

ریاضی و آمار

۱- چه تعداد از جملات زیر گزاره می‌باشند؟

- نام زهرا یک نقطه دارد.
- جمعه بهترین روز هفته است.
- ۲ عددی فرد است.
- در را باز کن.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۲- نقیض کدام گزاره، ارزش درست دارد؟

- (۱) حاصل $(\sqrt{2} - \sqrt{5})$ ، عددی منفی است.
- (۲) عدد $\sqrt{7}$ عددی گنگ محسوب می‌شود.
- (۳) انحراف معیار، همان جذر واریانس است.

(۴) در معادله درجه دوم $ax^2 + bx - c = 0$ مقدار دلتا هیچ‌گاه منفی نمی‌شود.

۳- در کدام جدول، اشتباه رخ داده است؟

$\frac{\sim p}{F} \mid \frac{\sim q}{F} \mid \frac{p \vee \sim q}{T}$ (۴)	$\frac{\sim p}{T} \mid \frac{q}{F} \mid \frac{p \Leftrightarrow q}{F}$ (۳)	$\frac{p}{F} \mid \frac{q}{T} \mid \frac{\sim p \wedge q}{T}$ (۲)	$\frac{p}{T} \mid \frac{q}{F} \mid \frac{p \Rightarrow \sim q}{T}$ (۱)
---	--	---	--

۴- ارزش کدام گزاره با بقیه متفاوت است؟

- (۱) $\sim (\sim q \wedge q) \vee p$
- (۲) $(p \vee \sim p) \Leftrightarrow (q \Leftrightarrow \sim q)$
- (۳) $(p \Leftrightarrow \sim p) \wedge q$
- (۴) $\sim (\sim (p \Rightarrow p) \Rightarrow p)$

۵- ارزش کدام یک از گزاره‌های زیر، وابسته به ارزش p است؟

- (۱) $p \vee \sim p$
- (۲) $p \Leftrightarrow \sim p$
- (۳) $p \Rightarrow \sim p$
- (۴) $p \wedge q \Rightarrow p$

۶- گزاره «اگر (فردا دوشنبه یا جمعه باشد) آنگاه دیروز شنبه بود» غلط است. امروز چندشنبه است؟

- (۱) یکشنبه
- (۲) سه‌شنبه
- (۳) چهارشنبه
- (۴) پنجشنبه

۷- جدول ارزشی $n + 2$ گزاره دارای ۳۲ ردیف است. جدول ارزشی $n - 1$ گزاره چند ردیف دارد؟

- (۱) ۱۶
- (۲) ۳۲
- (۳) ۶۴
- (۴) ۱۲۸

۸- نماد ریاضی «مجموع مربعات معکوس‌های دو عدد α و β بزرگ‌تر است از تفاضل β از α » کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{\alpha^2} + \frac{1}{\beta^2} > \alpha - \beta$
- (۲) $\frac{1}{\alpha^2} + \frac{1}{\beta^2} > \beta - \alpha$
- (۳) $\frac{1}{\alpha^2} + \beta^2 > \alpha - \beta$
- (۴) $\frac{1}{\alpha^2} + \beta^2 > \beta - \alpha$

۹- کدام گزاره شرطی می‌تواند مقدمه ۱ در قیاس استثنایی زیر باشد؟

مقدمه ۱:

مقدمه ۲: هوای تهران آلوده است.

نتیجه: مدارس تهران تعطیل است.

(۱) اگر مدارس تهران تعطیل باشد، آنگاه هوای تهران آلوده است.

(۲) اگر هوای شهری آلوده باشد، آنگاه مدارس آن تعطیل است.

(۳) اگر مدارس شهری تعطیل باشند، آنگاه هوای آن شهر آلوده است.

(۴) اگر هوای شهری آلوده نباشد، مدارس آن تعطیل نیست.

محل انجام محاسبات

۱۰- دانش‌آموزی ادعا کرده است برای گزینه‌های زیر، استدلال ارائه کرده است. کدام ادعای او درست است؟

- (۱) اگر طول و عرض مستطیل را ۲ برابر کنیم، مساحت آن ۲ برابر می‌شود.
 (۲) اگر در یک مثلث قائم‌الزاویه، یکی از اضلاع زاویه قائمه را ۲ برابر کنیم، وتر نیز ۲ برابر می‌شود.

(۳) معادله $x^2 - x = 0$ تنها یک $x = 1$ ریشه دارد.

(۴) اگر a و b و c اعدادی مثبت باشند و $a > b$ ، آنگاه $ca > cb$.

۱۱- دامنه تابع مدل کدام‌یک از گزینه‌های زیر، زیرمجموعه‌ای از اعداد طبیعی است؟

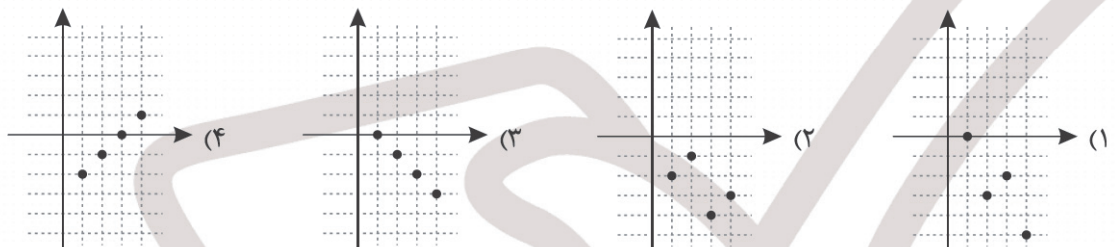
(۱) مساحت دایره‌ای به شعاع r

(۲) دمای خانه در هر لحظه از شبانه‌روز

(۳) میزان استفاده دانش‌آموزان یک مدرسه از اینترنت در هر ساعت از ساعت ۸ تا ۱۵

(۴) کاهش دمای هوا با دور شدن از سطح زمین تا ارتفاع ۱۵ کیلومتر

۱۲- نمودار دنباله $a_n = (-1)^{n+1} - n$ کدام است؟

۱۳- اگر n فرد
 اگر n زوج
 $a_n = \begin{cases} 3n-1 & \text{زوج } n \\ n^2-3n+1 & \text{فرد } n \end{cases}$ و a_n زوج
 $b_n = \begin{cases} a_n \\ a_{n+1} \end{cases}$ مقدار $a_1 + b_3$ کدام است؟

- (۱) ۵ (۲) ۷ (۳) ۹ (۴) ۱۱

۱۴- اگر جمله سوم دنباله $a_n = 3n^2 - 10n + k$ برابر ۱ باشد، جمله چندم دنباله $b_n = \frac{2k-n}{n-5}$ برابر $\frac{-3}{4}$ است؟

- (۱) ۱۵ (۲) ۱۶ (۳) ۱۷ (۴) ۱۸

۱۵- در دنباله $a_n = 2n^2 - 5n + 3$ ، اختلاف کدام دو جمله متوالی ۱۰۱ است؟

- (۱) 20 ام و 21 ام (۲) 26 ام و 27 ام (۳) 19 ام و 20 ام (۴) 25 ام و 26 ام

۱۶- در کدام گزینه رابطه بازگشتی هر دنباله به درستی نمایش داده نشده است؟

- (۱) $a_1 = -1$ ، رابطه بازگشتی: $a_{n+1} - a_n = 3$ ، دنباله: $a_n = 3n - 4$
 (۲) $a_1 = 1$ ، رابطه بازگشتی: $a_n = a_{n+1} + 4$ ، دنباله: $a_n = 4n - 3$

- (۳) $a_1 = 1$ ، رابطه بازگشتی: $a_{n+1} - a_n = 2n$ ، دنباله: $a_n: 1, 3, 7, 13, 21, \dots$
 (۴) $a_1 = 3$ ، رابطه بازگشتی: $a_{n+1} = 3a_n$ ، دنباله: $a_n: 3, 9, 27, 81, \dots$

۱۷- در دنباله با رابطه بازگشتی $a_{n+1} = \begin{cases} 3a_n - 2 & \text{فرد } n \\ 12 - \frac{1}{4}a_n & \text{زوج } n \end{cases}$ ، $a_1 = 10$ و $a_{n+1} =$ جمله چهارم دنباله کدام است؟

- (۱) -۲ (۲) -۴ (۳) -۶ (۴) -۸

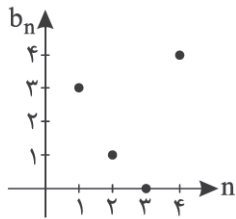
محل انجام محاسبات

۱۸- در رابطه بازگشتی $a_{n+1} = 2a_n + 3n$ اگر مجموع جملات یازدهم و دوازدهم ۴۲۳ باشد، جمله دهم دنباله کدام است؟

- ۵۰ (۱) ۴۹ (۲) ۴۸ (۳) ۵۱ (۴)

۱۹- نمودار زیر مربوط به دنباله $b_n = 2a_n - 3$ است. حاصل $a_4 - a_1$ کدام است؟

- ۰/۵ (۱)

- ۰/۵ (۲)

- ۱ (۳)

- ۱ (۴)

۲۰- دنباله بازگشتی $(a_n + \frac{k}{a_n})$ با $a_{n+1} = \frac{1}{4}(a_n + \frac{k}{a_n})$ و $a_1 = k$ به طرز شگفت‌انگیزی به جذر عدد k نزدیک می‌شود. اگر جمله سوم این دنباله

بازگشتی را تقریبی برای \sqrt{k} در نظر بگیریم، مقدار $\sqrt{5}$ کدام است؟

- $\frac{17}{8}$ (۴)

- $\frac{13}{6}$ (۳)

- $\frac{11}{5}$ (۲)

- $\frac{7}{3}$ (۱)

علوم و فنون ادبی

۲۱- کدام عبارت از دیدگاه سبک‌شناسی «یراد» دارد؟

(۱) با توجه به ارتباط با اروپا و ظهور علوم و فنون جدید، بسیاری از واژه‌های فرنگی و اصطلاحات انگلیسی، روسی و فرانسوی و ترکی وارد شعر در عصر بیداری شد.

(۲) نثر فارسی در دوره بیداری قید و بندهای نثر مصنوع و فنی را کنار می‌گذارد، گزارشی و ساده می‌شود.

(۳) شاعران دوره بیداری، تخیلات سراینده‌گان پیشین را در نظر داشتند و نوآوری‌هایی در عرصه تخیل پدید آوردند که نمونه این تخیلات را می‌توان در اشعار ابوالقاسم لاهوتی دید.

(۴) یکی از ضعف‌های تکنیکی در اغلب داستان‌های دوره مشروطه، حضور راوی سوم‌شخص در بعضی صحنه‌های داستان و سخن گفتن او با خواننده است.

۲۲- چند مورد از موارد زیر از ویژگی‌های نظم و نثر «عصر بیداری» است؟

● کاهش آشکار از عبارت‌های وصفی دور و دراز و لفظ‌پردازی‌های بی‌جا در نامه‌ها و نوشته‌ها.

● تکلف و تصنع از بارزترین شاخصه زبان شعر عصر بیداری است.

● رغبت بیشتر شاعران از قالب‌های مستزاد و چهارپاره و سرودن ترانه و تصنیف.

● تغییر نگرش شاعران از جزئی‌نگری و عینیت‌گرایی به کلی‌نگری و ذهنیت‌گرایی.

● «توجه به مردم» از بارزترین ویژگی‌های سطح فکری ادبیات دوره بیداری است.

- ۱ (۴)

- ۴ (۳)

- ۳ (۲)

- ۲ (۱)

۲۳- کدام گزینه برای ابیات زیر درست بیان شده است؟

«کس نیست که تا بر وطن خود گرید بر حال تباه مردم بد گرید»

دی بر سر مرده‌ای دو صد شیون بود امروز یکی نیست که بر صد گرید»

(۱) جمال‌الدین عبدالرزاق اسماعیلی، مداح جلال‌الدین خوارزمشاه، در سال ۶۳۵ ه. ق آن را سرود.

(۲) کمال‌الدین اسماعیل، مداح جلال‌الدین خوارزمشاه درباره قتل عام مردم اصفهان در سال ۶۳۵ ه. ق سروده است.

(۳) کمال‌الدین اسماعیل، درباره قتل عام سال ۶۳۳ ه. ق در اصفهان سروده است.

(۴) نجم‌الدین کبری درباره حمله ویرانگر مغول‌ها درباره قتل عام سال ۶۳۳ ه. ق در اصفهان سرود.

محل انجام محاسبات

۲۴- هر عبارت زیر معرف کدام اثر ادبی است؟

- اثری در بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی به نثری ساده و گاه دارای سجع و موازنه.
 - کتابی در شرح احوال بیش از صدتن از شاعران ایرانی از آغاز تا زمان مؤلف به تشویق امیرعلیشیر نوایی نوشته شده است.
 - اثری در علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر به شمار می‌رود.
 - در این اثر ناهنجاری‌های اجتماعی قرن هشتم به شیوه طنز و تمثیل بیان شده است.
- (۱) لمعات - تذکره دولت‌شاه - تحفة الاحرار - موش و گربه
(۲) مرصادالعباد - تذکره دولت‌شاه - المعجم - موش و گربه
(۳) لمعات - نفحات الانس - تحفة الاحرار - رساله دلگشا
(۴) مرصادالعباد - تذکره الاولیا - المعجم - رساله دلگشا

۲۵- هر یک از عبارات زیر به ترتیب، معرف کدام شخصیت ادبی است؟

- کتاب «تاریخ گزیده» را با محتوای تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، بنی‌عباس و تاریخ ایران تا سال ۷۳۰ ه.ق نوشت.
- وی در غزل توجه خاصی به سعدی و مولوی داشته و دارای قصایدی نیز در سبک عراقی است. مثنوی «جمشید و خورشید» از اوست.
- شاعر عصر سربداران، مردی دهقان‌پیشه بود که قدرت شاعری خود را در قطعات اخلاقی آشکار کرده است.
- شاعر عارفی که در دو محور اندیشه و احساس آثار جاودانه‌ای پدید آورد.

- (۱) خواجه فضل‌الله همدانی - حافظ - ابن‌یمین - مولوی
(۲) حمدالله مستوفی - خواجهی کرمانی - سلمان ساوجی - فخرالدین عراقی
(۳) خواجه فضل‌الله همدانی - سلمان ساوجی - خواجهی کرمانی - فخرالدین عراقی
(۴) حمدالله مستوفی - سلمان ساوجی - ابن‌یمین - مولوی

۲۶- در کدام ابیات به ترتیب یک ویژگی فکری شعر عراقی و یک ویژگی زبانی شعر خراسانی به چشم می‌خورد؟

- (الف) هم‌رهی با غیر و از من احتراز از بهر چیست
(ب) نیست به جز عشق در این پرده کس
(ج) کی به حرف آید اگر داند معلم در قفاست
(د) چرخ گردان نهاده دارد گوش
(ه) چنگ خود ای زهره با خورشید پرداز و برو
- (۱) ب و د (۲) الف و ب
(۳) ه و د (۴) ج و ه

۲۷- کدام یک از ابیات فاقد ویژگی‌های سبک عراقی است؟

- (۱) به من بخشید اجل‌های خود، ای خلق
(۲) دل من چون شود دور از وثاقتش
(۳) ای زده ناوکم به جان، یک دو سه چار و پنج و شش
(۴) به درهای شهر آتش اندر زدند

۲۸- استفاده از صنایع بدیعی و بیانی در کدام بیت کمتر دیده می‌شود؟

- (۱) تو قصد رقص کرده من عزم پای بوست
(۲) عاشقان نقل غمت با باده احمر خورند
(۳) بزن مطرب ز رحمت راه عشاق
(۴) مراست دردسری از خمار مستی عشق

۲۹- در کدام بیت آرایه «لف و نشر» دیده نمی‌شود؟

- (۱) مهر و مه خوانند بر قدرت درود آسمان
(۲) حسرت برم از مرغ اسیری که ز تقدیر
(۳) به سیم و زر بودش میل دل ولی خواجه
(۴) تا خیال لب و دندان تو در چشم من است

۳۰- در کدام گزینه نوع «لف و نشر» متفاوت است؟

- (۱) شب قدر است و روز عید زلف و روی این ترکان
(۲) ز مهر و کین تو اندر ضمیر دشمن و دوست
(۳) جنگت نصیب دشمن و صلحت نصیب دوست
(۴) یکی چو دیده عاشق یکی چو عارض یار
- نمی‌باشد دل ما را شکیب از روی این ترکان
بود نتیجه کفر و عقیده ایمان
تا زین خلیل خیر برد، ز آن حسود شر
سحاب گرید و خندد شکوفه سحری

۳۱- تعداد «تضاد»های کدام گزینه بیشتر است؟

- ۱) به روز وصل دلم همچو بید لرزان است
- ۲) در لفظ تیره معنی روشن کند ظهور
- ۳) در مذاق قدردانان قهر کم از لطف نیست
- ۴) از تو وفا نخیزد، دانی که نیک دانم

۳۲- در کدام گزینه «تناقض» دیده نمی‌شود؟

- ۱) نماز در خم آن ابروان محرابی
- ۲) هستی ما عدم است در حضور یار
- ۳) تا بود بار غمت بر دل بی‌هوش مرا
- ۴) دیده بی‌نور شود گر نکم گریه چو شمع

۳۳- در تمام گزینه‌ها «تشبیه گسترده» دیده می‌شود، به جز.....

- ۱) بیابانی است عشق ای دل که پیدا نیست پایش
- ۲) به خدا که پرده از روی چو آتشت برافکن
- ۳) رواست در بر اگر می‌تپد کبوتر دل
- ۴) ای برده اختیارم، تو اختیار مایی

۳۴- در کدام گزینه تشبیه دیده نمی‌شود؟

- ۱) ای ز مژگان تو در چشم گلستان خارها
- ۲) پیش روی چشم او گر لاله و نرگس بروید
- ۳) بر لب بحر فنا منتظریم ای ساقی
- ۴) گر رو به صحرا آورم از لاله‌زار آتش دمد

۳۵- در کدام گزینه همه آرایه‌های «تشبیه، تلمیح و تناقض» دیده می‌شود؟

- ۱) من از آن حسن روزافزون که یوسف داشت دانستم
- ۲) این عشق بلایی است شنیدی که چه‌ها دید
- ۳) به یاد کاکل پرتاب و زلف پُر چینش
- ۴) لب چون آتشش آب حیات است

۳۶- در بیت زیر کدام آرایه‌های ادبی دیده می‌شود؟

- «خط سبز و لب میگون تو را زنده‌دلان
 ۱) تشبیه - تلمیح - لف و نشر
 ۳) تلمیح - تناقض - اغراق

۳۷- کدام گزینه با بیت زیر هم‌وزن است؟

- «چل سال رنج و غصه کشیدیم و عاقبت
 ۱) دل از کرشمه ساقی به شکر بود ولی
 ۲) اوقات خوش آن بود که با دوست به سر رفت
 ۳) دی عزیزی گفت حافظ می‌خورد پنهان شراب
 ۴) تا عاشقان به بوی نسیمش دهند جان

۳۸- در کدام بیت رکن «فعل» دیده نمی‌شود؟

- ۱) به هر پایه‌ای دست چندان رسد
- ۲) ز خود گر چه مرکب برون رانده‌ام
- ۳) جنگ یکسو نه و دلشاد بزی
- ۴) سری را که بر سر نهادی کلاه

ز بیم آنکه شب هجر در قفاست مرا
 بی‌پشت، روی آینه صورت‌پذیر نیست
 گل اگر بر سر نباشد، خار در پا هم خوش است
 وز من جفا نیاید دانم که نیک دانی

کسی کند که به خون جگر طهارت کرد
 بیشتر از نیست بودن، هست نیست
 سوز عشقت نشانند ز جگر جوش مرا
 مردم چشم مرا خانه ز سیل آباد است

به منزل کی رسی تا گم نگردی در بیابانش
 که به اتفاق بینی دل عالمی سپندت
 که دیده در ره خود تاب و پیچ دام و نشد
 من شاخ زعفرانم، تو لاله‌زار مایی

گل ز سودای رخت افتاده در بازارها
 لاله و نرگس یقیناً هیچ چشم و رو ندارد
 فرصتی‌دان که ز لب تا به دهان این همه نیست
 کشتی چو در آب افکنم خیزد غبار از روی شط

که عشق از پرده عصمت برون آرد زلیخا را
 یعقوب که دل در کف مهر پسرش داشت
 دل من است که هم جمع و هم پریشان است
 از آن آب آتشی در ما گرفته است

به لطافت خضر و آب بقا می‌گویند»
 ۲) تناقض - تشبیه - جناس
 ۴) لف و نشر - جناس - اغراق

تدبیر ما به دست شراب دو ساله بود»
 ز نامساعدی بختش اندکی گله بود
 باقی همه بی‌حاصلی و بی‌خبری بود
 ای عزیز من! نه عیب آن به که پنهانی بود؟
 بگشود نافه‌های و در آرزو ببست

که آن پایه را حد به پایان رسد
 به راه تو در نیم‌ره مانده‌ام
 خویش‌تن را و مرا رنج‌ه م‌دار
 مینداز در پای هر خاک راه

۳۹- توضیحات نوشته شده در مقابل کدام مصراع صحیح نیست؟

- (۱) شنیدم با حریفان میل بزم آراستن داری (دارای ۴ رکن ۴ هجایی)
- (۲) هر که از میهن سخن گوید کلامش دلرباست (رکن پایانی: فاعلن)
- (۳) هر که شدت حلقه در، زود برد حقه زر (دارای وزن واژه مستعملن)
- (۴) ز مه تا به ماهی سیاهی گرفت (دومین پایه آوایی: فعولن)

۴۰- به ترتیب وزن ابیات زیر در کدام گزینه آمده است؟

- «خوش آن زمان که نکویان کنند غارت شهر
 «نمی‌خواهم که بینم قاتل غیر آن جفاجو را»
 مرا تو گیری و گویی که این اسیر من است»
 از آن ترسم که روز حشر گیرد دامن او را»

- (۱) مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلن - مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن
- (۲) مفاعیلن فعلن فاعلاتن مفعولن - مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن
- (۳) مفاعیلن مفعولن مفاعیلن فعلن - مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن
- (۴) مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلن - مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

۴۱- علائم هجایی کدام گزینه متناسب با مصراع نوشته شده نیست؟

- (۱) (- - U / U - U / U - U / - - - / -) مرگ است حیات جاودانی بی تو
- (۲) (- U U - / - U U - / - U U - / - - / -) دولت فقر است به ز قصر سلاطین
- (۳) (- - U / - U - / U U - U / - U - / -) از چشم خود سیاه دلی وام می‌کنی
- (۴) (- - U / - U - U / - U - / - - / -) پایان گرفت دولت فرخ

۴۲- کدام رکن در هر دو بیت زیر مشترک است؟

- «سینه را سوراخ‌ها کردی ز بیکان ستم
 «دنیابه اهل خویش ترخم نمی‌کند»
 خوب کردی کلبه تار یک ما روزن نداشت»
 آتش امان نمی‌دهد آتش پرست را»
 (۱) فاعلاتن (۲) مفاعل (۳) فعل (۴) فاعلن

۴۳- به ترتیب علائم هجایی «رکن سوم مصراع الف» و «رکن دوم مصراع ب» در کدام گزینه دیده می‌شود؟

- الف) که هجرش آنچه نکرده است، انتظار کند
 ب) کند عمدتاً تغافل تا من او را بیشتر بینم
- (۱) (- U - U - / - - - / -)
 - (۲) (- - - U / - - - / -)
 - (۳) (- U - U - / - - - / -)
 - (۴) (- U - U - / - - - / -)

۴۴- توضیحات نوشته شده در مقابل کدام مصراع صحیح است؟

- (۱) گر باده نتوانی شدن، منصوروار آونگ شو (دارای ۲ نوع برش آوایی)
- (۲) ذوق تعظیم کجا لذت دشنام کجا (رکن دوم: فاعلاتن)
- (۳) هست در پرده بس رازها (دارای ۲ رکن)
- (۴) نمی‌دانم چه بد کردم نمی‌گویند چه دید از من (حاصل تکرار چهارباره مفاعیلن)

۴۵- وزن کدام بیت با سایرین متفاوت است؟

- (۱) آرزو دارم که از عالم برافتد رسم خواب
 (۲) غیرتم بین که برآرنده حاجات هنوز
 (۳) تا نداند کس که داری لطف پنهانی به من
 (۴) نیستم راضی که گویند غیر، پیغام تو را

۴۶- کدام گزینه‌ها با بیت زیر تناسب معنایی دارد؟

- «اسیرش نخواهد ره‌هایی ز بند
 الف) توجه پرستی که کدامی تو در این عشق چه نامی
 ب) خیال تیغ تو با ما حدیث تشنه و آب است
 ج) قدحی دارم بر کف به خدا تا تو نیایی
 د) سرم از خدای خواهد که به پایش اندر افتد
 ه) بار دیگر از دل و از عقل و جان برخاستیم»
 شکارش نجوید خلاص از کمنند»
 صنما شاه جهانی ز تو من شاد جهانم
 اسیر خویش گرفتی بکش چنان که تو دانی
 هله تا روز قیامت نه بنوشم نه بر بزم
 که در آب مرده بهتر که در آرزوی آبی
 یار آمد در میان ما از میان برخاستیم

- (۱) الف، ب و ج (۲) ج، د و ه (۳) الف و ه (۴) ب و د

۴۷- مفهوم ذکرشده برابر کدام ابیات به درستی بیان شده است؟

- الف) عنكبوتی را به حکمت دام داد
 ب) دلم را داغ عشقی بر جبین نه
 ج) مرا گه گه به دردی یاد می‌کن
 د) محمل بدار ای ساربان تندی مکن با کاروان
 ه) باران اشکم می‌دود وز ابرم آتش می‌جهد
- صـدر عـالم را در او آرام داد
 (قدرت الهی)
 زبـانم را بیـانی آتـشـین ده
 (تأثیرپذیری از عشق)
 که دردت مرهم جان می‌نماید
 (تحمل سختی‌های عشق)
 کز عشق آن سرو روان، گویی روانم می‌رود
 (بی‌وفایی معشوق)
 با پختگان گوی این سخن، سوزش نباشد خام را
 (حال عاشق را عاشق می‌فهمد)

۱) الف و ه ۲) ب و ج ۳) د و ه ۴) الف و ج

۴۸- متن «پس، از ابر کرم، باران محبت بر خاک آدم بارید. خاک را گل کرد و به ید قدرت در گل از گل، دل کرد» با کدام ابیات تناسب مفهومی دارد؟

- الف) تا دامن کفن نکشم زیر پای خاک
 ب) چون نوبت وجود به ایران ما رسید
 ج) چو صلاح دل و دین را مه خورشید یقین را
 د) از شبنم عشق خاک آدم گل شد
 ه) از خمستان جرعه‌ای بر خاک ریخت
- باور مکن که دست ز دامن بدارمت
 این کار ز آفرینش آدم شد ابتدا
 به تو افتاد محبت تو شدی جان و روانم
 صد فتنه و شور در جهان حاصل شد
 جنبش می در آدم و حوا نهاد

۱) ب، د و ه ۲) الف، ج و د ۳) الف و ه ۴) ج و د

۴۹- بیت زیر با کدام بیت قرابت معنایی دارد؟

- «مرده بدم، زنده شدم گریه بدم خنده شدم»
 ۱) داغ عشق از صفحه سیمای عاشق ظاهر است
 ۲) پیش ارباب بصیرت گفت و گوی عقل و عشق
 ۳) عشق در کار دل سرگشته ما عاجز است
 ۴) از دولت سر عشق بی‌هیچ گنج و لشکر
- دولت عشق آمد و من دولت پاینده شدم»
 مهر چون ماند نهان در زیر دامن صبح را؟
 هست چون بیداری و خواب گران از هم جدا
 بحر نتواند گشودن عقده گرداب را
 در ملک غم گدایت سلطان تاجور شد

۵۰- بیت زیر با چند بیت مفهوم یکسانی دارد؟

- «شکر کند عارف حق، کز همه بردیم سبق
 الف) ز کوی عشق اگر آید نسیمی
 ب) عاشقان را گر در آتش می‌پسندد لطف دوست
 ج) عشق به جایی مرا رساند که آنجا
 د) اسیر بوالعجبی‌های وادی عشقم
 ه) گر مقام عشق مأوای تو شد
- بر زبر هفت طبق اختر رخشنده شدم»
 شود هر گلخنی، باغ نعیمی
 تنگ چشمم گر نظر در چشمه کوثر کنم
 گردش گردون نبود و تابش کویکب
 که صید دام نهد در ره کمند آنجا
 بر فراز نه فلک جای تو شد

۱) ۱ ۲) ۲ ۳) ۳ ۴) ۴

جامعه‌شناسی

۵۱- کدام پرسش‌ها درباره معنای زندگی در جهان متجدد در میان صاحب‌نظران علوم اجتماعی مطرح نبوده‌اند؟

- ۱) آیا انسان از معنای زندگی‌اش آگاه است یا از آن غافل است - آیا کنش‌های افراد بیانگر معنای زندگی آنها است؟
 ۲) چه چیزی به زندگی، لذت‌ها و رنج‌های آن معنا می‌بخشد - آیا زندگی معانی از پیش تعیین شده دارد یا انسان‌ها خود به زندگی خویش معنا می‌بخشند؟
 ۳) آیا انسان به همه معانی مختلفی که می‌توان برای زندگی در نظر گرفت، گرایش یکسانی دارد یا بنا به سرشت خود، به برخی معانی زندگی گرایش بیشتری دارد - آیا زندگی معنا دار است؟
 ۴) چه چیزهایی زندگی را گوارا و شیرین می‌کند و چه عواملی آن را تلخ و ناگوار می‌سازد - معیار یک انسان سالم و یک انسان ناسالم از نظر روحی چیست؟

۵۲- کدام گزینه درباره پدیده خودکشی در جوامع صنعتی نادرست است؟

- (۱) بعد از انقلاب صنعتی جامعه‌شناسان، روان‌پزشکان، اقتصاددانان، حقوق‌دانان و حتی فیلسوفان به مطالعه پدیده خودکشی و چاره‌اندیشی برای آن واداشته شدند.
- (۲) برخی جامعه‌شناسان در تحلیل خودکشی به عوامل اقتصادی مانند فقر و کاهش رفاه عمومی توجه کرده‌اند.
- (۳) پاسخ‌های صاحب‌نظران علوم مختلف به چگونگی وقوع خودکشی با یکدیگر متفاوت است، حتی اندیشمندان یک حوزه در این باره نظرات متفاوت و گاه متعارضی دارند.
- (۴) برخی جامعه‌شناسان اشاره می‌کنند که نرخ خودکشی در بعضی از کشورها با سطح رفاه عمومی بالا، بیشتر از برخی جوامع با سطح رفاه و شرایط اقتصادی پایین‌تر است.

۵۳- به ترتیب، پیامد هر یک از موارد زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

(الف) پیدایش معانی گوناگون

- (ب) باور رویکرد تفهیمی، تفسیری به عملکرد کنشگران براساس معانی ذهنی خود
(ج) تنوع و تکثر معانی

- (۱) پدید آمدن خرده‌فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف، درون هر جهان اجتماعی - باید برای فهم زندگی اجتماعی از ظاهر پدیده‌های اجتماعی عبور کرد - پیچیدگی کنش‌های انسانی
- (۲) پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف - لزوم راه‌یابی به معانی نهفته کنش‌ها - نیاز به بررسی زمینه‌های فرهنگی کنش

- (۳) پدید آمدن خرده‌فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف، درون هر جهان اجتماعی - تقابل با رویکرد پوزیتیویستی - دشواری فهم آنها
- (۴) ایجاد پدیده‌های اجتماعی - دشواری فهم کنش‌ها - نیاز به بررسی زمینه‌های فرهنگی کنش

۵۴- به ترتیب، با توجه به موارد زیر، گزینه مرتبط با روش قوم‌نگاری، کدام است؟

- (الف) چه نوع پژوهشی است؟
(ب) براساس چه فعالیتی صورت می‌گیرد؟
(ج) محقق در این روش به دنبال چه هدفی است؟

- (۱) کیفی - مشاهده مشارکتی - پرده برداشتن از معانی نهفته در کنش‌ها
- (۲) کمی - پرسشنامه با پاسخ‌های چندگزینه‌ای - مطالعه تمامی ابعاد یک پدیده اجتماعی
- (۳) کیفی - پرسشنامه با پاسخ‌های چندگزینه‌ای - پرده برداشتن از معانی نهفته در کنش‌ها
- (۴) کمی - مشاهده مشارکتی - مطالعه تمامی ابعاد یک پدیده اجتماعی

۵۵- کدام یک از گزینه‌های زیر، از کارکردهای جامعه‌شناسی تفسیری نیست؟

- (۱) جامعه‌شناس با تحلیل رفتارهای اجتماعی افراد، به بررسی نحوه شکل‌گیری آرمان‌هایی مانند آزادی، عدالت و توصیف آنها می‌پردازد.
- (۲) جامعه‌شناس رفتارهای اجتماعی را در چارچوب معنای موردنظر افراد تفسیر و براساس مقاصد و انگیزه‌های آنها تحلیل می‌کند.
- (۳) جامعه‌شناس با بررسی تعاملات افراد در گروه‌های اجتماعی ضمن شناسایی معنای کنش آنها، امکان توصیف و تفسیر را فراهم می‌آورد.

- (۴) جامعه‌شناس با بهره‌گیری از روش‌های علمی به داوری مفاهیم عدالت، اخلاق، شناسایی معانی و انگیزه‌های افراد تابع آنها می‌پردازد.

۵۶- مفهوم عبارت «همراهی همدلانه برای فهم انگیزه نوجوانان به معنای تأیید کنشگران نیست» با کدام گزینه ارتباط بیشتری دارد؟

- (۱) به معنای نگاه کردن به مسائل آنها از منظر خودشان و تلاش برای فهم آنهاست.
- (۲) باید همدلانه با جوانان همراه شد تا مسائل زندگی و آرزوهای آنها را فهمید.
- (۳) ما در جهان اجتماعی با افراد آگاه سروکار داریم.
- (۴) برای فهم انگیزه جوانان و نوجوانان باید از روش‌های تجربی استفاده کرد.

۵۷- به ترتیب، درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید.

- نظریه پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند.
- عامل اصلی گرایش کاربران به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای، معنای استفاده از این ابزار است.
- کنش اجتماعی، هدف‌دار است. برخی اهداف کنشگران مانند کسب درآمد قابل مشاهده نیستند.
- نظم اجتماعی و خلاقیت، دو بال موفقیت انسان‌ها هستند.

- (۱) نادرست - درست - نادرست - درست
(۲) درست - درست - درست - درست
(۳) درست - درست - نادرست - درست
(۴) نادرست - درست - درست - درست

۵۸- کدام گزینه، مسیر عبور از جامعه‌شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری را درست نشان می‌دهد؟

(۱) تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر نظم ← گرفتن شور زندگی از انسان ← حذف اراده و خلاقیت ← مهم دانستن آگاهی و معناداری

(۲) تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر ساختار اجتماعی ← حذف اراده و خلاقیت ← گرفته شدن شور زندگی از انسان‌ها ← مهم دانستن اراده و ارزش برخاسته از آگاهی

(۳) مهم دانستن آگاهی و معناداری ← نادیده گرفتن اراده و خلاقیت ← تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی ← سرکوب روحیه خلاق انسان‌ها

(۴) انکار ارزش‌های عاطفی ← اخلاق‌گریزی ← نادیده گرفتن معنای کنش ← محدود شدن مطالعات طبیعی به توصیف رفتار

۵۹- نمونه‌های ناموفق و موفق کودتای نظامی در دوره استعمار نو در ایران، به ترتیب کدام است؟

(۱) کودتای انگلیسی سوم اسفند ۱۲۹۹ رضاخان / کودتای نوژه بعد از انقلاب اسلامی

(۲) کودتای نوژه بعد از انقلاب اسلامی / کودتای آمریکایی ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ محمدرضا پهلوی

(۳) کودتای انگلیسی سوم اسفند ۱۲۹۹ رضاخان / کودتای آمریکایی ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ محمدرضا پهلوی

(۴) کودتای نوژه بعد از انقلاب اسلامی / کودتای انگلیسی سوم اسفند ۱۳۳۲ رضاخان

۶۰- هر یک از پرسش‌های زیر به ترتیب متعلق به کدام دسته از پرسش‌های بنیادین بشر است؟

● آیا جهان به همین جهان مادی محدود می‌شود؟

● آیا جامعه‌شناسی راهی غیر از تجربه برای شناخت جهان اجتماعی در اختیار دارد؟

● آیا می‌توانیم جهان اجتماعی که در آن زندگی می‌کنیم را تغییر دهیم؟

(۱) معرفت‌شناسانه - هستی‌شناسانه - انسان‌شناسانه (۲) هستی‌شناسانه - معرفت‌شناسانه - انسان‌شناسانه

(۳) هستی‌شناسانه - انسان‌شناسانه - معرفت‌شناسانه (۴) معرفت‌شناسانه - انسان‌شناسانه - هستی‌شناسانه

۶۱- در کدام گزینه‌ها، عبارت و دیدگاه مقابل با آن همخوانی ندارد؟

(الف) از مرزهای جغرافیایی و قومی عبور می‌کند ← فرهنگ جهانی

(ب) دیگر اقوام، جوامع و گروه‌ها را به ضعف و ناتوانی می‌کشاند ← استکبار

(ج) نژاد خاصی را مورد توجه قرار می‌دهد ← ناسیونالیسم

(د) کانون ثروت و قدرت را مورد توجه قرار می‌دهد ← صهیونیسم

(۱) ج و الف (۲) ب و د (۳) ج و د (۴) ب و الف

۶۲- به ترتیب درستی یا نادرستی عبارات زیر در کدام گزینه آمده است؟

● استعمار اروپایی در سده‌های شانزدهم و هفدهم میلادی بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کرد.

● غلبه نظامی همواره بسط فرهنگی قوم غالب را در پی دارد.

● استعمار از قرن پانزدهم توسط اروپاییان آغاز شد و در قرن بیستم به اوج رسید.

(۱) درست - درست - درست (۲) نادرست - نادرست - درست

(۳) نادرست - نادرست - نادرست (۴) درست - نادرست - درست

۶۳- چند عبارت درست در بین عبارات زیر وجود دارد؟

● بین دو بخش فرهنگی و اجتماعی جهان انسانی تناسب و هماهنگی وجود دارد.

● متفکران مسلمان، جهان تکوینی را به دو بخش طبیعت و ماوراءطبیعت تقسیم می‌کنند.

● از بخش فردی جهان فرهنگی با تعبیر جهان ذهنی یاد می‌کنند.

● هر فرهنگی دارای خلیات ویژه‌ای است که فرهنگ‌های دیگر در آنها شریک نیستند.

(۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

۶۴- کدام گزینه به ترتیب «مانع تفرقه میان جوامع»، «مانع تباه شدن منابع و امکانات بشر» و «مانع پایداری شدن حقوق انسان‌ها» می‌شود؟

(۱) عدالت - آزادی - آزادی (۲) آزادی - عدالت - عدالت

(۳) آزادی - آزادی - آزادی (۴) عدالت - عدالت - عدالت

۶۵- پاسخ سؤالات زیر به ترتیب در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- جامعه تغلب را چه کسی مطرح کرد؟
 - کدام اصطلاح به معنای اشغال یک سرزمین خارجی با توسل به قدرت سیاسی و نظامی است؟
 - فرهنگ پنج قرن اخیر اروپا را با چه نامی می‌شناسیم؟
- (۱) ابن خلدون - استعمار - فرهنگ غرب
(۲) فارابی - امپریالیسم - فرهنگ سلطه
(۳) ابن خلدون - امپریالیسم - فرهنگ سلطه
(۴) فارابی - استعمار - فرهنگ غرب

روان‌شناسی

۶۶- کدام گزینه درباره حافظه درست است؟

- (۱) بدون حافظه نیز می‌توان اعمال ساده‌ای مانند رفتن به خانه را انجام داد.
(۲) حافظه پلی بین شناخت پایه مانند احساس و توجه و شناخت عالی مانند تفکر و ادراک است.
(۳) یکی از شگفت‌آورترین پدیده‌های ادراکی انسان، حافظه است.
(۴) برای اینکه تفکر باشد؛ حتماً باید حافظه شکل گرفته باشد.

۶۷- عبارات زیر به ترتیب نشان‌دهنده کدام یک از انواع حافظه است؟

- (الف) خرید کردن در یک فروشگاه براساس بودجه محدودی که دارید.
(ب) تکرار کلمات جدیدی که معلم زبان در کلاس برای دانش‌آموزان می‌خواند.
(ج) به خاطر سپردن رمز یک بار مصرف برای ورود به سایت.
(د) به خاطر آوردن ویژگی‌های ظاهری طاووس وقتی که به یک طاووس فکر می‌کنیم.

- (۱) کوتاه‌مدت - کاری - کاری - معنایی
(۲) کاری - کوتاه‌مدت - کوتاه‌مدت - معنایی
(۳) کوتاه‌مدت - کاری - کاری - رویدادی
(۴) کاری - کوتاه‌مدت - کوتاه‌مدت - رویدادی

۶۸- کدام یک از موقعیت‌های زیر بیشتر به بازیابی اطلاعات از حافظه مربوط است؟

- (۱) فردی که در جلسه مصاحبه شغلی، برای پاسخ به سؤالات، تمام مطالبی که قبلاً مطالعه کرده است را به یاد می‌آورد.
(۲) فردی که هنگام خواندن کتاب، اطلاعات را به طور فعال یاد می‌گیرد تا بتواند در آینده آنها را به خاطر بیاورد.
(۳) فردی که هنگام یادگیری زبان جدید، کلمات جدید را با استفاده از فلش‌کارت‌ها مرور می‌کند.
(۴) فردی که در حال گوش دادن به یک سخنرانی است و مطالب را به طور مستقیم وارد حافظه می‌کند.

۶۹- در چند مورد از عبارات‌های زیر، مرحله حافظه که در آن خطر رخ داده است، به درستی مشخص شده است؟

- (الف) لغت‌های زبان فرانسه که دو سال پیش آموخته بودید را به خاطر مرور نکردن، به خاطر نمی‌آورید. (بازیابی)
(ب) در کلاس زبان، چون احساس می‌کنید قادر به یادگیری نیستید به صحبت‌های معلم گوش نمی‌کنید. (رمزگردانی)
(ج) با اطمینان خاطر بیان می‌کنید که کلید خانه را جا گذاشته‌اید در حالی که صبح پیش از خروج از خانه آن را داخل کیف خود گذاشته‌اید. (رمزگردانی)

(د) شعری از حافظ را به خاطر سپرده‌اید و بارها مرور کرده‌اید، اما هنگام خواندن در جمع، آن را به یاد نمی‌آورید. (اندوزش)

- (۱) ۱
(۲) ۲
(۳) ۳
(۴) ۴

۷۰- شکل رمزگردانی در هر یک از موقعیت‌های زیر کدام است؟

- (الف) به خاطر سپردن شماره پلاک خودرویی که با خودروی شما برخورد و سپس اقدام به فرار کرده است.
(ب) انتخاب رمز کارت بانکی براساس دو رقم آخر تاریخ تولد خودتان و خواهرتان.
(ج) به خاطر سپردن رنگ لباس و کفش‌های سفیدبرفی و هفت کوتوله.
(د) تکرار رمز کارت بانکی پدرتان در فاصله خودرو تا فروشگاه برای پرداخت هزینه خرید.

- (۱) معنایی - معنایی - جزءبه‌جزء - شنیداری
(۲) دیداری - معنایی - کلی - شنیداری
(۳) دیداری - شنیداری - کلی - معنایی
(۴) دیداری - معنایی - جزءبه‌جزء - شنیداری

۷۱- کدام یک از گزینه‌های زیر انواع حافظه را به درستی مشخص می‌کند؟

- (الف) امیر شماره سفارششان در رستوران را به خاطر می‌سپارد تا وقتی شماره آنها خوانده شد، متوجه شود.
 (ب) زمانی که در بازی فوتبال به توپ ضربه می‌زنید، تا زمان کمی بعد از ضربه، هنوز اثر توپ را روی پای خود احساس می‌کنید.
 (ج) حین مطالعه کتاب تاریخ معاصر، برای یادآوری جزئیات مهم به راحتی می‌توانید موضوعات مرتبط را به خاطر بیاورید.
 (د) مریم خاطرات دوران کودکی خود را به یاد می‌آورد که در آن زمان با خانواده‌اش به شیراز رفته بودند.

(۱) کوتاه‌مدت - حسی - بلندمدت - رویدادی

(۲) کاری - کوتاه‌مدت - بلندمدت - معنایی

(۳) کوتاه‌مدت - کوتاه‌مدت - کاری - معنایی

(۴) کاری - حسی - کوتاه‌مدت - رویدادی

۷۲- کدام یک از موقعیت‌های زیر، حافظه رویدادی و حافظه معنایی را به طور همزمان فعال می‌کند؟

- (۱) هنگامی که به یاد می‌آورید در یک جلسه خانوادگی، یک فیلم از دوران کودکی شما پخش شده و در همان حال اطلاعاتی درباره کارگردان آن فیلم که می‌دانید نیز به ذهن شما می‌آید.
 (۲) وقتی در حال یادآوری جزئیات یک مقاله ارائه شده در کنفرانس علمی هستید و همزمان نکاتی از آن موضوع مقاله به یادتان می‌آید که قبلاً در کتاب‌های علمی خوانده‌اید.
 (۳) وقتی به عکس‌های قدیمی دوران دانشگاه خود نگاه می‌کنید و همزمان اسم افراد در آن عکس‌ها را به یاد می‌آورید.
 (۴) هنگامی که به آخرین فیلمی که دیده‌اید فکر می‌کنید و سپس اطلاعاتی از آن فیلم که از نقدهای آنلاین شنیده‌اید، به ذهنتان می‌آید.

۷۳- هر کدام از موارد زیر به ترتیب، با کدام عامل ارتباط بیشتری دارد؟

- (الف) عملکرد ضعیف در یادآوری ابیات شعر حفظی، به خاطر اینکه صرفاً مصراع‌ها را به خاطر سپرده‌اید.
 (ب) راحت‌تر پاسخ دادن به سؤالات جدول، در انتهای بازی با وجود علاقه بسیار زیادی که به حل جدول دارید.
 (ج) به خاطر نیاوردن چهره مراقب امتحانی که دوستانتان اصرار دارند شبیه یکی از بازیگران معروف بوده است.
 (د) به خاطر نیاوردن نام همکلاسی قدیمی‌تان که سال‌ها با او دوست بوده‌اید و اکنون او را در خیابان دیده‌اید.

(۱) عدم رمزگردانی - عوامل عاطفی - مشکلات مربوط به نشانه‌های بازایی

(۲) تداخل اطلاعات - عوامل عاطفی - عدم رمزگردانی - گذشت زمان

(۳) عدم رمزگردانی - وجود نشانه‌های بازایی - عوامل عاطفی - مشکلات مربوط به نشانه‌های بازایی

(۴) تداخل اطلاعات - وجود نشانه‌های بازایی - عدم رمزگردانی - مشکلات مربوط به نشانه‌های بازایی

۷۴- صدرا یکشنبه مشغول درس خواندن بود. او به‌زای هر یک ساعت مطالعه، نیم ساعت استراحت می‌کرد و در تمام این مدت هم، یک چشمش به بازی فوتبال تیم مورد علاقه‌اش بود. این حواس‌پرتی باعث شد تا صدرا بخشی از مطالب را به اشتباه خلاصه‌برداری کند. کدام گزینه در رابطه با این موقعیت درست نیست؟

(۱) او از دو فن بهسازی به درستی استفاده کرده است.

(۲) یادگیری با استراحت در برنامه مطالعاتی صدرا به چشم می‌خورد.

(۳) تماشای همزمان تلویزیون موجب فن بهسازی مطالعه چندحسی می‌شود.

(۴) خلاصه‌نویسی صدرا، مانند راه رفتن هنگام مطالعه، در دسته استفاده از چند روش حرکتی قرار دارد.

۷۵- کدام یک از عبارت‌های زیر در ارتباط با روش پس‌خبا به درستی بیان نشده است؟

(۱) در مرحله سوم روش پس‌خبا، متن به صورت کلی خوانده می‌شود.

(۲) در مرحله چهارم روش پس‌خبا، در صورت لزوم متن مجدداً خوانده می‌شود.

(۳) مرحله آخر روش پس‌خبا، راهکاری برای کاهش مشکلات بازایی است.

(۴) در سومین مرحله پس‌خبا، توانایی پاسخ به سؤالات مطرح‌شده در مرحله دوم ایجاد می‌شود.

دفترچه شماره ۲

کد مدرسه

آزمون

۵

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

پایه

۱۲

تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۸/۱۶

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۷۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۷۵

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی
۱	زبان عربی	۲۰	۷۶	۹۵	۲۰ دقیقه
۲	تاریخ	۱۳	۹۶	۱۰۸	۲۰ دقیقه
۳	جغرافیا	۱۲	۱۰۹	۱۲۰	
۴	فلسفه و منطق	۲۰	۱۲۱	۱۴۰	۲۰ دقیقه
۵	اقتصاد	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰ دقیقه

مواد امتحانی	سرفصل دهم	سرفصل یازدهم	سرفصل دوازدهم
زبان عربی	—	درس‌های ۱ و ۲	درس ۲
تاریخ	—	فصل ۱ و فصل ۲ (درس ۳)	درس‌های ۵ و ۶
جغرافیا	—	فصل ۱ (درس‌های ۱ و ۲)	فصل ۲ (درس ۳)
فلسفه و منطق	بخش ۴ (درس ۵)	فصل ۱ (درس ۵)	بخش ۲ (درس ۵)
اقتصاد	فصل ۲ (درس ۷) فصل ۳ (درس ۸)	—	—

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه‌نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می‌باشد.

سال تحصیلی ۱۴۰۵-۱۴۰۴

■ ■ ■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجِمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ: (٧٦-٨٤)

۷۶- ﴿إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَ يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَ هُمْ رَاكِعُونَ﴾

(۱) قطعاً سرپرست شما خدا و فرستاده او و کسانی‌اند که ایمان آوردند کسانی که نماز برپا می‌کنند و زکات می‌دهند در حالی که در رکوع‌اند!

(۲) سرپرست شما بدون تردید خدا و فرستاده او و کسانی هستند که ایمان آوردند کسانی که نماز برپا می‌کنند و زکاتشان را می‌پردازند در حالی که در رکوع‌اند!

(۳) تنها سرپرست شما خدا و فرستاده او و کسانی‌اند که مؤمن‌اند کسانی که نماز برپا می‌کنند و زکات می‌دهند در حالی که در رکوع هستند!

(۴) سرپرست شما تنها خدا و فرستاده او و کسانی هستند که ایمان آوردند کسانی که نماز برپا می‌کنند و زکات می‌پردازند در حالی که در رکوع هستند!

۷۷- «لَا أَسْلَبُ نَمْلَةَ جُلْبٍ شَعِيرَةَ فَلِمَ تَتَوَقَّعُ مِنِّي أَنْ أَظْلِمَ مَحْرُومِينَ لَا يُنْصَرُونَ وَ أَعْصِي اللَّهَ وَ هُوَ عَالِمٌ بِكُلِّ أَعْمَالِي!»:

(۱) با اجبار پوست جویی را از یک مورچه نخواهم گرفت پس چگونه از من توقع داری که به محرومان بدون یاور ظلم کنم و از خدا سرپیچی کنم، حال که او به هر کاری از جانب من داناست!

(۲) پوست جویی را با اجبار از مورچه‌ای نمی‌گیرم پس چطور از من انتظار داری که به محرومانی ستم کنم که یآوری ندارند و از خدا سرپیچی کنم، حال که او به همه کارهایم دانا است!

(۳) به زور پوست جویی را از مورچه‌ای نخواهم گرفت پس برای چه از من انتظار داری که به محرومان ظلم کنم و آنها را یاری نکنم و از خدایی نافرمانی کنم که به همه کارهایم دانا است!

(۴) پوست جویی را به زور از یک مورچه نمی‌گیرم پس چرا از من توقع داری که به محرومانی ستم کنم که یاری نمی‌شوند و خدا را نافرمانی کنم، در حالی که او به همه کارهایم دانا است!

۷۸- «كَانَ الْمَهْنَدِسُ الشَّابُّ قَدْ قَامَ بِتَطْوِيرِ هَذِهِ الْمَادَّةِ مُجَدِّدًا بَيْنَمَا كُنَّا نَقْبُلُ عَلَى شَرَائِهَا مِنَ الْبُلْدَانِ الْأُخْرَى!»:

(۱) مهندس جوان تلاشگر به بهینه‌سازی این ماده اقدام کرده بود هنگامی که ما به خرید آن از دیگر کشورها روی آورده بودیم!

(۲) مهندس جوان، با تلاش به بهینه‌سازی این ماده پرداخته بود در صورتی که ما به خرید آن از کشورهای دیگر روی می‌آوردیم!

(۳) مهندس جوان، با تلاش و پشتکار ایستاد و این ماده را بهینه‌سازی کرد هنگامی که ما به خرید آن از دیگر کشورها روی آورده بودیم!

(۴) مهندس جوان کوشا، به بهینه‌سازی این ماده پرداخت حال آنکه ما به خرید آن از کشورهای دیگر روی می‌آوردیم!

۷۹- «عَلَيْنَا أَنْ لَا نَرْفَعَ أَصْوَاتَنَا فَوْقَ أَصْوَاتِ الْوَالِدِينَ وَ الْكِبَارِ وَ الْأَسَاتِذَةِ وَ كُلِّ مَنْ لَهُ حَقٌّ عَلَيْنَا وَ يَجِبُ أَنْ نَسْتَفِيدَ مِنْ وَصَايَاهُمْ الْقِيَمَةَ طَوَّلَ حَيَاتِنَا.»:

(۱) ما نباید صداهایمان را بالای صداهای پدر و مادر و بزرگان و استادان و هر کسی که حقی بر ما دارد بالا ببریم و واجب است که از سفارش‌های ارزشمندشان در طول زندگی‌مان استفاده کنیم!

(۲) ما باید صداهایمان را بالای صداهای پدر و مادر و بزرگان و استادان و هر کسی که حقی بر ما دارد بالا ببریم و واجب است که از سفارش‌های ارزشمند آنها در طول زندگی استفاده کنیم!

(۳) بر ماست که صدایمان را بالای صداهای پدر و مادر و بزرگان و استادان و هر کسی که حقی بر ما دارد بالا ببریم و واجب است که از سفارش‌های ارزشمندشان در طول زندگی‌مان استفاده کنیم!

(۴) ما نباید صداهایمان را بالای صدای پدر و مادر و بزرگان و استادان و هر کسی که حقی بر ما دارد بالا ببریم و واجب است که از سفارش‌های ارزشمند آنها در طول زندگی خود استفاده کنیم!

۸۰- «ما أرضيتم ربكم بمثل اللحم و ما أسخطتم الشيطان بمثل الصمت و هذه كلها نتيجة العمل بوصايا الكبار التي أبعثكم من مصادقة الكذاب.»:

- (۱) پروردگارتان با {چیزی} همانند بردباری از شما خشنود نشد و شیطان با {چیزی} همانند خاموشی از شما خشمگین نشد و اینها همگی نتیجه عمل به سفارش‌های بزرگان است که شما را از دوستی با دروغگو دور نمود!
- (۲) پروردگارتان را با {چیزی} همانند بردباری خشنود نکردید و شیطان را با {چیزی} همانند خاموشی خشمگین نکردید و اینها همگی نتیجه عمل به سفارش‌های بزرگان است که شما را از دوستی با دروغگو دور کرد!
- (۳) پروردگار خویش را با {چیزی} همانند بردباری از خود خشنود نکردید و شیطان را با {چیزی} همانند خاموشی از خود خشمگین نکردید و اینها همگی نتیجه عمل به سفارش بزرگان است که شما را از دوستی با دروغگو دور کرد!
- (۴) پروردگار شما با {چیزی} همانند بردباری از شما خشنود نشد و شیطان با {چیزی} همانند خاموشی از شما خشمگین نشد و اینها همگی نتیجه عمل به سفارش بزرگان است که شما را از دوستی با دروغگو دور نمود!

۸۱- عین الصّحيح:

- (۱) يا زميلي؛ اَتَذَكَّرُكَ دائماً و أنتَ لَمْ تُعَامِلْ مَعِيَ جيّداً: ای همکلاسیم؛ تو را همیشه یاد می‌کنم در حالی که تو با من رفتار خوبی نداری!
- (۲) هل تَعَلَّمِينَ أَنَّهُمْ مُنِعُوا عَنْ هذه الموادِّ السُّكَّرِيَّةِ: آیا می‌دانستید که آنها از مواد قندی منع شده‌اند؟!
- (۳) لا تَمْتَنِعِ الطَّالِبَةُ الْمُجِدَّةُ عَنْ مُطالعةِ دروسها: ای دانش‌آموز کوشا از مطالعه درس‌هایت خودداری نکن!
- (۴) الإنسان الَّذِي يَسْعَى فِي إِنْجَازِ عَمَلِهِ لَنْ يَشْعَرَ بِالتَّعَبِ أبداً: انسانی که در انجام کارش تلاش می‌کند هرگز احساس خستگی نخواهد کرد!

۸۲- عین الخطأ:

- (۱) لا يَقْبَلُ كُلَّ جَبَّارٍ عَلَى الإِحْسَانِ إِلَى الضَّعْفَاءِ وَ الْمَسَاكِينِ: هیچ ستمکار زورمندی، به نیکی کردن به افراد ناتوان و درماندگان روی نمی‌آورد!
- (۲) يا أَحَبَّتِي الأَعْرَاءُ إِيَّاكُمْ وَ تَذَكَّرِ الذَّكْرِيَّاتِ الَّتِي تُمَرَّرُ عَيْشَكُمْ: ای دوستان عزیزم؛ از یاد کردن خاطراتی که در زندگی‌تان می‌گذرد، بپرهیزید!
- (۳) افْعَلْ عَمَلَكُمْ وَحِيداً وَ تَنْجَحْ فِيهِ وَ لا تَكُنْ مُتَوَكِّلاً عَلَى النَّاسِ: به تنهایی کار خود را انجام بده تا در آن موفق شوی و تکیه‌کننده بر مردم نباش!
- (۴) سَلِ الصَّيَّادِينَ المَاهِرِينَ: لم يُصَادِ الحوت؟ فَقُلْ لي إجابتهُم: از شکارچیان ماهر بپرس: چرا نهنگ شکار می‌شود؟ پس پاسخشان را به من بگو!

۸۳- «نیاکان ما با شادمانی بر روی چارپایان به مناطق مختلف سفر می‌کردند!»:

- (۱) أجدادنا الفرحون كانوا يُسافرون عَلَى الدَّابَّةِ إِلَى المَنَاطِقِ المُخْتَلَفَةِ!
- (۲) كان أجدادنا المَسرورون يُسافرون عَلَى الدَّابَّةِ إِلَى المَنَاطِقِ المُتَنَوِّعَةِ!
- (۳) كان أجدادنا يُسافرون عَلَى الدَّوَابِّ إِلَى المَنَاطِقِ المُخْتَلَفَةِ مَسرورين!
- (۴) أجدادنا كانوا سافروا عَلَى الدَّوَابِّ إِلَى المَنَاطِقِ المُتَنَوِّعَةِ فَرَحين!

۸۴- عین الأبعد عن مفهوم العبارة: «أحِبُّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنفَعُهُمْ لِعِبَادِهِ.»

(۱) از آن بزم‌ت‌چنین کردند روشن	که بخشی نور، بزم بی‌ضیا را
(۲) کم مباش از درخت سایه فکن	هر که سنگت زند، ثمر ببخش
(۳) سعیم این است که در آتش اندیشه چو عود	خویشتن سوخته‌ام تا به جهان بو برود
(۴) عبادت به جز خدمت خلق نیست	به تسبیح و سجاده و دل‌لق نیست

■ ■ ■ إقرأ النصّ التّالي بَدقّة، ثمّ أجب عن الأسئلة بما يناسب النصّ: (۸۵-۸۹)

«القطب الشمالي (أو المنطقة الأريكتية) أحد قطبي الكرة الأرضية يتميز ببرودته الشديدة و ثرواته الباطنية التي جعلته محل صراع بين الدول. هناك سَكَنَ يعيشون في هذه المنطقة على عكس القطب الجنوبي. قد تظنّ أن القطبين متشابهان في كل شيء، ولكن الحقيقة أنّ هناك العديد من الاختلافات. يمتاز القطب الجنوبي بجو شديد البرودة؛ يبلغ درجته الحرارة ۴۹- درجة؛ ولكن في الشمالي تصل الحرارة في الشتاء إلى ۳۴- و في الصيف بين ۱۰- و ۱۰+. القطب الشمالي هو في حقيقته محيط مُتجمّد محاط بالأراضي و الجنوبي (أو أنتاركتيكا) هو أرض تشكّل قارة كاملة بجبالها. هناك اعتقاد عامّ أن البطاريق (بنكوتونها) و الدببة (خرسها) القطبية تعيش في مكان واحد؛ لكن الأمر غير ذلك. كانت أول محاولة لإيجاد الطريق إلى القطب الجنوبي من «روبرت فالكون سكوت» لكن أول البشر للوصول إلى جنوب القطب روالد أموندسن و فريقه. في رحلة العودة، سكوت و أربعة من رفاقه ماتوا جوعاً و بسبب البرد الشديد.»

- ٨٥- **عَيْنِ الصَّحِيحِ عَلَى حَسَبِ النَّصِّ:**
 (١) منطقة القطب الشماليّ أبرد منطقة في العالم!
 (٢) ليس هناك سكان يعيشون في منطقة القطب الجنوبيّ!
 (٣) لم تقدر درجة الحرارة في القطب الشماليّ بدرجة فوق الصّفر!
 (٤) أوّل من وصل إلى القطب الجنوبيّ هو روبرت فالكون سكوت!
- ٨٦- **عَيْنِ الصَّحِيحِ:**
 (١) القطب الشماليّ في الحقيقة ماء متجمّد!
 (٢) تعيش البطاريق و الدببة القطبيّة في مكان واحد!
 (٣) روالد أمونسن و فريقه ماتوا في رحلة عودتهم من القطب الجنوبيّ!
 (٤) القارّة القطبيّة الجنوبيّة معروفة بإسم الأريكتية!
- ٨٧- **عَيْنِ مَا لَمْ يَذْكَرْ فِي النَّصِّ:**
 (١) الإسم الثاني للقطب الشماليّ!
 (٢) عدم تشابه القطبين!
 (٣) أوّل من وصل إلى القطب الشماليّ!
 (٤) حدود درجات الحرارة في القطب الشماليّ!

■ ■ عَيْنِ الخَطَأِ فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: (٨٨ و ٨٩)

- ٨٨- «يَتَمَيَّزُ - الشَّدِيدَةُ - قَارَةٌ - البَرْدُ»:
 (١) يَتَمَيَّزُ: فعل مضارع، معلوم، مزيد ثلاثي (من باب تفعيل)، متعدّي / فعل و مع فاعله جملة فعليّة
 (٢) الشَّدِيدَةُ: اسم معرب، مفرد مؤنث، معرفة / صفة لكلمة «برودة» و مجرور بالتبعية
 (٣) قَارَةٌ: اسم، مفرد، مؤنث، معرب / مفعول و منصوب
 (٤) البَرْدُ: اسم، مفرد مذكر، معرّف بأل، معرب / مضاف إليه و مجرور
- ٨٩- «تَظُنُّ - مُتَشَابِهَانِ - مُتَجَمِّدٌ - مُحَاوَلَةٌ»:
 (١) تَظُنُّ: فعل مضارع، ليس له حرف زائد (مجرد ثلاثي)، حروفه الأصليّة «ظ ن ن» / جملة فعليّة
 (٢) مُتَشَابِهَانِ: اسم، مثني، معرب، نكرة / خبر الحرف المشبّه بالفعل و مرفوع بالألف
 (٣) مُتَجَمِّدٌ: اسم فاعل (من مصدر «انجماد»)، معرب، مفرد، مذكر / صفة
 (٤) مُحَاوَلَةٌ: اسم، مفرد، مؤنث، مصدر مزيد ثلاثي / مضاف إليه و مجرور بالكسرة

■ ■ عَيْنِ المُنَاسِبِ فِي الجَوَابِ عَنِ الأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ: (٩٥-٩٠)

- ٩٥- **عَيْنِ الخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الحُرُوفِ:**
 (١) هَذِهِ مِنتَقَةٌ مُرْتَفَعَةٌ فَوْقَ سَطْحِ الأَرْضِ، أَصْغَرَ مِنَ الجَبَلِ!
 (٢) هَذِهِ الحَادِثَةُ لَمْ تُضْعِفْ عِزْمَهُ، فَقَدْ وَاصَلَ عَمَلُهُ دَوْبًا!
 (٣) هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ الحَوْتَ يُصَادُ لِاسْتِخْرَاجِ الرِّبِّبِ مِنْ كَيْدِهِ!
 (٤) فِي هَذَا الشَّهْرِ يَسْتُخْدَمُ مَصْنَعٌ قُرْبَ قَرِيْبِنَا عَمَلًا حَتَّى يَشْتَعِلُوا فِيهِ!
- ٩١- **عَيْنِ مَا فِيهِ اسْمُ المَكَانِ:**
 (١) صَيْدُ الأَسْمَاقِ فِي المُحَافِظَاتِ الجَنُوبِيَّةِ مِنْ أَكْثَرِ المِهَنِ الَّتِي يَشْتَغَلُ بِهَا النَّاسُ!
 (٢) لَا يَقْبَلُ المِتَوَاضِعُ مَوْعِظَةً مِنْ كُلِّ مُعْجَبٍ بِنَفْسِهِ وَ عَلَيْنَا أَنْ نَبْتَعِدَ مِنْهُ!
 (٣) سَنَقُومُ بِطَبْعِ هَذِهِ الكُتُبِ فِي المِطَابِعِ الَّتِي تَقَعُ فِي بِلَادِنَا!
 (٤) يَا أَصْدِقَانِي، إِنَّقُوا مَعَاصِي اللهِ فِي الخَلَوَاتِ، فَإِنَّ الشَّاهِدَ هُوَ الحَاكِمُ!
- ٩٢- **عَيْنِ اسْمِ المَبَالِغَةِ لَهُ مَعْنَى غَيْرِ وَصْفِي (غَيْرِ الصِّفَةِ):**
 (١) قُلْتُ لِزَمِيلِي الفَهَامَةَ: أَرَاكَ مَسْرُورًا وَ تَتَكَلَّمُ مُبْتَسِمًا!
 (٢) أَصْبَبْتُ بِالرِّزَاكِ وَ تَنَاوَلْتُ هَذِهِ الأَدْوِيَةَ الَّتِي كَانَتْ فِي التَّلَاجِةِ!
 (٣) هَذَا شَابٌّ خَلَقَ قَدْ إِخْتَرَعَ وَسِيلَةً لِحِفْرِ الأَنْفَاقِ وَ شَقَّ القَنَوَاتِ!
 (٤) إِنَّ اللهَ يُعْطِي كُلَّ صَبَّارٍ فِي الشَّدَائِدِ أَجْرًا لَا يُوصَفُ!

- ۹۳- عین الحال و هو اسم الفاعل:
 (۱) یجب علی الإنسان أن یكون قانعاً فی حیاته!
 (۲) اَتَمَنَى أَنْ أَصْبِحَ مُعَلِّماً لِأَرْبِي أبناء شَعْبِي!
 (۳) جنودنا یدافعون عن الوطن متوكِّلين علی الله!
 (۴) جاءت المُعَلِّمَةُ إلى الصَّفِّ و التلميذات قائمات!
- ۹۴- عین ما جاءت فيه الحال:
 (۱) بعد رؤية النتائج أصبح جميع الطلاب مسرورين.
 (۲) وَهَبَ اللهُ هَذَا الرَّجُلَ الصَّحَّةَ بَعْدَ سِنَوَاتٍ كَانَ مَرِيضاً.
 (۳) صارت الأوضاع في الشرق مُسَاعِدَةً قَبْلَ سَفَرِنَا.
 (۴) كَانَ الطِّفْلُ يَنْظُرُ إِلَيْنَا مُتَعَجِّباً عِنْدَمَا سَأَلْنَاهُ عَنِ أَبِيهِ.
- ۹۵- عین الحال یختلف نوعها عن البقیة:
 (۱) رأیتُ أمام المدرسة كاطماً منتظراً وصول الحافلة!
 (۲) أنشد الشعراء أبياتاً فی مدح أهل البيت مُحَبِّين لَهُمْ!
 (۳) استغفر أخوای الرَّبِّ العَفَّارَ مُعْتَرِفِينَ بِذُنُوبِهِمَا الكَبِيرَةِ!
 (۴) نَكْتُبُ وَاجِبَاتِنَا الدَّرَاسِيَّةَ وَ نَحْنُ مُسْتَمْعُونَ إِلَى كَلَامِ الأَمِّ!

تاریخ

- ۹۶- دو گزاره زیر به ترتیب مربوط به کدام یک از منابع و مراجع نوشتاری ایران دوران اسلامی هستند؟
 الف) یکی از گونه‌های تاریخ‌نگاری که از قرن سوم هجری قمری آغاز شد و تا اواخر عصر قاجار تداوم یافت.
 ب) از گونه‌های مهم منابع تاریخی محسوب می‌شوند، زیرا اوضاع سیاسی، اجتماعی و... در هر عصری، کم و بیش، در شعر شاعران و نویسندگان آن عصر انعکاس می‌یابند.
- ۹۷- چه تعداد از عبارات‌های زیر صحیح است؟
 الف) کتاب تاریخ بیهقی اثر ابوالفضل بیهقی در تاریخ غزنویان از مشهورترین تاریخ‌های سلسله‌ای است.
 ب) تاریخ‌نگاری عمومی یکی از شاخه‌های تاریخ‌نگاری در ایران است که از قرن سوم هجری قمری آغاز شد و تا اوایل عصر قاجار تداوم یافت.
 ج) انگیزه اصلی نویسندگان کتاب‌های تاریخ محلی، ثبت و ضبط رویدادهای تاریخی، بیان ویژگی‌های جغرافیایی و سیاسی و نگارش زندگی‌نامه مفاخر و مشاهیر محلی بوده است.
 د) بسیاری از جهان‌گردان گنجینه‌ای از اطلاعات ارزشمند درباره تاریخ اجتماعی و فرهنگی و جغرافیای تاریخی سرزمین‌هایی را که دیده‌اند از جمله ایران به صورت سفرنامه ارائه داده‌اند.
- ۹۸- کدام مورد درباره انواع روش‌های تاریخ‌نگاری درست است؟
 (۱) مهم‌ترین ویژگی تاریخ‌نگاری ترکیبی در این بود که تاریخ‌نگاران، عیناً روایت‌ها را ذکر می‌کردند.
 (۲) مورخ در تاریخ‌نگاری تحلیلی، روایت‌های مختلف و متعدد درباره موضوع واحد را با آوردن اسناد ذکر می‌کند.
 (۳) مورخ در تاریخ‌نگاری روایی به جای ذکر همه روایت‌ها، یک گزارش از مجموع آنها تنظیم می‌کند.
 (۴) در تاریخ‌نگاری ترکیبی امکان دارد برخی از جنبه‌های خبر از چشم مورخ دور بماند.
- ۹۹- کدام گزینه به لحاظ ترتیب رویدادهای دوران بعثت حضرت محمد (ﷺ) درست می‌باشد؟
 (۱) تحریم و محاصره اقتصادی و اجتماعی بنی‌هاشم ← دعوت عمومی ← سفر پیامبر اکرم (ﷺ) به طائف ← وفات حضرت خدیجه (ﷺ) و حضرت ابوطالب
 (۲) بعثت پیامبر (ﷺ) اکرم در ۲۷ رجب ← دعوت خاص و محدود ← تحریم و محاصره اقتصادی و اجتماعی بنی‌هاشم ← دعوت عمومی
 (۳) دعوت عمومی ← سفر پیامبر اکرم به طائف ← وفات حضرت خدیجه (ﷺ) و حضرت ابوطالب ← مسلمان شدن عده‌ای از مردم یثرب
 (۴) دعوت عمومی ← تحریم و محاصره اقتصادی و اجتماعی بنی‌هاشم ← وفات حضرت خدیجه (ﷺ) و حضرت ابوطالب ← سفر پیامبر اکرم (ﷺ) به طائف
- ۱۰۰- کدام گزینه در مورد دین و اعتقادات ساکنان مکه اشتباه است؟
 (۱) برخی از عرب‌ها از جمله مردم شهر مکه «الله» را آفریننده جهان می‌دانستند.
 (۲) در آستانه ظهور اسلام، تعدادی از قبیله‌های عرب به آیین یهودیت و مسیحیت گرویده بودند.
 (۳) در کنار بت‌پرستان، معدودی از عرب‌ها بودند که به پیروی از حضرت ابراهیم، از پرستش بت‌ها امتناع می‌کردند.
 (۴) یکی دیگر از مشخصات آیین بت‌پرستی، بی‌اعتقادی به جهان پس از مرگ بود.

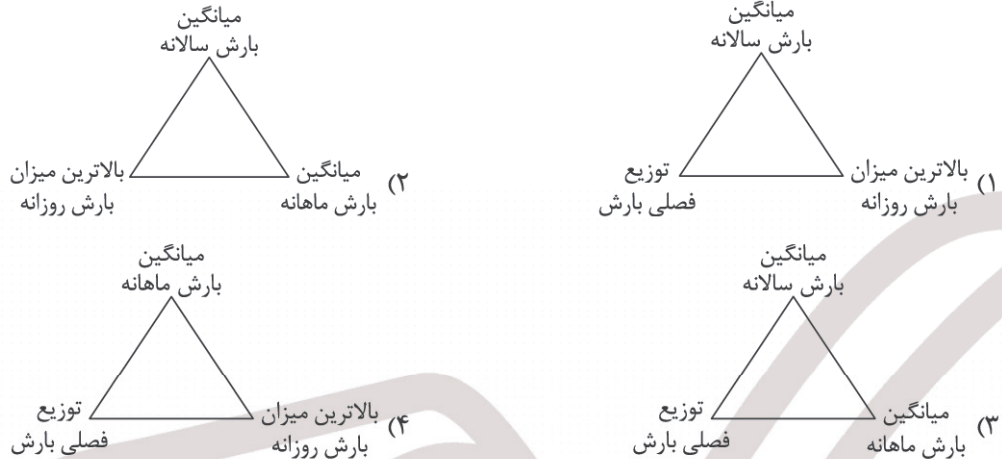
- ۱۰۱- در کدام مورد تقدم و تأخر وقوع رویدادها روی نمودار زمان به درستی تنظیم شده است؟
 الف) ممنوع شدن هر گونه مرادۀ اجتماعی با بنی هاشم
 ج) اسلام آوردن ابوبکر بن ابی قحافه
 (ب) از دنیا رفتن حضرت خدیجه (س)
 د) حمایت ابوطالب و بنی هاشم از پیامبر به جز ابولهب
- (۱) آغاز بعثت
 د ب ج الف
- (۲) آغاز بعثت
 د ب ج الف
- (۳) آغاز بعثت
 د ب ج الف
- (۴) آغاز بعثت
 د ب ج الف
- ۱۰۲- در فاصله زمانی فروردین ۱۲۸۴ ش تا ۱۴ مرداد ۱۲۸۵ ش کدام رویداد اتفاق نیفتاده است؟
 (۱) تدوین قانون اساسی
 (۳) مهاجرت کبری
 (۲) ماجرای بانک استقراضی روس
 (۴) عزل عین الدوله از صدارت توسط مظفردالدین شاه
- ۱۰۳- هر یک از عبارتهای زیر، به ترتیب مربوط به کدام رویداد در مسیر شکل گیری نهضت مشروطه است؟
 الف) تحصن علما و مردم در حرم حضرت عبدالعظیم
 ج) مهاجرت گسترده به شهر مقدس قم
 (ب) عکس گرفتن با لباس روحانیون و قلیان به دست در جشن بالماسکه
 د) به فلک بسته شدن سه تن از علمای کرمان
- (۱) افزایش نرخ قند - ماجرای نوز بلژیکی - مهاجرت کبری - مقابله با فرقه شیخیه
 (۲) مهاجرت کبری - ماجرای بانک استقراضی روس - مهاجرت صغری - افزایش نرخ قند
 (۳) مقابله با فرقه شیخیه - مهاجرت صغری - مهاجرت کبری - توهین به عالمان برای حفظ تشیع
 (۴) مهاجرت صغری - توهین به عالمان برای حفظ تشیع - ماجرای نوز بلژیکی - مهاجرت کبری
- ۱۰۴- این اتفاقات تاریخی به ترتیب در زمان کدام پادشاهان قاجار رخ داده است؟
 الف) قرارداد ۱۹۰۷ روس و انگلیس
 ج) تهدید به اشغال ایران توسط روسیه در ماجرای مورگان شوستر
 (ب) اخراج نوز بلژیکی از ایران
 د) تحصن در سفارت انگلستان
- (۱) محمدعلی شاه - محمدعلی شاه - احمدشاه - مظفردالدین شاه
 (۲) محمدعلی شاه - مظفردالدین شاه - احمدشاه - محمدعلی شاه
 (۳) محمدعلی شاه - مظفردالدین شاه - احمدشاه - محمدعلی شاه
 (۴) ناصرالدین شاه - احمدشاه - محمدعلی شاه - مظفردالدین شاه
- ۱۰۵- کدام گزینه بیانگر شرایط ایران در فاصله زمانی سالهای ۱۹۱۷ تا ۱۹۱۹ می باشد؟
 (۱) با نزدیک شدن ارتش روسیه به تهران، شماری از ملیون، شامل برخی از نمایندگان مجلس شورای ملی، وزیران و شخصیت های مذهبی، به کرمانشاه مهاجرت نمودند و دولت موقت ملی را در آن شهر تأسیس کردند.
 (۲) دلاورمردان تنگستانی، دشتستانی و دشتی به فرماندهی رئیسعلی دلواری و مردم کازرون به رهبری ناصر دیوان کازرونی با شجاعت و شهامت با نیروهای انگلیسی نبرد کردند و ضربه های سنگینی به آنان وارد آوردند.
 (۳) برخی از سران ایلات و حاکمان محلی نافرمانی می کردند و شورش هایی در گوشه و کنار مملکت در حال شکل گیری بود.
 (۴) انگلستان و روسیه موضوع حضور مأموران و جاسوسان آلمانی در مناطق مختلف را بهانه لشکرکشی به ایران قرار دادند.
- ۱۰۶- کدام کشورها «اتفاق سه گانه» را تشکیل دادند؟
 (۱) انگلستان، ایتالیا و اتریش (۲) فرانسه، آلمان و ایتالیا (۳) انگلستان، روسیه و فرانسه (۴) روسیه، فرانسه و اتریش
- ۱۰۷- توالی وقایع در شکل گیری انقلاب روسیه در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟
 (۱) ابتدا بلشویک ها به رهبری لنین تزار را کشتند و سپس پانزده میلیون نفر به جبهه جنگ فراخوانده شدند.
 (۲) پیش از اعلام کمونیستی حکومت، روسیه سربازان خود را از جبهه های جنگ خارج کرد.
 (۳) ابتدا تزار روسیه کارگران و کشاورزان را به جبهه جنگ فراخواند و سپس اصلاحات سیاسی، اقتصادی و اجتماعی انجام داد.
 (۴) بعد از حاکم شدن بلشویک ها، سعی در انتقال مالکیت کارخانه ها، معادن و ماشین آلات صنعتی به شورای کارگران هر کارخانه شد.
- ۱۰۸- کدام موارد به لحاظ ویژگی های استعمار در قرن ۱۹م درست است؟
 الف) رقابت دولت های استعمارگر اروپایی به ویژه انگلستان و روسیه در قاره های آسیا، آفریقا، آمریکا و اقیانوسیه - مردم بسیاری از کشورهای مستعمره در آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین (جنوبی) در قرن ۱۹م جنبش های اعتراضی به راه انداختند.
 (ب) روسیه در قرن ۱۹م نسبت به همسایگان جنوبی خود سیاست توسعه طلبانه ای در پیش گرفت - در قاره آمریکا ایالات متحده اقدام به نفوذ و مداخله در امور کشورهای آمریکای لاتین کرد.
 (ج) انقلاب صنعتی و انقلاب فرانسه موجب گسترش استعمار در جهان شد - مبارزات مردم الجزایر به فرماندهی امیر عبدالقادر بر ضد ارتش انگلستان از جمله مقاومت ها در برابر استعمار می باشد.
 (د) آلمان خواهان دستیابی به مقام یک قدرت جهانی بود به همین دلیل درصدد توسعه مناطق تحت نفوذ در اروپا و گسترش مستعمرات برآمد - جنبش استقلال طلبانه مردم آمریکای لاتین به رهبری سیمون بولیوار نمونه هایی از مبارزه مردم در سرزمین های تحت سلطه استعمار بود.
- (۱) الف و ج (۲) ج و د (۳) الف و ب (۴) ب و د

جغرافیا

۱۰۹- هدف از ناحیه‌بندی در جغرافیا چیست؟

- (الف) شناخت بهتر و آسان‌تر مکان‌های مختلف
(ب) شناخت نوعی پیوستگی و هماهنگی میان اجزا و پدیده‌های هر مکان
(ج) علمی کردن مطالعات و تحقیقات درباره مکان‌ها
(د) مجزا کردن هر مکان با سایر بخش‌های پیرامون خود
- (۱) الف و د (۲) ب و ج

۱۱۰- کدام تصویر درباره معیار ناحیه‌بندی ایران از نظر بارشی درست است؟

۱۱۱- کدام گزینه به ترتیب در مورد عبارتهای داده‌شده، به درستی تدوین شده است؟

- (الف) عامل مؤثر در انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای ناحیه‌بندی (ب) ویژگی اصلی هر ناحیه
(ج) عامل به وجود آمدن شهری با نقش بندری (د) خاک یخبسته نواحی توندرا
(۱) طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او - وحدت‌یابی - قرار گرفتن در کنار دریا - کرایوزول
(۲) هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان - وحدت‌یابی - امکان تجارت دریایی - کرایوزول
(۳) طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او - متمایز کردن - قرار گرفتن در کنار دریا - چرنوزوم
(۴) هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان - متمایز کردن - امکان تجارت دریایی - چرنوزوم

۱۱۲- با توجه به موارد زیر، کدام نمودار به درستی تدوین شده است؟

- (الف) بالا رفتن قیمت برنج وارداتی آسیا، نگرانی کشورهای واردکننده را در زمینه تغذیه مردم افزایش داده است.
(ب) دولت امارات متحده عربی با ساختن جزیره‌های مصنوعی در آب‌های خلیج فارس، نواحی جدیدی در منطقه ایجاد کرده است.
(ج) در نتیجه پاک‌سازی قومی دولت میانمار، صدها نفر از مردم ناحیه مسلمان‌نشین این کشور به مرزهای بنگلادش مهاجرت کردند.
(د) اجلاس گفت‌وگوهای فرهنگی ایران و جهان عرب برگزار شد.

- (۱) «الف» → مغایر با «ب» → مطابق با «ج» / «ج» → مطابق با «د» → مغایر با «الف»
(۲) «ج» → مغایر با «ب» → مطابق با «الف» / «الف» → مطابق با «د» → مغایر با «ج»
(۳) «ج» → مغایر با «ب» → مطابق با «الف» / «الف» → مطابق با «د» → مغایر با «الف»
(۴) «الف» → مغایر با «ب» → مطابق با «ج» / «ج» → مطابق با «د» → مغایر با «ج»

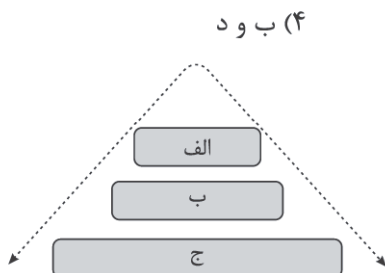
۱۱۳- کدام یک از عبارتهای زیر درباره مرزهای نواحی درست است؟

- (الف) مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق هستند.
(ب) قلمرو و وسعت نواحی، متفاوت است.
(ج) مرزهای نواحی غیرقابل تغییرند.
(د) تعیین مرزهای دقیق نواحی دشوار است.

- (۱) الف و د (۲) ب و ج

۱۱۴- کدام گزینه به ترتیب با توجه به شکل داده‌شده درست است؟

- (۱) نواحی طبیعی - نواحی انسانی - نواحی سیاسی
(۲) نواحی سیاسی - نواحی انسانی - نواحی طبیعی
(۳) نواحی انسانی - نواحی سیاسی - نواحی طبیعی
(۴) نواحی سیاسی - نواحی طبیعی - نواحی انسانی

- ۱۱۵- کدام گزینه با توجه به عبارتهای داده شده به درستی تدوین شده است؟
 الف) اختراع و تولید انبوه خودرو، چهره فضاهاى شهری و خارج از شهرها را تغییر داد.
 ب) برخی کشورها مانند فرانسه، اسپانیا، آلمان و ژاپن طرحهایی را برای تولید قطارهای پرسرعت طراحی و آزمایش کردند.
 ج) اولین هواپیمای جت در آلمان ساخته شد.
 د) ساختن آزادراهها و بزرگراهها برای حل مشکل ترافیکی و همچنین افزایش سرعت خودروها متداول شد.
 ۱) «الف» و «ج» مقدم بر «ب» و «د» هستند.
 ۲) «الف» و «د» مقدم بر «ب» و «ج» هستند.
 ۳) «ب» و «ج» مقدم بر «الف» و «د» هستند.
 ۴) «ب» و «د» مقدم بر «الف» و «ج» هستند.
- ۱۱۶- کدام گزینه به ترتیب از معایب و محاسن حمل و نقل ریلی محسوب می گردد؟
 ۱) نیازمند به زمینهای هموار - بالا بودن امنیت
 ۲) زیاد بودن هزینه تولید یا خرید واگن ها و لوکوموتیوها - کمتر بودن هزینه حمل نسبت به سایر شیوههای حمل و نقل
 ۳) نیازمند به زمینهای هموار - مصرف سوخت آن $\frac{1}{5}$ حمل و نقل جادهای
 ۴) زیاد بودن هزینه تولید یا خرید واگن ها و لوکوموتیوها - مناسب برای مسافت های نسبتاً طولانی و طولانی
- ۱۱۷- کدام گزینه از محاسن دومین تحول در حمل و نقل دریایی محسوب می گردد؟
 الف) حمل خودروهای صادراتی از کشورهای سازنده به سایر کشورها
 ب) آسان تر شدن مدیریت و انبارداری محمولهها
 ج) افزایش سرعت جابه جایی و تخلیه کالاها
 د) امکان جابه جایی کالاهایی مانند مواد معدنی و مواد پتروشیمی
 ۱) الف و ج
 ۲) ب و د
 ۳) الف و د
 ۴) ب و ج
- ۱۱۸- به چه دلیل جغرافیای حمل و نقل شاخه ای از «جغرافیای اقتصادی» محسوب می شود؟
 ۱) جابه جایی انسان، بار و اطلاعات در سطح زمین را در بر می گیرد.
 ۲) به بررسی الگوهای پراکندگی و شیوههای حمل و نقل و تأثیرات آنها بر محیط به منظور برنامه ریزی و مدیریت مطلوب منطقه ای می پردازد.
 ۳) حمل و نقل در فعالیتهای اقتصادی و مکان گزینی واحدهای تولیدی، خدماتی و تجاری نقش مهمی دارد.
 ۴) با جابه جایی در پهنه مکان و فضای جغرافیایی سروکار دارد و هدف آن ارتباط دادن مکانها و نواحی به یکدیگر است.
- ۱۱۹- کدام گزینه بیانگر معایب حمل و نقل هوایی است؟
 ۱) مصرف سوخت بسیار بالا - طولانی بودن مسیرهای این شیوه حمل و نقل
 ۲) بالا بودن احتمال بروز سوانح - نیاز به دقت و مراقبت زیاد برای کنترل ایمنی آن
 ۳) نیاز به دقت و مراقبت زیاد برای کنترل ایمنی آن - مصرف سوخت بسیار بالا
 ۴) طولانی بودن مسیرهای این شیوه حمل و نقل - کم بودن احتمال بروز سوانح
- ۱۲۰- کدام گزینه از محاسن حمل و نقل از طریق خطوط لوله است؟
 الف) پایین بودن هزینه احداث و تعمیر لولهها
 ب) مقرون به صرفه بودن حمل مواد با این شیوه
 ج) عدم نیاز به مراقبت زیاد از خط لولهها
 د) آسیب کمتر به محیط زیست
 ۱) الف و ج
 ۲) ب و د
 ۳) الف و د
 ۴) ب و ج

فلسفه و منطق

- ۱۲۱- کدام گزینه درباره استدلال درست است؟
 ۱) استدلال قیاسی همواره نتیجه قطعی و درست دارد و هیچ گاه نمی تواند نتیجه حاصل آن کاذب باشد.
 ۲) استدلالهای استقرایی نمی توانند نتیجه ضروری داشته باشند و همیشه استدلالهایی ضعیف هستند.
 ۳) مبنای تقسیم بندی شکلی استدلالها براساس نوع حمایت مقدمات از نتیجه می باشد.
 ۴) اعتبار انواع استدلالهای استقرایی را نمی توان در هیچ سطحی تعیین کرد.
- ۱۲۲- کدام گزینه درباره تمثیل و استقرای تمثیلی درست است؟
 ۱) استقرای تمثیلی در هیچ علمی کاربرد ندارد.
 ۲) نتیجه استدلالهای تمثیلی غیرقطعی و به صورت کلی هست.
 ۳) تمثیل در روزمره انسانها و برای اثبات مطالب برای دیگران کاربرد دارد.
 ۴) تمثیلها صرفاً در علوم روان شناسی، ادبیات و صنایع هوایی و فضایی کاربرد دارد.

۱۲۳- نوع استدلال در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) امروز هم باز در مسیر مدرسه یک گریه سفید می بینم مثل روزهای گذشته.
- (۲) تابستان ها گرم هستند چون از وقتی که یادم هست، تابستان گرم بوده است.
- (۳) هیچ دایره ای دارای اضلاع نیست چون هیچ وقت دایره دارای ضلع ندیده ام.
- (۴) در آینده داخل تهران زلزله می آید، چون در تهران گسل های زیادی وجود دارد.

۱۲۴- کدام استدلال شروط استدلال استقرای تعمیمی قوی را ندارد؟

- (۱) با بررسی تکلیف ° نفر از یک کلاس ° نفره، حکم به عدم انجام تکلیف توسط همه افراد داده ایم.
- (۲) با پرس و جو کردن از دانش آموزان دختر درباره میزان علاقه به درس، حکم به عدم علاقه دانش آموزان کشور می دهیم.
- (۳) با نوشتن نام همه افراد نمونه روی کاغذ و سپس با قرعه کشی کردن، نظر افراد خارج شده از قرعه کشی را می پرسیم و حکم کلی می دهیم.
- (۴) با آزمایش درجه به جوش آمدن آب در محیط های مختلف و انواع مختلف آب، حکم می دهیم که آب همواره در دمای ۱۰۰ درجه به جوش می آید.

۱۲۵- کدام گزینه استدلال استنتاج بهترین تبیین نیست؟

- (۱) شارژر تلفن همراه نیست و احتمالاً در دست برادرم هست.
 - (۲) یک فرد به همراه چمدان در کنار خیابان ایستاده است و می خواهد به سفر برود.
 - (۳) معلم کلاس ما هنوز به مدرسه نرسیده چون تو دفتر معلم ها نبود و در دفتر مدیر هم نبود.
 - (۴) تجربه به ما فهمانده که هر بار که فست فود می خوریم، فردای آن روز حالمان مثل همیشه خوب نیست.
- ۱۲۶- اگر فردی از بیت «افتادگی آموز اگر طالب فیضی / هرگز نخورد آب زمینی که بلند است» نتیجه گیری کند که انسان باید فروتن باشد آنگاه

- (۱) مغالطه تمثیل ناروا رخ داده است، زیرا نتیجه این بیت یک حکم کلی است.
- (۲) با توجه به عدم شباهت انسان و زمین استدلالی ضعیف و اشتباه می باشد.
- (۳) نتیجه درست و معتبری استنتاج شده و عاری از هرگونه مغالطه می باشد.
- (۴) با توجه به تعمیم حکم، زمین بلند به انسان مغرور نتیجه گیری رخ داده است.

۱۲۷- به گفته سقراط کدام مورد سبب شد که عده ای او را دانا بنامند؟

- (۱) علم سقراط به نادانی خویش
 - (۲) سخن سروش معبد دلفی درباره دانایی سقراط
 - (۳) تواضع سقراط در حین سخن گفتن
 - (۴) جست و جوی او برای شناختن مدعیان دانایی
- ۱۲۸- سقراط در دادگاه چه چیزی را مأموریت خویش از جانب خدا می دانست؟

- (۱) جدا کردن کسانی که ادعای دانشمند بودن می کنند از دانشمندان حقیقی.
- (۲) کوشش در جست و جوی دانش و آموختن آن به دیگران.
- (۳) پرده جهل مرکب را از مقابل دیده ها براندازد و انسان را به خود آگاهی برساند.
- (۴) هم نشینی با تهی دستان و توانگران و سخن گفتن با آنان.

۱۲۹- سقراط چه چیزی را نعمت والایی می دانست و کدام شاگرد سقراط مبارزه سقراط با سوفسطائیان را به تصویر کشیده است؟

- (۱) روبه رو شدن با دادگران آن جهان - افلاطون
- (۲) روبه رو شدن با دادگران آن جهان - ارسطو
- (۳) در چنگال بدی نیفتادن - افلاطون
- (۴) در چنگال بدی نیفتادن - ارسطو

۱۳۰- سقراط تفکر فلسفی اصیل را بر چه چیزی استوار ساخت؟

- (۱) جدل و سخنوری
- (۲) اخلاق و حق طلبی
- (۳) فضیلت و تفکر عقلانی
- (۴) مبارزه با مغالطه

۱۳۱- چند مورد از عبارتهای زیر درباره نظرات سوفسطائیان درست است؟

- الف) همه دانش های بشر بیهوده و بی فایده است.
- ب) تنها شناخت حسی مطابق با واقعیت است.
- ج) علم و دانش ساخته و پرداخته ذهن بشر است.

(۴) سه

(۳) دو

(۲) یک

(۱) صفر

۱۳۲- کدام گزینه از افتراهایی که به سقراط نسبت داده می‌شود، نیست؟

- (۱) رفتاری خلاف دین آنتیان دارد.
 - (۲) حق جلوه دادن باطل و آموزش آن به دیگران
 - (۳) در پی دستیابی به اسرار آسمان و زمین است.
 - (۴) باطل جلوه دادن حق و آموختن آن به دیگران
- ۱۳۳- چرا خدای نزد افلاطون که یک خدای معین با ویژگی‌های روشن است با چند خدایی یونان باستان متفاوت است؟ زیرا

- (۱) افلاطون معتقد بود خدایان چندگانه یونان توسط خدای واحدی خلق شده است.
 - (۲) خداهای یونانیان هر کدام یک هدف خاص داشتند ولی خدای او انجام‌دهنده همه چیز بود.
 - (۳) او برای اولین بار در جامعه شرک‌آلود آتن سعی کرد با دیدگاه خود، نظریه چندخدایی یونان را رد کند.
 - (۴) افلاطون سعی کرد با دقت فلسفی زیادی درباره ذات و ماهیت خدا نظر بدهد و ویژگی‌های خدا را بیان کرد.
- ۱۳۴- افلاطون چرا از خدا به عنوان صانع یا آفریننده یاد کرده است؟

- (۱) سعی در توضیح دیدگاه سقراط داشت.
 - (۲) در تلاش برای توضیح و معرفی ذات خداوند بود.
 - (۳) بیان نظم و انتظام جهان که از وجود عاقل سرچشمه گرفته است.
 - (۴) اشاره به پیوسته ثابت بودن و عدم وجود حرکت در حقیقت خداوند داشت.
- ۱۳۵- از منظر ارسطو چرا در بحث مقایسه امور، باید یک امر یا یک چیز که کامل‌ترین هست وجود داشته باشد؟

- (۱) تا بقیه امور نسبت به این امر کامل مطلق بررسی شوند.
- (۲) بتوان با مقایسه، وجود خدا که کامل‌ترین است را اثبات کرد.
- (۳) زیرا می‌توانیم با باور به کامل‌ترین، اعتقاد به اصل واقعیت پیدا کنیم.
- (۴) برای اینکه دو امر که درجه‌ای از برتری نسبت به هم دارند، با هم مقایسه شوند.

۱۳۶- کدام گزینه جزء مقدمات مشهورترین برهان ارسطو نیست؟

- (۱) در جهان هستی شاهد وجود تغییر و حرکت هستیم.
- (۲) تسلسل محرک‌های نامتناهی نمی‌تواند وجود داشته باشد.
- (۳) هر حرکتی در جهان طبیعت، نیازمند وجود یک حرکت‌دهنده است.
- (۴) در هستی یک حرکت‌دهنده که خودش حرکت نداشته باشد، وجود دارد.

۱۳۷- کدام گزینه درباره برهان دکارت در باب خداشناسی درست است؟

- (۱) انسان به عنوان یک امر متناهی، در این برهان اثبات می‌شود.
- (۲) مقدمه دوم این برهان صرفاً درباره خود شخص تصورکننده است.
- (۳) فهم یک امر نامتناهی، نمی‌تواند توسط یک موجود متناهی ایجاد شود.
- (۴) او می‌گوید چون انسان می‌تواند خدا را تصور ذهنی کند، پس خدا هست.

۱۳۸- کدام گزینه درباره هیوم نادرست است؟

- (۱) هیوم معتقد است خدا باید ازلی و ابدی باشد.
- (۲) برهان نظم نمی‌تواند هیچ امر و واقعیتی را اثبات کند.
- (۳) ایراد او به برهان‌های خداپاوران، در حوزه معرفت‌شناسی است.
- (۴) او مهم‌ترین برهان فیلسوفان الهی را برهان نظم که از تجربه می‌آید، می‌داند.

۱۳۹- کدام گزینه دیدگاه کانت می‌باشد؟

- (۱) او برخلاف فیلسوفان عقل‌گرا با استفاده از حس و تجربه به سراغ اثبات وجود خدا رفت.
- (۲) برای قبول وجود اراده و اختیار در انسان باید قبول کنیم که انسان دارای وجدان است.
- (۳) وجود و حضور وجدان اخلاقی در ذات انسان، فرض برهان خداشناسی کانت می‌باشد.
- (۴) نفس نمی‌تواند در جسم او حضور داشته باشد، بلکه باید یک امر غیرمادی وجود داشته باشد.

۱۴۰- کدام گزینه باور کاتینگهام است؟

- (۱) نتیجه باور به وجود خداوند، باارزش قرار گرفتن زندگی انسان است.
- (۲) ایمان هدیه‌ای الهی است که خدا فقط به افراد خاصی اعطا کرده است.
- (۳) برای پیدا کردن خدا باید به تجربه‌های شخصی و درونی مراجعه کرد.
- (۴) پس از سیر نزولی استدلال‌های تجربی، باور به خدا امر کمرنگی شد.

۱۴۱- پاسخ صحیح و کامل پرسش‌های زیر کدام است؟

- الف) کدام یک از انواع محصولات جزء محصولات چندملیتی محسوب می‌شود؟
 ب) شرکت‌ها و دولت‌هایی که خارج از مرزهای ما زندگی می‌کنند می‌توانند
 ج) پایهٔ بده - بستان بین دو کشور، اختلاف بین است.
 ۱) الف: محصولاتی با فناوری پیشرفته ب: کنترل اقتصادی کشور ما را به دست بگیرند ج: تفاوت دسترسی به فناوری
 ۲) الف: محصولاتی با هویت چندگانه ب: اقتصاد کشور ما را فقط متزلزل کنند ج: تفاوت دسترسی به فناوری
 ۳) الف: محصولاتی با فناوری خاص ب: در زندگی اقتصادی ما اثر بگذارند ج: تفاوت‌های اقلیمی و آب و هوایی
 ۴) الف: محصولاتی با فناوری پیشرفته ب: در زندگی اقتصادی ما اثر بگذارند ج: داشتن و نداشتن صرفهٔ اقتصادی در تولید یک محصول

۱۴۲- با توجه به اطلاعات زیر کدام گزینه در خصوص کشور برزیل و چین نادرست است؟

- کشور برزیل به‌ازای هر آناناسی که تولید می‌کند از تولید ۱۳ تن موز صرف‌نظر می‌کند.
 - کشور چین به‌ازای هر آناناسی که تولید می‌کند از تولید ۱۸ تن موز صرف‌نظر می‌کند.
 - براساس مقادیر یکسانی از منابع تولید، کشور برزیل می‌تواند ۴ تن موز تولید کند.
 - براساس مقادیر یکسانی از منابع تولید کشور چین می‌تواند ۸ تن موز تولید کند.
- ۱) هزینهٔ فرصت تولید آناناس در کشور برزیل از هزینهٔ فرصت تولید آناناس در کشور چین کمتر است.
 ۲) کشور برزیل در تولید آناناس در مقایسه با کشور چین مزیت مطلق دارد.
 ۳) کشور چین باید منابع خود را به تولید آناناس اختصاص دهد.
 ۴) کشور چین در تولید موز مزیت مطلق دارد.

۱۴۳- با توجه به مفهوم بیکاری و انواع آن، پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه است؟

- الف) چنانچه تولیدات در یک اقتصاد فرضی، در نقاط زیرمنحنی مرز امکانات تولید قرار داشته باشد، احتمال رواج کدام نوع بیکاری بیشتر است؟
 ب) بیکاری کوتاه‌مدت است.

ج) بیکاری که ناشی از عدم تطابق مهارت با شغل‌های موجود است.

- ۱) دوره‌ای - اصطکاکی - دوره‌ای
 ۲) ساختاری - ساختاری - ساختاری
 ۳) دوره‌ای - اصطکاکی - ساختاری
 ۴) اصطکاکی - ساختاری - ساختاری

۱۴۴- جدول زیر هزینهٔ تولید دو کالا را در سه کشور نشان می‌دهد. با فرض اینکه هر سه کشور به یک اندازه از نیروی کار، سرمایه و دانش فنی برخوردار باشند، به ترتیب:

الف) کدام کشور در تولید پارچه مزیت مطلق دارد؟

ب) ایتالیا باید بر روی کدام محصول تمرکز کند؟

ج) در رابطه با کشور فرانسه کدام گزینه صحیح است؟

نام کشور	ایتالیا	فرانسه	اتریش
پارچه	۷۸۰۰	۶۵۰۰	۴۳۲۰
گندم	۸۷۵۰	۳۷۰۰	۵۶۰۰

۱) الف: ایتالیا ب: پارچه ج: از آنجا که کشور فرانسه در تولید محصولی مزیت مطلق ندارد، نباید به تولید پردازد و می‌بایست محصولات مورد نیاز خود را از سایر کشورها وارد کند.

۲) الف: اتریش ب: پارچه ج: کشور فرانسه باید بر تولید گندم متمرکز شود و پارچهٔ مورد نیاز خود را از اتریش وارد کند.

۳) الف: ایتالیا ب: پارچه ج: کشور فرانسه باید بر تولید پارچه تمرکز کند و گندم مورد نیاز خود را از اتریش وارد کند.

۴) الف: اتریش ب: گندم ج: کشور فرانسه باید به صادرات پارچه پردازد و گندم مورد نیاز خود را از کشور ایتالیا وارد کند.

۱۴۵- با توجه به اطلاعات به دست آمده از یک کشور فرضی که در جدول زیر مندرج است، جمعیت بیکار کدام است؟

جمعیت کل کشور (نفر)	نرخ اشتغال (به درصد)	جمعیت غیرفعال	جمعیت پایین‌تر از ۱۵ سال (نفر)
۶۰,۰۰۰,۰۰۰	۳۶٫۵٪	۳۲,۷۰۰,۰۰۰	۱۴,۸۰۰,۰۰۰

(۱) ۴,۵۶۲,۵۰۰ (۲) ۷,۹۳۷,۵۰۰ (۳) ۵,۴۶۲,۵۰۰ (۴) ۹,۷۳۷,۵۰۰

۱۴۶- چه تعداد از عبارتهای زیر درست است؟

- الف) هنگامی که یک اقتصاد منابع فعال دارد، هیچ احتیاجی به انتقال منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگر نیست.
 ب) خوشبختانه در کشورهایی که درآمد بالا دارند، نابرابری‌های اقتصادی به چشم نمی‌خورد.
 ج) در شاخص فقر مطلق، ارزش دلار از طریق PPP محاسبه می‌شود.
 د) در کل جهان ۴/۱ میلیارد نفر در فقر مطلق به سر می‌برند.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۴۷- تمام موارد به پیامدهای رکود اشاره دارد، به جز.....

- (۱) نیروی کار کمتری مورد استفاده قرار می‌گیرد.
 (۲) دولت بخشی از درآمد خود را از دست می‌دهد.
 (۳) وضعیت به زیر منحنی مرز امکانات انتقال می‌یابد.
 (۴) مالیات دریافتی دولت از مالیات بر درآمد به مالیات بر بیکاری تغییر می‌کند.

۱۴۸- در یک کشور فرضی با ۷۰ میلیون نفر جمعیت که ۵۲ میلیون نفر آنها ۱۵ سال و بالاتر سن دارند و ۳۳ میلیون نفر از آنها جزء جمعیت فعال هستند، حدود ۱۰ میلیون نفر بیکارند. با این شرایط به ترتیب:

الف) چند نفر از جمعیت «کمتر از ۱۵ سال» سن دارند؟
 ب) «جمعیت شاغل» چند نفرند؟

(۱) الف: ۱۸ میلیون نفر ب: ۲۳ میلیون نفر
 (۲) الف: ۲۳ میلیون نفر ب: ۱۸ میلیون نفر
 (۳) الف: ۱۸ میلیون نفر ب: ۳۲ میلیون نفر
 (۴) الف: ۳۲ میلیون نفر ب: ۱۸ میلیون نفر

۱۴۹- کدام یک جزء «جمعیت فعال» اقتصادی محسوب می‌شوند؟

- (۱) محمدرضا ۱۷ ساله که مشغول تحصیل است.
 (۲) مبینا ۲۷ ساله که در جست‌وجوی شغل بهتر است.
 (۳) خانم احمدی که به کار بدون مزد در کارگاه برادرش می‌پردازد.
 (۴) آرش که در سن ۱۴ سالگی در کنار تحصیل مشغول کار است.

۱۵۰- درست یا نادرست بودن عبارتهای زیر در کدام گزینه آمده است؟

- الف) ایالات متحده آمریکا در دهه ۷۰ قرن بیستم مجدداً به سیاست‌های حمایت‌گرانه در مقابل تجارت آزاد روی آورد.
 ب) سازمان‌های بین‌المللی که در اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم شکل گرفت، مجموعه‌ای از پیمان‌های تجاری بود که با فراز و نشیب‌های گوناگونی همراه بود.

ج) پیمان نفتا در سال ۱۹۴۷ بین آمریکا و کانادا و مکزیک امضا شد.

د) بانک جهانی توسعه بعدها به سازمان دائمی تجارت جهانی تبدیل شد.

(۱) نادرست - نادرست - درست
 (۲) درست - نادرست - نادرست
 (۳) درست - درست - نادرست
 (۴) درست - درست - نادرست

محل انجام محاسبات

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۵
۱۶ آبان ۱۴۰۴

دوازدهم
انسانی

پاسخنامه انسانی

ردیف	نام درس	سرگروه	گروه طراحی و بازنگری (به ترتیب حروف الفبا)	ویراستاران
۱	ریاضی و آمار	مهران موحدی	داود بوالحسنی - امیر زراندوز	محمد منتظران - آسان طاووسی
۲	علوم و فنون ادبی	حنیف افخمی	احمد بهزادی - داود تالشی مصطفی داداشی - علی عطری - افشین محی الدین	محمد کاووسی - مهتاب بیشه
۳	جامعه‌شناسی	بهزاد اندرز	بهزاد اندرز - هانی رکن‌الدینی - شیما کریمی	احسان اسدی - مهتاب بیشه
۴	روان‌شناسی	مهدی جاهدی	فرزانه حاجی - سجاد رشیدی - فاطمه عباسی	احسان اسدی - غزاله انتظاری
۵	زبان عربی	محسن آهوپی	حسن اسدی - عرفان جالبزی آریا ذوقی - مصطفی قدیمی فرد	مبینا بهرامی - حسن اسدی
۶	تاریخ	معین‌الدین تقی‌زاده	احسان اسدی - مریم بیژنی	سپهر علیپور - احسان اسدی
۷	جغرافیا	بهروز یحیی		احسان اسدی - نگار کاتبی
۸	فلسفه و منطق	محمد تفقیدی	محمد تفقیدی - اکرم یاسری	احسان اسدی - مهتاب بیشه
۹	اقتصاد	علی محسنی	نوشین خدایی‌نیا - فیروز کریمی - سجاد گلاب	آسان طاووسی - سارا صدیقی

واحد فنی (به ترتیب حروف الفبا)

زهره احدی - امیرعلی الماسی - مبینا بهرامی - معین‌الدین تقی‌زاده - مهرداد شمس - راضیه صالحی - انسیه مرزبان

برای اطلاع از اخبار مرکز سنجش آموزش مدارس برتر، به کانال تلگرام @taraaznet مراجعه نمایید.

ریاضی و آمار

۱. گزینه ۲ صحیح است.

«جمعه بهترین روز هفته است» جمله‌ای احساسی است که گزاره نیست زیرا نظر هر فرد در مورد آن می‌تواند متفاوت باشد. همچنین جمله «در را باز کن» گزاره نیست زیرا جمله امری است. دو جمله دیگر گزاره‌اند.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۲)

۲. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

$$(۱) \text{ می‌دانیم که: } \sqrt{5} \approx 2/2 \text{ و } \sqrt{2} \approx 1/4$$

$$\sqrt{2} - \sqrt{5} \approx 1/4 - 2/2 = -0/8$$

لذا گزاره مطرح شده در گزینه ۱ درست است پس نقیض آن، نادرست است.

(۲) عدد $\sqrt{7}$ گنگ است چون ۷ جذر کامل ندارد پس باز هم گزاره داده شده درست است و نقیض آن، نادرست است.

(۳) انحراف معیار، دقیقاً جذر واریانس است و این گزاره هم درست است لذا خواسته ما نیست.

(۴) مقیدار دلتا در معادله درجه دوم داده شده

$(\Delta = b^2 - 4 \times a \times (-c) = b^2 + 4ac)$ می‌تواند مثبت، صفر یا منفی باشد. پس گزاره داده شده نادرست است لذا نقیض آن درست است.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه‌های ۳ و ۴)

۳. گزینه ۳ صحیح است.

$$۱) (p \Rightarrow \sim q) \equiv (T \Rightarrow T) \equiv T$$

$$۲) (\sim p \wedge q) \equiv (T \wedge T) \equiv T$$

$$۳) (p \Leftrightarrow q) \equiv (F \Leftrightarrow F) \equiv T$$

$$۴) (p \vee \sim q) \equiv (T \vee F) \equiv T$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه‌های ۴ تا ۹)

۴. گزینه ۱ صحیح است.

$$۱) \sim (\underbrace{\sim q \wedge q}_F) \vee p \equiv T \vee p \equiv T$$

$$۲) \underbrace{[(p \vee \sim p)]}_T \Leftrightarrow \underbrace{(q \Leftrightarrow \sim q)}_F \equiv F$$

$$۳) \underbrace{[(p \Leftrightarrow \sim p)]}_F \wedge q \equiv F$$

$$۴) \sim [\underbrace{\sim (p \Rightarrow p)}_T] \Rightarrow P \equiv \sim (F \Rightarrow p) \equiv F$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه‌های ۴ تا ۹)

۵. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) همواره درست است زیرا یکی از دو گزاره p و $\sim p$ دارای ارزش درست هستند.

(۲) همواره نادرست است زیرا گزاره دوشروطی زمانی درست است که دو گزاره هم‌روش باشند.

(۳) دارای ۲ حالت: $n \Rightarrow d$ و $d \Rightarrow n$ است که ارزش متفاوت دارند و وابسته به ارزش p است.

(۴) با رسم جدول ارزشی به راحتی ثابت می‌شود این گزاره همواره درست است.

p	q	$p \wedge q$	(۴)
د	د	د	د
د	ن	ن	د
ن	د	ن	د
ن	ن	ن	د

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه‌های ۳ تا ۶)

۶. گزینه ۴ صحیح است.

گزاره شرطی زمانی غلط است که مقدم درست و تالی نادرست است پس «فردا دوشنبه یا جمعه است» درست است.

ولی اگر فردا دوشنبه باشد، امروز یکشنبه است و دیروز شنبه بوده است که غلط بودن تالی می‌گوید این‌طور نیست پس حتماً فردا جمعه است.

پس امروز پنجشنبه است!

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه‌های ۴ تا ۶)

۷. گزینه ۲ صحیح است.

$$۲^{n+2} = ۳۲ = ۲^5 \Rightarrow n+2 = 5 \Rightarrow n = 3$$

$$۲n - 1 \stackrel{n=3}{=} 6 - 1 = 5 \Rightarrow 2^5 = 32 \text{ ردیف}$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۳)

۸. گزینه ۱ صحیح است.

معکوس‌های دو عدد α و β عبارتند از $\frac{1}{\alpha}$ و $\frac{1}{\beta}$.

$$\left(\frac{1}{\beta}\right)^2 = \frac{1}{\beta^2}, \left(\frac{1}{\alpha}\right)^2 = \frac{1}{\alpha^2}$$

در نهایت مجموع مربعات معکوس‌های آنها برابر با $\frac{1}{\alpha^2} + \frac{1}{\beta^2}$ خواهد بود.

تفاضل β از α هم که برابر با $\alpha - \beta$ است. پس داریم:

$$\frac{1}{\alpha^2} + \frac{1}{\beta^2} > \alpha - \beta$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۹. گزینه ۲ صحیح است.

$$P \Rightarrow Q \text{ : مقدمه ۱}$$

قیاس استثنایی به صورت $\frac{P}{\text{مقدمه ۲ می‌باشد.}}$

$$\therefore Q$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۱۰. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) اگر اضلاع را دو برابر کنیم، مساحت مستطیل ۴ برابر می‌شود.

(۲) با دو برابر کردن یک ضلع زاویه قائمه وتر دو برابر نمی‌شود.

$$\left. \begin{aligned} a^2 &= b^2 + c^2 \\ a^2 &= (\sqrt{2}b)^2 + c^2 = 2b^2 + c^2 \end{aligned} \right\} \Rightarrow a' \neq \sqrt{2}a$$

(۳) ریشه‌های معادله $x^2 - x = 0$ به صورت $x = 0$ و $x = 1$ هستند.

(۴) چون C مثبت است با ضرب آن در نامساوی جهت عوض نمی‌شود و این استدلال درست است.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

۱۱. گزینه ۳ صحیح است.

در گزینه ۳، ورودی ما ساعت است، مثلاً ساعت ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ... و ۱۵ میزان استفاده از اینترنت را بررسی می‌کنیم؛ پس ورودی زیرمجموعه‌ای از اعداد طبیعی است.

در سایر گزینه‌ها ورودی زیرمجموعه اعداد طبیعی نیست؛ زیرا اعداد اعشاری هم می‌پذیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) شعاع دایره به عنوان ورودی هر عددی می‌تواند باشد.

(۲) زمان هر عددی می‌تواند باشد.

(۴) ارتفاع به عنوان ورودی هر عددی می‌تواند باشد.

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۴۸)

۱۲. گزینه ۱ صحیح است.

با به دست آوردن جملات اول تا چهارم نمودار گزینه ۱ به درستی نمایش داده شده است.

$$a_1 = (-1)^{1+1} - 1 = (-1)^2 - 1 = 1 - 1 = 0$$

$$a_2 = (-1)^{2+1} - 2 = (-1)^3 - 2 = -1 - 2 = -3$$

$$a_3 = (-1)^{3+1} - 3 = (-1)^4 - 3 = 1 - 3 = -2$$

$$a_4 = (-1)^{4+1} - 4 = (-1)^5 - 4 = -1 - 4 = -5$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۵۵)

۱۳. گزینه ۲ صحیح است.

برای به دست آوردن a_1 چون ۱ عددی فرد است از ضابطه بالا استفاده می‌کنیم:

$$a_1 = 3(1) - 1 = 2$$

برای به دست آوردن b_3 چون ۳ عددی فرد است در دنباله b_n از ضابطه پایینی استفاده می‌کنیم که برابر a_4 است، از طرفی برای به دست آوردن a_4 در دنباله a_n چون ۴ عددی زوج است، از ضابطه پایینی استفاده می‌کنیم:

$$a_4 = 4^2 - 3(4) + 1 = 16 - 12 + 1 = 5$$

پس مطلوب مسئله برابر است با:

$$a_1 + b_3 = a_1 + a_4 = 2 + 5 = 7$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۵۹)

۱۴. گزینه ۳ صحیح است.

$$a_3 = 3(3)^2 - 10(3) + k = 1 \Rightarrow 27 - 30 + k = 1 \Rightarrow k = 4$$

$$b_n = \frac{2(4) - n}{n - 5} = \frac{8 - n}{n - 5} = -\frac{3}{4} \Rightarrow 4(8 - n) = -3(n - 5)$$

$$32 - 4n = -3n + 15 \Rightarrow n = 17$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۵۴)

۱۵. گزینه ۲ صحیح است.

$$a_n = 2n^2 - 5n + 3$$

اگر دو جمله متوالی را a_n و a_{n+1} در نظر بگیریم، داریم:

$$a_{n+1} = 2(n+1)^2 - 5(n+1) + 3 = 2n^2 + 4n + 2 - 5n - 5 + 3 = 2n^2 - n$$

$$a_{n+1} - a_n = (2n^2 - n) - (2n^2 - 5n + 3) = 4n - 3 = 101$$

$$\Rightarrow 4n = 104 \Rightarrow n = \frac{104}{4} = 26$$

پس جملات ۲۶م و ۲۷ اختلافشان ۱۰۱ واحد است.

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۵۶)

۱۶. گزینه ۲ صحیح است.

در گزینه ۲ رابطه بازگشتی به درستی نمایش داده نشده است، زیرا: جمله دوم دنباله برابر است با $a_2 = 4(2) - 3 = 5$ ، در صورتی که در رابطه بازگشتی جمله دوم برابر است با:

$$a_n = a_{n+1} + 4$$

$$n = 1 \Rightarrow a_1 = a_2 + 4 \xrightarrow{a_1=1} 1 = a_2 + 4 \Rightarrow a_2 = -3$$

در سایر گزینه‌ها جملات دنباله تابعی با جملات دنباله بازگشتی برابرند.

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۵۶)

۱۷. گزینه ۴ صحیح است.

$$a_{n+1} = \begin{cases} 3a_n - 2 & \text{فرد } n \\ 12 - \frac{1}{2}a_n & \text{زوج } n \end{cases}$$

$n = 1 \xrightarrow{\text{ضابطه بالا}} a_2 = 3a_1 - 2 \xrightarrow{a_1=1} a_2 = 3(1) - 2 = 1$

$n = 2 \xrightarrow{\text{ضابطه پایین}} a_3 = 12 - \frac{1}{2}a_2$

$\xrightarrow{a_2=1} a_3 = 12 - \frac{1}{2}(1) = 12 - 0.5 = 11.5$

$n = 3 \xrightarrow{\text{ضابطه بالا}} a_4 = 3a_3 - 2$

$\xrightarrow{a_3=11.5} a_4 = 3(11.5) - 2 = 34.5 - 2 = 32.5$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۵۴)

۱۸. گزینه ۱ صحیح است.

$$a_{n+1} = 2a_n + 3n$$

$$n = 10 \Rightarrow a_{11} = 2a_{10} + 3(10)$$

$$n = 11 \Rightarrow a_{12} = 2a_{11} + 3(11) = 2(2a_{10} + 30) + 33 = 4a_{10} + 93$$

$$\Rightarrow a_{12} = 4a_{10} + 93$$

$$a_{11} + a_{12} = (2a_{10} + 30) + (4a_{10} + 93) = 6a_{10} + 123 = 423$$

$$6a_{10} = 300 \Rightarrow a_{10} = 50$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۵۶)

۱۹. گزینه ۱ صحیح است.

با توجه به نمودار $b_1 = 3$ و $b_4 = 4$ است، پس داریم:

$$b_n = 2a_n - 3 \Rightarrow b_1 = 2a_1 - 3 = 3 \Rightarrow 2a_1 = 6 \Rightarrow a_1 = 3$$

$$b_4 = 2a_4 - 3 = 4 \Rightarrow 2a_4 = 7 \Rightarrow a_4 = \frac{7}{2} = 3.5$$

$$a_1 - a_4 = 3 - 3.5 = -0.5$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۵۵)

۲۰. گزینه ۱ صحیح است.

$$a_1 = k, a_{n+1} = \frac{1}{2}(a_n + \frac{k}{a_n})$$

$$\xrightarrow{k=5} a_{n+1} = \frac{1}{2}(a_n + \frac{5}{a_n}), a_1 = 5$$

$$a_2 = \frac{1}{2}(a_1 + \frac{5}{a_1}) = \frac{1}{2}(5 + \frac{5}{5}) = \frac{1}{2}(6) = 3$$

$$a_3 = \frac{1}{2}(a_2 + \frac{5}{a_2}) = \frac{1}{2}(3 + \frac{5}{3}) = \frac{1}{2}(\frac{14}{3}) = \frac{7}{3}$$

توجه: اگر جملات چهارم و پنجم و با شماره‌های بیشتر را به دست آوریم، خیلی به $\sqrt{5}$ نزدیک‌تر می‌شویم ولی طراح فقط جمله سوم را به عنوان تقریب $\sqrt{5}$ از ما خواسته.

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۵۹)

علوم و فنون ادبی

۲۱. گزینه ۳ صحیح است.

نمونه تخیلات شاعران عصر بیداری را در پاره‌ای از اشعار میرزاده عشقی می‌توان دید.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۴۳)

۲۲. گزینه ۲ صحیح است.

صورت صحیح موارد نادرست: مورد دوم: سادگی و روانی از بارزترین شاخصه زبان شعر عصر بیداری است. مورد چهارم: تغییر نگرش شاعران از کلی‌نگری و ذهنیت‌گرایی به جزئی‌نگری و عینیت‌گرایی

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۵)

۳. لف: سرشک (۱) و گونه زرد (۲) - نشر: سیم (۱) و زر (۲): لف و نشر مرتب
 ۴. لب (لف) (۱) و دندان (لف) (۲) - لعل (نشر) (۱) و گهر (نشر) (۲): لف و نشر مرتب

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۵۸)

۳۰. گزینه ۲ صحیح است.

در گزینه ۲ لف و نشر مشوش دیده می شود و در سایر گزینه ها لف و نشر مرتب.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۵۸)

۳۱. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی گزینه ها:

- ۱) وصل ≠ هجر / روز ≠ شب: ۲ تضاد
- ۲) لفظ ≠ معنی / تیره ≠ روشن / پشت ≠ روی: ۳ تضاد
- ۳) قهر ≠ لطف / گل ≠ خار / است ≠ نیست / سر ≠ پا: ۴ تضاد
- ۴) جفا ≠ وفا: ۱ تضاد

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۵۹)

۳۲. گزینه ۳ صحیح است.

تناقض در سایر گزینه ها:

- ۱) طهارت کردن با خون جگر
- ۲) اینکه عدم همان هستی باشد.
- ۴) از سیل آباد شدن

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۶۰)

۳۳. گزینه ۴ صحیح است.

در گزینه ۴ دو تشبیه دیده می شود که هر دو اسنادی و فشرده هستند: من (مشبه) شاخ زعفران (مشبه به) هستم و تو (مشبه) لاله زار (مشبه به) هستی. تشبیه گسترده در سایر گزینه ها:

- ۱) عشق (مشبه) بیابان (مشبه به) است که پایانش پیدا نیست (وجه شبه)
- ۲) روی (مشبه) چو (ادات تشبیه) آتش (مشبه به)
- ۳) دل (مشبه) کبوتر (مشبه به) می تپد (وجه شبه)

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۲۹)

۳۴. گزینه ۴ صحیح است.

تشبیه در سایر گزینه ها:

- ۱) مژه های یار زیباتر از گلستان و رخس زیباتر از گلستان است.
- ۲) روی او از لاله و نرگس زیباتر است.
- ۳) بحر فنا اضافه تشبیهی است.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۲۸)

۳۵. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی گزینه ها:

- ۱) تشبیه: پرده عصمت اضافه تشبیهی است. / تلمیح: به داستان یوسف و زلیخا اشاره دارد. / تناقض: ندارد
- ۲) تشبیه: عشق (مشبه) بلایی (مشبه به) است. / تلمیح: به داستان یعقوب و یوسف اشاره دارد. / تناقض: ندارد.
- ۳) تشبیه: ندارد. / تلمیح: ندارد. / تناقض: هم جمع و هم پربشان بودن
- ۴) تشبیه: لب (مشبه) چون (ادات) آتش (مشبه به) - لب (مشبه) آب حیات (مشبه به) است. / تلمیح: آب حیات / تناقض: آتش آب باشد و از آب آتش در بگیرد.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۲۸)

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه های ۳۱ و ۶۰)

۳۶. گزینه ۱ صحیح است.

تشبیه: لب میگون (لب: مشبه) / می: مشبه به / گون: ادات) تشبیه است و خط به خضر و لب به آب حیات نیز تشبیه شده اند.

۲۳. گزینه ۳ صحیح است.

کمال الدین اسماعیل در سال ۶۳۵ ه. ق به دست مغولان در اصفهان کشته شد.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۱۱۳)

۲۴. گزینه ۲ صحیح است.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه های ۱۵ تا ۱۷ و ۱۹)

۲۵. گزینه ۴ صحیح است.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه های ۱۴، ۱۶ و ۱۷)

۲۶. گزینه ۱ صحیح است.

بیت (ب) با اشاره به مفهوم «ارزش عشق» از اشعار کتاب درسی است که مربوط به دوره عراقی محسوب می شود. استفاده از حرف «م» از ویژگی های زبانی شعر خراسانی است که در مورد (د) دیده می شود. بیت (الف) با توجه به شکوه آشکار از محبوب نمی تواند در زمره اشعار عراقی قرار گیرد. در بیت (ج) و (ه) هم هیچ یک از دو دسته ویژگی مطلوب سؤال دیده نمی شود.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۶۲)

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۳۷)

۲۷. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی گزینه ها:

- ۱) با مضمون عرفانی «جان فشانی مکرر عاشق برای محبوب» در محدوده شعر عراقی قرار می گیرد.
- ۲) علاوه بر مفهوم عاشقانه و تشبیه (ابروی طاق) موجود، کاربرد زیاد واژگان عربی، که از ویژگی های زبانی شعر عراقی است، هم محسوس است.
- ۳) شاعر علاوه بر بیان ارادت خود به محبوب، از آرایه های بیانی تشبیه (خود را مانند کشتگان بی شمار او می داند) و استعاره (ناوک به جای نگاه یا عشوه محبوب) هم بهره برده است، که این بیت را در زمره ابیات عراقی قرار می دهد.
- ۴) وجود پیشوند «اندر» و مفهوم حماسی بیت آن را در زمره ابیات خراسانی قرار می دهد.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه های ۳۶ و ۳۷)

۲۸. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی گزینه ها:

- ۱) در این گزینه استفاده از بیان و بدیع چشم گیر نیست.
- ۲) در این گزینه تشبیه (نقل غم - تشبیه غم به شکر) و حس آمیزی (تلخ بودن غم) و استعاره (خوردن غم) مشخص است.
- ۳) در این بیت کاربرد آرایه های ایهام (عشاق: عاشقان - گوشه ای در دستگاه موسیقی بیات اصفهان) و استعاره (رگ جان) مشهود است.
- ۴) در این بیت آرایه ایهام (دردسر: سردرد پس از نوشیدن شراب - گرفتاری) و استعاره (نرگس به جای چشم) دیده می شود.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۲۸)

توجه: نظر به اهمیت کسب مهارت در سوالات ترکیبی آرایه ادبی و لزوم تکرار و تمرین روی آرایه های ادبی آزمون های گذشته سوالات این موضوع در آزمون ها به صورت تجعی، و از مجموع مفاهیم بررسی شده از آزمون اول تا آزمون حاضر طرح می شود. طبعاً این روال در ادامه آزمون ها نیز حفظ خواهد شد.

۲۹. گزینه ۱ صحیح است.

در گزینه ۱ لف و نشر دیده نمی شود و هر مصراع جمله مستقلی است. بررسی سایر گزینه ها:

۲) لف: خال (۱) و خط (۲) - نشر: دانه (۱) و دام (۲): لف و نشر مرتب

۴۳. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی ارکان مصراع‌های صورت سؤال:

الف) مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعّلتن (رکن سوم مصراع الف: مفاعیلن = U - U -)

ب) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (رکن دوم مصراع ب: مفاعیلن = U - - -)

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۴۲)

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۲۳)

۴۴. گزینه ۴ صحیح است.

وزن مصراع ۴: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (حاصل تکرار چهارپاره مفاعیلن)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) وزن مصراع «مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن» است و تنها یک برش آوایی دارد.

۲) وزن مصراع «فاعلاتن فعلاتن فعّلتن فعّلتن» است و رکن دوم «فاعلاتن» است.

۳) وزن مصراع «فاعّلن فاعّلن فاعّلن» و ۳ رکنی است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۴۳)

۴۵. گزینه ۲ صحیح است.

وزن مشترک ابیات گزینه‌های ۱، ۳ و ۴: فاعلاتن فعلاتن فاعلاتن فاعّلن
وزن بیت گزینه ۲: فاعلاتن فعلاتن فعّلتن فعّلتن

توجه: یکی از بهترین راه‌های پاسخ‌دهی به این‌گونه از سؤالات (به‌جز تشخیص سماعی وزن) روش مقیاس‌گیری است! با تقطیع چند هجا از پایان مصراع‌ها و مقایسه علائم هجایی آنها با یکدیگر می‌توان به سادگی به پاسخ موردنظر رسید.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۴۳)

۴۶. گزینه ۴ صحیح است.

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌های (ب) و (د): عاشق در بند عشق و معشوق است و این اسارت از آزادی بهتر است. (تسلیم عاشق در برابر عشق) بررسی سایر ابیات:

الف) عشق به عاشق هويت و شادی می‌بخشد.

ج) عاشق در انتظار معشوق است.

ه) با آمدن معشوق، عاشق از خود بی‌خود شده است و جان و دل را فدای او کرده است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۳)

۴۷. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی ابیات درست:

الف) خداوند به عنکبوت دانشی داد تا بتواند پیامبر را در غار پنهان کند.

ه) درد عشق را برای عاشقان بگو زیرا کسی که خام است عشق را نمی‌فهمد.

بررسی سایر ابیات:

ب) بر دل من نشان عشق بگذار تا عاشق بمانم و به سخنم عشق ببخش.

ج) درد عشق همانند مرهم است مرا با همین درد یاد کن.

د) با رفتن معشوق، جان من از تن می‌رود.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۲۱، ۲۳ و ۲۴)

۴۸. گزینه ۱ صحیح است.

مفهوم مشترک عبارت سؤال و ابیات (ب)، (د) و (ه) درباره آفرینش انسان از خاک است. خاکی که بر آن باران محبت باریده است.

بررسی سایر ابیات:

الف) عاشق تا آخرین لحظه به معشوق وفادار است و او را ترک نمی‌کند. ج) محبت تو وقتی شامل حال من شد جان و روح من شدی.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۳۴)

تلمیح: به آب حیات و رسیدن خضر به آن اشاره دارد.
لف و نشر: به خط سبز تو (۱) و لب میگون تو (۲) (لف) به لطافت خضر (۱) و آب بقا (۲) (نشر) می‌گویند.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۸)

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۳۱ و ۵۷)

۳۷. گزینه ۴ صحیح است.

در هر دو بیت وزن این است: مفعول فعلات مفاعیل فاعّلن
بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعّلتن

۲) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

۳) فاعلاتن فعلاتن فاعلاتن فاعّلن

۳۸. گزینه ۳ صحیح است.

وزن هر سه بیت دیگر این است: «فعولن فعولن فعولن فعل» اما وزن بیت ۳ این است: «فاعلاتن فعلاتن فعّلتن»

۳۹. گزینه ۳ صحیح است.

مصراع گزینه ۳ حاصل تکرار وزن واژه «مفتعلن = U - U -» است.
بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) وزن مصراع: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (دارای ۴ رکن ۴ هجایی)

۲) وزن مصراع: فاعلاتن فعلاتن فاعلاتن فاعّلن (رکن پایانی: فاعّلن)

۴) وزن مصراع: فعولن فعولن فعولن فعل (دومین پایه آوایی: فعولن)

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۰)

۴۰. گزینه ۴ صحیح است.

تقطیع مصراع «خوش آن زمان که نکویان کنند غارت شهر»:

خ	ش	ا	ه	ر	ا	ن	ک	ه	ن	ک	و	ی	ا	ن	ک	ن	د	ا	ر	ت	ش	ه	ر	
U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U

تقطیع مصراع «نمی‌خواهم که بنیم قاتل غیر آن جفاجو را»:

ن	م	ی	خ	ا	ه	م	ک	ب	ی	ن	م	ق	ا	ت	ل	غ	ی	ر	ا	ن	ج	ف	ا	ج	و	ر
U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U

توجه: قطار مصراع‌ها با وزن همسان حاصل به هم پیوستن واگن‌هایی شبیه به هم است با کمی دقت متوجه می‌شویم که دهمین هجای مصراع اول این بیت باید بلند در نظر گرفته شود تا واگن‌های «مفاعیلن» ساخته و سازنده وزن صحیح باشند (با این اختیار شاعری در درس ۵ دوازدهم بیشتر آشنا خواهیم شد).

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۲۰)

۴۱. گزینه ۲ صحیح است.

تقطیع مصراع گزینه ۲:

د	و	ل	ت	ف	ق	ر	س	ت	ب	ه	ز	ق	ص	ر	س	ن	لا	ط	ی	ن
U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۲۴)

۴۲. گزینه ۴ صحیح است.

وزن بیت: سینه را سوراخ‌ها کردی ز پیکان ستم / خوب کردی کلبه تاریک ما روزن نداشت «فاعلاتن فعلاتن فاعلاتن فاعّلن»

وزن بیت دنیا به اهل خویش ترحم نمی‌کند / آتش امان نمی‌دهد آتش پرست را «مفعول فاعلات مفاعیل فاعّلن» یا «مستفعلن مفاعّلن مستفعلن فعل» در بین این دو بیت تنها رکن «فاعّلن» مشترک است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۴۵)

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۲۵)

۴۹. گزینه ۴ صحیح است.

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه ۴ این است که عشق سبب ارزشمندی وجود انسان می‌گردد و مرده را زنده می‌کند و گریه را خنده می‌کند. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) عاشق نمی‌تواند عشق را پنهان سازد.

(۲) اشاره دارد به مفهوم تقابل عقل و عشق

(۳) عشق هم نمی‌تواند دل سرگشته شاعر را آرام گرداند.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۳۴)

۵۰. گزینه ۳ صحیح است.

مفهوم مشترک بیت سؤال و ابیات (الف)، (ج) و (ه) ارزش بخشی عشق به وجود انسان است.

بررسی سایر ابیات:

(ب) عاشق سختی‌ها و آتش عشق را ترجیح می‌دهد بر آرامش و چشمه کوش.

(د) تعجب شاعر از سرزمین عشق است که در آنجا صید، صیاد را شکار می‌کند و بر راه او دام می‌نهد.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۳۴)

جامعه‌شناسی

۵۱. گزینه ۴ صحیح است.

تمامی پرسش‌های گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ در رابطه با پرسش از معانی زندگی در جهان متجدد و در میان صاحب‌نظران علوم اجتماعی، درست است ولی گزینه ۴ از این‌گونه پرسش‌ها نیست.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۴۳)

۵۲. گزینه ۳ صحیح است.

گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ در رابطه با پدیده خودکشی درست می‌باشند. گزینه ۳: پاسخ صاحب‌نظران علوم مختلف به چرایی وقوع خودکشی با یکدیگر متفاوت است.

پس از انقلاب صنعتی، مسئله خودکشی به شکل بی‌سابقه‌ای در جوامع صنعتی رواج پیدا کرد؛ به گونه‌ای که جامعه‌شناسان، روان‌پزشکان، اقتصاددانان، حقوق‌دانان و حتی فیلسوفان را به مطالعه این پدیده و چاره‌اندیشی برای آن واداشت. پاسخ‌های صاحب‌نظران علوم مختلف به چرایی وقوع خودکشی با یکدیگر متفاوت است، علاوه بر این اندیشمندان یک حوزه نیز در این باره نظرات متفاوت و حتی متعارضی ابراز کرده‌اند.

برای مثال جامعه‌شناسانی که در تحلیل خودکشی به عوامل اقتصادی مانند فقر، کاهش رفاه عمومی و... توجه کرده‌اند، از سوی برخی دیگر از جامعه‌شناسان با این انتقاد روبه‌رو هستند که نرخ خودکشی در بعضی از کشورها با سطح رفاه عمومی بالا، بیشتر از برخی جوامع با سطح رفاه و شرایط اقتصادی پایین‌تر است.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۴۶)

۵۳. گزینه ۱ صحیح است.

(الف) پیدایش معانی گوناگون ← فعالیت و خلاقیت کنشگران ← پدید آمدن خرده‌فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف، درون هر جهان اجتماعی (ب) باور رویکرد تفهیمی - تفسیری در تقابل با رویکرد پوزیتیویستی مبنی بر اینکه کنشگران براساس معانی که در ذهن دارند، دست به عمل می‌زنند ← عبور از ظاهر پدیده‌های اجتماعی و راه‌یابی به معانی نهفته در کنش‌ها

(ج) تنوع و تکثر معانی ← پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معانی آنها

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۵۰)

۵۴. گزینه ۱ صحیح است.

قوم‌نگاری، نوعی پژوهش کیفی براساس مشاهده مشارکتی است که در آن محقق به دنبال پرده برداشتن از معنایی است که در کنش‌ها نهفته‌اند.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۵۰)

۵۵. گزینه ۴ صحیح است.

نظر ماکس وبر جامعه‌شناس، فقط می‌تواند آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را توصیف کند؛ اما نمی‌تواند درباره آرمان‌ها و ارزش‌ها که پدیده‌های نامحسوس و غیرتجربی‌اند، داوری علمی کند. مثلاً جامعه‌شناس می‌تواند برای مدتی با اعضای یک گروه سیاسی زندگی کند و از این راه، عقاید و ارزش‌های آنها را بفهمد و توصیف کند، اما نمی‌تواند درباره درست یا غلط بودن این عقاید و ارزش‌ها داوری کند و به نقد یا اصلاح آنها بپردازد؛ زیرا از نظر وبر با این کار جامعه‌شناس از دایره علم خارج می‌شود یا با نام علم، کار غیرعلمی می‌کند.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۴۸)

۵۶. گزینه ۱ صحیح است.

برای فهم انگیزه جوانان و نوجوانان نمی‌توان از روش‌های تجربی استفاده کرد، بلکه باید همدلانه با جوانان همراه شد تا مسائل زندگی و آرزوهای آنها را فهمید و آنان را یاری داد. البته همراهی همدلانه به معنای تأیید کنشگران نیست، بلکه به معنای نگاه کردن به مسائل آنها از منظر خودشان و تلاش برای فهم آنهاست.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۳۹)

۵۷. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی عبارت نادرست:

عبارت سوم: کنش اجتماعی هدف‌دار است، برخی اهداف کنشگران مانند کسب درآمد، ساختن خانه و... قابل مشاهده‌اند.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۳۸)

۵۸. گزینه ۲ صحیح است.

تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر نظم و ساختارهای اجتماعی به حذف اراده و خلاقیت، ارزش و اخلاق، آگاهی و معنا از زندگی اجتماعی می‌انجامد و شور زندگی را از انسان‌ها می‌گیرد. نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا، مطالعه می‌کنند. این جامعه‌شناسان، ویژگی‌های دیگر کنش، یعنی اراده و ارزش را مهم می‌دانند ولی آنها را برخاسته از آگاهی و تابع آن می‌بینند. همین نگاه مسیر را برای عبور از جامعه‌شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری هموار ساخت.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۴۰)

۵۹. گزینه ۲ صحیح است.

کودتای نوژه بعد از انقلاب اسلامی نمونه ناموفق و کودتای آمریکایی ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ محمدرضا پهلوی نمونه موفق کودتای نظامی در دوره استعمار نو در ایران هستند.

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه ۲۴)

۶۰. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی موارد:

مورد اول: آیا جهان به همین جهان مادی محدود می‌شود؟ هستی‌شناسانه

مورد دوم: آیا جامعه‌شناسی راهی غیر از تجربه برای شناخت جهان اجتماعی در اختیار دارد؟ معرفت‌شناسانه

مورد سوم: آیا می‌توانیم جهان اجتماعی که در آن زندگی می‌کنیم را تغییر دهیم؟ انسان‌شناسانه

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۳ و ۴)

۶۱. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) از مرزهای جغرافیایی و قومی عبور می‌کند ← فرهنگ جهانی

(ب) دیگر اقوام و جوامع و گروه‌ها را به ضعف و ناتوانی می‌کشاند ← استکبار

ب و ج) کلمات صرفاً برای مدت کوتاهی به خاطر سپرده شده‌اند و دخل و تصرفی در آنها صورت نگرفته است. (کوتاه‌مدت)
د) در حافظه معنایی، معانی کلمات به صورت پایایی و مرتبط با سایر معانی مربوط به آن شکل می‌گیرد. اطلاعات مربوط به طاووس، دانش عمومی به حساب می‌آید.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

۶۸. گزینه ۱ صحیح است.

بازیابی به معنای یادآوری اطلاعاتی است که قبلاً در حافظه ذخیره شده‌اند. بازیابی تابع تعداد و نوع نشانه‌های بازیابی است که در فرایند فراخوانی اطلاعات در دسترس هستند. در موقعیت مصاحبه شغلی، سؤالات مطرح‌شده از طرف مصاحبه‌کننده، در حکم نشانه‌هایی برای بازیابی اطلاعات هستند.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه ۹۱)

۶۹. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) خطا در مرحله ذخیره‌سازی یا اندوزش رخ داده است چرا که اطلاعات مرور نشده‌اند.

ب) خطا در مرحله رمزگردانی است، چرا که اطلاعات به درستی به حافظه سپرده نشده‌اند و فرد به صحبت‌های معلم گوش نکرده است.

ج) خطا در مرحله بازیابی است؛ زیرا فراموشی رخ داده است و فرد اطلاعاتی را که به حافظه سپرده فراموش کرده است.

د) خطا در مرحله بازیابی است، چرا که اطلاعات به درستی رمزگردانی و ذخیره‌سازی شده‌اند.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۹۱ تا ۹۴)

۷۰. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) رمزگردانی دیداری است، زیرا پلاک خودرو دیده شده است.

ب) رمزگردانی معنایی است، زیرا عدد رمز کارت با اطلاعات پیشین حافظه پیوند خورده است.

ج) رمزگردانی شامل جزئیات موضوع است.

د) رمزگردانی شنیداری است، زیرا عدد رمز را برای خود زمزمه می‌کنیم.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه ۹۲)

۷۱. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) مربوط به حافظه کوتاه‌مدت است چون اطلاعات به طور موقت و برای مدت کوتاهی در ذهن ذخیره می‌شوند.

ب) مربوط به حافظه حسی است، زیرا در این موقعیت یک محرک حسی (برخورد با توپ) احساس می‌شود که به طور موقت در حافظه رد آن باقی می‌ماند.

ج) مربوط به حافظه بلندمدت است، زیرا این اطلاعات در حافظه بلندمدت ذخیره شده‌اند و فرد می‌تواند آنها را بازیابی کند. همچنین این اطلاعات مربوط به بیش از چند دقیقه گذشته است.

د) مربوط به حافظه رویدادی است چون این یادآوری به یک تجربه خاص در زمان و مکان مشخص مربوط می‌شود.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۹۴ تا ۹۸)

۷۲. گزینه ۱ صحیح است.

در این مثال، فرد از حافظه رویدادی برای یادآوری جزئیات خاص یک رویداد (بخش فیلم در جلسه خانوادگی) و از حافظه معنایی برای یادآوری اطلاعات عمومی (مثل نام کارگردان فیلم یا داستان آن) استفاده می‌کند. این ترکیب دو نوع حافظه به طور همزمان است. موقعیت‌های گزینه ۲، تماماً مربوط به حافظه معنایی و موقعیت‌های گزینه‌های ۳ و ۴، تماماً مربوط به حافظه رویدادی هستند.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

ج) نژاد خاصی را مورد توجه قرار می‌دهد ← صهیونیسم
د) کانون ثروت و قدرت را مورد توجه قرار می‌دهد ← سرمایه‌داری
(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۶۲. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی موارد:

مورد اول: استعمار اروپایی در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کرد.

مورد دوم: غلبه نظامی همواره با غلبه فرهنگی همراه نیست.

مورد سوم: استعمار از قرن پانزدهم توسط اروپاییان آغاز شد و در قرن نوزدهم به اوج رسید.

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۲۰ و ۲۳)

۶۳. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی موارد:

مورد اول: نادرست، بین دو بخش ذهنی و فرهنگی جهان انسانی تناسب و هماهنگی وجود دارد.

مورد دوم: درست، متفکران مسلمان، جهان تکوینی را به دو بخش طبیعت و ماوراءطبیعت تقسیم می‌کنند.

مورد سوم: نادرست، از بخش فردی جهان انسانی با تعبیر جهان ذهنی یاد می‌کنند.

مورد چهارم: نادرست، هر انسانی دارای خلقیات ویژه‌ای است که انسان‌های دیگر در آنها شریک نیستند.

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۴ تا ۶)

۶۴. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

- عدالت مانع تفرقه میان جوامع می‌شود.

- عدالت مانع تباہ شدن منابع و امکانات بشر می‌شود.

- عدالت مانع پامال شدن حقوق انسان‌ها می‌شود.

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه ۱۵)

۶۵. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی موارد:

مورد اول: فارابی جامعه تغلب را مطرح کرد.

مورد دوم: استعمار به معنای اشغال یک سرزمین خارجی با توسل به قدرت سیاسی و نظامی است.

مورد سوم: فرهنگ پنج قرن اخیر اروپا را با نام فرهنگ غرب می‌شناسیم.

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۹، ۲۲ و ۲۳)

روان‌شناسی

۶۶. گزینه ۴ صحیح است.

رد سایر گزینه‌ها:

۱) در صورت از دست دادن همه اطلاعات حافظه، ما قادر به هیچ کاری نخواهیم بود؛ برای مثال نمی‌توانستیم مسیر برگشت به منزلمان را پیدا کنیم؛ از کنار دوستان و آشنایان با بی‌تفاوتی عبور می‌کردیم.

۲) درست است که حافظه ابزاری برای گذر از شناخت پایه به شناخت عالی است؛ اما ادراک زیرمجموعه شناخت عالی محسوب نمی‌شود و شناخت پایه است (ضمن اینکه احساس نیز جزئی از شناخت محسوب نمی‌شود).

۳) حافظه پدیده‌ای شناختی محسوب می‌شود، نه ادراکی.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه ۹۰)

۶۷. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) در این مثال علاوه بر به خاطر سپردن قیمت هر کالا، باید جمع همه اقلام را در نظر داشته باشید تا بتوانید تصمیم بگیرید. حساب و کتاب با کمک حافظه کاری محقق می‌شود. (کاری)

خطای سایر گزینه‌ها:

«لا یُنصرون» فعل مضارع مجهول به معنای «یاری نمی‌شوند» است (رد سایر گزینه‌ها) / «کلّ أعمالی» به معنای «همه کارهایم» است (رد گزینه ۱) / «لم» کلمه پرسشی به معنای «برای چه، چرا» است (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «لا أَسلب» فعل مضارع منفی به معنای «به زور نمی‌گیرم» است (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «هو عالم» جمله حالیه است و در ترجمه باید همراه کلمه «در حالی که» بیاید. در گزینه ۳ کلمه «در حالی که» پیش از ترجمه جمله حالیه نیامده است (رد گزینه ۳).

(عربی دوازدهم، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۷۸. گزینه ۲ صحیح است.

معانی کلمات مهم: الشَّاب: جوان / قام ب: اقدام کرد / تطویر: بهینه‌سازی / نُقِیل علی: روی می‌آوریم / شراء: خرید / البلدان: کشورها / بینما: حال آنکه، در صورتی که / مُجدأً: باتلاش، تلاشگرانه / کُنَّا نُقبِلُ: (کان + فعل مضارع: ماضی استمراری) روی می‌آوردیم
خطای سایر گزینه‌ها:

مجدأً (حال: با تلاش، تلاشگرانه) (رد گزینه‌های ۱ و ۴) به صورت صفتی ترجمه شده است / کان قد قام ب (کان + ماضی = ماضی بعید: اقدام کرده بود، پرداخته بود) (رد گزینه‌های ۳ و ۴) به صورت ماضی ساده ترجمه شده / کُنَّا نُقبِلُ (کان + مضارع = ماضی استمراری: روی می‌آوردیم) (رد گزینه‌های ۱ و ۳) به صورت ماضی بعید ترجمه شده است / البلدان الأخری (موصوف و صفت: کشورهای دیگر) (رد گزینه‌های ۱ و ۳) به صورت ترکیب اضافی ترجمه شده است.

نکته ویژه: ۱- قام (يقوم، قُم): ایستاد / قام ب (يقوم ب، قُم ب): پرداخت، اقدام کرد ۲- صفت و حال نباید به جای هم ترجمه شوند: رجع الصیاد الحزین من البحر (الحزین: صفت): صیاد ناراحت از دریا برگشت / رجع الصیاد حزیناً من البحر (الحزین: حال): صیاد، ناراحت یا با ناراحتی از دریا برگشت

(عربی دوازدهم، صفحه‌های ۲۰ و ۲۶)

۷۹. گزینه ۱ صحیح است.

کلمات و اصطلاحات مهم: علینا أن لا نرفع: ما باید بالا نبریم، ما نباید بالا ببریم، بر ماست که بالا نبریم / الکیبار: بزرگان / له حق: حقی دارد / وصایاهم القیمة: سفارش‌های ارزشمندشان
خطای سایر گزینه‌ها:

أصواتنا: صداهایمان را (رد گزینه ۳) / أصوات الوالدین: صداهای پدر و مادر (رد گزینه ۴) / حیاتنا: زندگیمان، زندگی خود (رد گزینه ۲)

(عربی یازدهم، صفحه ۲)

۸۰. گزینه ۲ صحیح است.

کلمات و اصطلاحات مهم: ما أرضیتم: راضی نکردید، خشنود نکردید / الجلم: بردباری، صبر / ما أسخطمت: خشمگین نکردید / هذه کلها: اینها همگی / أبعدتکم: شما را دور کرد
خطای سایر گزینه‌ها:

ما أرضیتم: راضی نکردید، خشنود نکردید (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / ما أسخطمت: خشمگین نکردید (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «از خود» اضافی است و معادل عربی ندارد (رد گزینه ۳) / وصایا: سفارش‌ها (رد گزینه‌های ۳ و ۴) (عربی یازدهم، صفحه ۱۱)

۸۱. گزینه ۴ صحیح است.

کلمات مهم: تَدَکَّرَ (مضارع: یَتَدَکَّرُ): به یاد آورد / المَوادَّ السَّکَرِیَّة: مواد قندی / إنجاز: انجام / التَّعب: خستگی
دلایل رد سایر گزینه‌ها:

۱) أُنذِرُ (به یاد می‌آورم)، اگر (أذکرُ) باشد به معنای یاد می‌کنم / أَمّ تعامل (لم + مضارع: ماضی منفی: رفتار نکردی) / «رفتار خوبی» ترکیب وصفی است ولی «جیداً» قید است «با من به خوبی رفتار نکردی»

۷۳. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) تداخل اطلاعات در اثر یادگیری سطحی و غیرعمیق صورت گرفته است. برای کنترل اثر تداخل اطلاعات لازم است یادگیری عمیق داشته باشیم.

ب) هر چه به انتهای جدول نزدیک‌تر می‌شوید، نشانه‌های بازیابی در مقایسه با ابتدای جدول که هنوز جدول با حروفی پر نشده است، بیشتر خواهند شد.

ج) بسیاری از فراموشی‌ها در عمل، ناشی از نبود رمزگردانی است.

د) از آنجا که نشانه‌های بازیابی مثل صدا، چهره و... تغییر کرده است و دیدار در خیابان و نه در مدرسه و کلاس رخ داده است، نام دوست قدیمی خود را به یاد نمی‌آورید.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۰۲ و ۱۰۳)

۷۴. گزینه ۳ صحیح است.

انجام دو فعالیت مجزای تماشای تلویزیون و مطالعه به صورت همزمان موجب ناقص شدن توجه شده و آسیب‌زا است؛ برای همین هم یکی از فنون بهسازی پرهیز از همزمانی چند فعالیت به شمار می‌رود.

رد سایر گزینه‌ها: اول متن ما می‌فهمیم که صدرا بین ساعات مطالعاتی خود زمان استراحت را نیز در نظر گرفته (یادگیری با استراحت) و همچنین انجام خلاصه‌نویسی مصداق «استفاده از چند روش حرکتی» است که یکی دیگر از فنون بهسازی حافظه به شمار می‌رود.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۷)

۷۵. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) در مرحله اول پس‌خبا (پیش‌خوانی) متن به صورت کلی خواننده می‌شود، نه در مرحله سوم.

۲) در مرحله چهارم (به خود پس دادن) در صورت لزوم متن مجدداً خوانده می‌شود.

۳) مرحله آزمون، تحت تأثیر پدیده «اثر آزمون» راهکاری برای کاهش مشکلات مربوط به نشانه‌های بازیابی است.

۴) در مرحله خواندن، مطالب را به دقت می‌خوانید تا بتوانید به پرسش‌ها جواب دهید و سپس در مرحله چهارم، جواب‌ها را بیان می‌کنید.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۰۷ و ۱۰۹)

زبان عربی

۷۶. گزینه ۴ صحیح است.

کلمات و اصطلاحات مهم: إِمّا: فقط، تنها / آمَنوا: ایمان آوردند / یَقیمون: برپا می‌کنند / یُؤتون: می‌پردازند - می‌دهند / و هم راکعون: در حالی که در رکوع‌اند، در حالی که در رکوع هستند
خطای سایر گزینه‌ها:

إِمّا: فقط، تنها (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / زکاتشان: الزکاة (ضمیر متصل ندارد) - (رد گزینه ۲) / تنها سرپرست ... «إمّا» در جملات اسمیه بر سر خبر ترجمه می‌شود (ولی؛ مبتدا - کم: مضاف‌الیه - الله: خبر) (رد گزینه ۳) / «مؤمن‌اند» ترجمه مناسبی برای آمَنوا نیست - مؤمن‌اند: هم مؤمنون - آمَنوا: ایمان آوردند (رد گزینه ۳)

نکته ویژه: «إمّا» به معنی «فقط - تنها» در جملات اسمیه، قبل از خبر ترجمه می‌شود.

(عربی دوازدهم، صفحه ۲۷)

۷۷. گزینه ۴ صحیح است.

کلمات مهم: لا أَسلب: به زور نمی‌گیرم / نملة: مورچه‌ای، یک مورچه / جلب شعيرة: پوست جوئی / لِم: برای چه، چرا / تتوقع: توقع داری / أن أظلم: که ستم کنم، که ظلم کنم / أعصی: نافرمانی کنم، سرپیچی کنم / عالم: دانا / کلّ أعمالی: همه کارهایم

ترجمه متن:

قطب شمالی (یا منطقه آرکتیک) یکی از دو قطب کره زمین است که به خاطر سرمای شدید و منابع زیرزمینی اش محل رقابت بین کشورها شده است. برخلاف قطب جنوب، در این منطقه ساکنانی زندگی می‌کنند. ممکن است تصور شود که دو قطب از هر نظر مشابه‌اند، اما در واقع تفاوت‌های بسیاری بین آنها وجود دارد. قطب جنوب به سرمای شدیدش معروف است و دمای آن به ۴۹- درجه سانتی‌گراد می‌رسد، در حالی که دمای قطب شمال در زمستان به ۳۴- درجه و در تابستان بین ۱۰- تا ۱۰+ درجه می‌رسد.

قطب شمال در حقیقت یک اقیانوس یخ‌زده است که با زمین‌های اطراف (مانند سیبری و آلاسکا) احاطه شده است، اما قطب جنوب (قاره‌ی آنتارکتیکا) یک خشکی وسیع پوشیده از یخ است. یک باور عمومی وجود دارد که پنگوئن‌ها و خرس‌های قطبی در یک محل زندگی می‌کنند، اما حقیقت چیز دیگریست. اولین تلاش برای ایجاد یک راه به قطب جنوب توسط کاوشگر بریتانیایی رابرت فالکون اسکات انجام شد، اما اولین بشری که به قطب جنوب رسید روالد آمونسن و تیمش بود. در راه بازگشت، اسکات و چهار تن از همراهانش به دلیل گرسنگی و سرمای شدید جان باختند.

۸۵. گزینه ۲ صحیح است.

مطابق متن برخلاف قطب شمال هیچ ساکنی در منطقه قطب جنوب وجود ندارد و کسی در آن زندگی نمی‌کند، بنابراین گزینه ۲ صحیح است. ترجمه عبارت: ساکنانی وجود ندارند که در منطقه قطب جنوب زندگی کنند.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

(۱) قطب شمال سردترین منطقه در جهان است.

(۳) درجه حرارت در قطب شمال به درجه بالای صفر نمی‌رسد.

(۴) اولین کسی که به قطب جنوب رسید رابرت اسکات است.

توضیحات:

(۱) نادرست، زیرا قطب جنوب از آن سردتر است، بنابراین قطب شمال سردترین نیست!

(۳) نادرست، زیرا مطابق متن در تابستان دمای هوا در قطب شمال تا ۱۰+ درجه بالای صفر نیز می‌رسد!

(۴) نادرست، زیرا اولین نفری که به قطب جنوب رفت، روالد آمونسن و تیمش بود.

۸۶. گزینه ۱ صحیح است.

قطب شمال در حقیقت یک اقیانوس منجمد است، بنابراین گزینه ۱ صحیح است.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

(۲) پنگوئن‌ها و خرس‌های قطبی در یک مکان زندگی می‌کنند.

(۳) روالد آمونسن و تیمش در سفر بازگشتشان از قطب جنوب درگذشتند.

(۴) قاره قطب جنوب به نام آرکتیکا معروف است.

توضیحات:

(۲) نادرست، زیرا در عبارت «... لکن الأمر غیر ذلک» در متن درستی این عبارت رد شده است!

(۳) نادرست، زیرا اسکات و تیمش در راه بازگشت جان خودشان را از دست دادند نه روالد آمونسن!

(۴) نادرست، زیرا قطب شمال به این نام مشهور است نه قطب جنوب!

۸۷. گزینه ۳ صحیح است.

آنچه را که در متن ذکر نشده است، تعیین کن.

گزینه ۳ صحیح است، زیرا در متن به اولین کسی که به قطب شمال رفته است اشاره‌ای نشده است.

(۲) تعلمین (فعل مضارع اخباری و مفرد مؤنث مخاطب: می‌دانی)، به صورت ماضی استمراری و جمع ترجمه شده / هذ (این) ترجمه نشده است.

(۳) لا تمتنع (فعل مضارع منفی و مفرد مؤنث غایب با توجه به ضمیر «ها»): خودداری نمی‌کند، به صورت نهی و مخاطب ترجمه شده است / دروس‌ها (درس‌هایش)

نکته ویژه: مراقب فعل‌های دارای ریشه مشترک ولی در معنا متفاوت باشید. ذَکَرَ (یَذْکُرُ): یاد کرد / تَذَكَّرَ (يَتَذَكَّرُ): به یاد آورد

مَنَعَ (يَمْنَعُ): منع کرد / اِمْتَنَعَ (يَمْتَنِعُ): خودداری کرد

عَمِلَ (يَعْمَلُ): کار کرد، عمل کرد / اِعْمَلَ (يُعْمَلُ): رفتار کرد

(عربی دوازدهم، صفحه‌های ۲۸، ۳۳ و ۳۴)

۸۲. گزینه ۲ صحیح است.

کلمات مهم: لا يُقْبَلُ عَلَيَّ: روی نمی‌آورد / جَبَّار: ستمکار زورمندی / سَلَّ: بپرس / يُصَادُّ: شکار می‌شود / الحوت: نهنگ / قُلُّ: بگو / اِجَابَةٌ: پاسخ / اَفْعَلُ: انجام بده / وَحِيداً: به تنهایی / لا تَكُنْ: نباش / اَيَّاكُمْ: بپرهیزید / تَذَكَّرْ: به یاد آوردن / الذَّكْرِيَّاتُ: خاطرات / تَمَرَّرْ: تلخ می‌کند در گزینه ۲، «تذکر» مصدر به معنای «به یاد آوردن» است و هرگز به صورت «یاد کردن» در ترجمه نمی‌آید. / ضمناً فعل «تَمَرَّرْ» به معنی «تلخ می‌کند» می‌باشد و فعل «تَمَرَّرْ» به معنی «می‌گذرد» است.

ترجمه صحیح گزینه ۲: ای دوستان عزیزم از به یاد آوردن خاطراتی که زندگی‌تان را تلخ می‌کند، بپرهیزید.

(عربی یازدهم، صفحه‌های ۱۹، ۲۶ و ۳۰)

(عربی دوازدهم، صفحه‌های ۲۰، ۲۴، ۳۰، ۳۴ و ۳۵)

۸۳. گزینه ۳ صحیح است.

کلمات مهم: نیاکان ما: اجدادنا / با شادمانی: مَسْرورين، فَرِحين / چارپایان: الدواب / مناطق مختلف: المَنَاطِقُ الْمُخْتَلِفَةُ / سفر می‌کردند: كَانُوا يُسَافِرُونَ، كَان ... يُسَافِرُونَ

بررسی سایر گزینه‌ها:

معادل عربی «با شادمانی» باید به صورت حال بیاید و نه به صورت صفت برای «اجداد» (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / چارپایان: الدواب (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / سفر می‌کردند: كانوا يسافرون، كان ... يسافرون (رد گزینه ۴)

(عربی یازدهم، صفحه‌های ۱۹ و ۲۵)

(عربی دوازدهم، صفحه‌های ۲۷ و ۲۹)

۸۴. گزینه ۲ صحیح است.

محبوب‌ترین بندگان خدا نزد خدا، سودمندترین ایشان برای بندگانش است. بررسی گزینه‌ها:

(۱) شاعر (پروین اعتصامی) به سودمند بودن برای دیگران و یاری رساندن به آنها اشاره نموده است.

بزم و محفل تو را برای این روشن نموده‌اند که تو نیز به بزم و محفل بی‌نور دیگران نور و روشنائی ببخشی.

(۲) شاعر (حافظ) به بخشش و درگذشتن از بدی دیگران اشاره دارد.

از درخت سایه‌انداز کمتر نباش و هر که به سمت تو سنگی پرتاب کرد به او میوه بده.

(۳) شاعر (سعدی) به سودمندی برای دیگران اشاره دارد.

تلاش من این است که همانند عود در آتش اندیشه بسوزم تا باعث برطرف شدن بوهای بد شوم و جهان را عطرآگین کنم.

(۴) شاعر (سعدی) به سودمندی برای خلق و خدمت به آنها اشاره نموده است.

عبادت فقط خدمت کردن به مردم و خلق خداست و عبادت به تسبیح و سجاده و لباس پشمینه (خرقه) نمی‌باشد.

(عربی یازدهم، صفحه ۱۱۳)

۹۴. گزینه ۴ صحیح است.

مشخص کن آنچه را که در آن حال آمده است.

(۱) «مسرورین» خبر فعل ناقص «أصبح» می باشد.

(۲) «مريضاً» خبر فعل ناقص «كان» می باشد.

(۳) «مُسَاعِدَةً» خبر فعل ناقص «صارت» می باشد.

در ۳ عبارت فوق «مسرورین، مريضاً و مُسَاعِدَةً» قابلیت حذف شدن را ندارند و بدون آنها جمله ناقص می شود، پس نمی توانند حال باشند و همگی خبر هستند.

در گزینه ۴ «مُتَعَجَّباً» حال است، چون:

۱- قابلیت حذف شدن دارد: پسربچه به ما نگاه می کرد وقتی که درباره پدرش از او پرسیدیم.

۲- بین فعل ناقص «كان» و «مُتَعَجَّباً» یک فعل آمده است «ينظر» پس همان فعل را خبر برای کان می گیریم و «متعجباً» دیگر خبر نیست.

(عربی دوازدهم، صفحه ۳۵)

۹۵. گزینه ۴ صحیح است.

تست از ما خواسته است که در کدام گزینه، نوع حال با سایر گزینه‌ها متفاوت است. حال به دو صورت در جمله می آید. حال اسم و جمله و جمله حالیه. حال اسم منصوب و نکره است ولی جمله حالیه بعد «و» حالیه می آید و بعد از آن ضمیر و ادامه جمله می آید.

در گزینه ۴، جمله «نحن مستمعون» جمله حالیه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «منتظراً» حال اسم است که حالت اسم غلم «كازماً» را بیان می کند.

(۲) «محبین» حال اسم است که حالت «الشعراء» را بیان می کند.

(۳) «مُعْتَرَفِينَ» حال و مثنی مذکر است که حالت اسم قبل از خود «أخوان» را هنگام وقوع فعل «آمزش خواستن از پروردگار» بیان می کند.

(عربی دوازدهم، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

تاریخ

۹۶. گزینه ۲ صحیح است.

تاریخنگاری عمومی یکی از شاخه‌های تاریخنگاری در ایران است که از قرن سوم هجری قمری آغاز شد و تا اواخر عصر قاجار تداوم یافت.

ادبیات و متون ادبی: متون نظم و نثر ادبی، گونه مهمی از منابع تاریخی محسوب می شوند؛ زیرا اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و نیز عقاید دینی و فلسفی رایج در هر عصری، کم و بیش، در شعر شاعران و نویسندگان آن عصر انعکاس می یابند.

(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۴ و ۱۰)

۹۷. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(ب) تاریخنگاری عمومی یکی از شاخه‌های تاریخنگاری در ایران است که از قرن سوم هجری قمری آغاز شد و تا اواخر عصر قاجار تداوم یافت.

(ج) انگیزه اصلی نویسندگان کتاب‌های تاریخ محلی، ثبت و ضبط رویدادهای تاریخی، بیان ویژگی‌های جغرافیایی و اقتصادی و نگارش زندگی‌نامه مفاخر و مشاهیر محلی بوده است.

(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۵ تا ۷)

۹۸. گزینه ۴ صحیح است.

در تاریخنگاری ترکیبی مورخ به جای ذکر همه روایات درباره یک موضوع، با مطالعه و مطابقت دادن همه روایت‌ها، یک گزارش از مجموع آنها تنظیم می کند. مورخ در این روش ناچار به گزینش و انتخاب است و امکان دارد برخی از جنبه‌های خبر از چشم او دور بماند.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

(۱) نام دوم قطب شمال

(۲) عدم مشابهت دو قطب

(۴) حدود درجه‌های حرارت در قطب شمال

توضیحات:

(۱) نام دوم قطب شمال آرکتیکا است و در متن ذکر شده است!

(۲) در خط دوم متن و در عبارت «قد تظن أن القطبين متشابهان ...» به عدم مشابهت دو قطب اشاره شده است!

(۴) به حدود درجه‌های حرارت در قطب شمال در متن اشاره شده است ← در زمستان تا -۳۴ درجه و در تابستان بین ۱۰- تا ۱۰ درجه!

۸۸. گزینه ۱ صحیح است.

خطای این گزینه: باب تعفیل ← باب تفعّل / متعدّی ← لازم

۸۹. گزینه ۳ صحیح است.

خطای این گزینه: من مصدر «انجماد» (مُتَجَمِّد) از فعل «یتجمّد» ساخته شده است، در نتیجه از مصدر «تَجَمَّد» ساخته شده است، نه «انجماد»!

۹۰. گزینه ۲ صحیح است.

خطاهای این گزینه: الحادّة (این کلمه اسم فاعل است، در نتیجه باید بر وزن «فَاعِل» باشد نه «فَاعِل»، در نتیجه «الحادّة» صحیح است!) - واصل (فعل ماضی در باب مفاعلة بر وزن «فَاعِل» است نه «فَاعِل»، در نتیجه «واصل» صحیح است!)

(عربی دوازدهم، صفحه ۲۰)

۹۱. گزینه ۳ صحیح است.

مطابع (مفرد: مطبوعه): چاپخانه

نکته ویژه: اسم مکان باید دو شرط داشته باشد: ۱- دارای وزن مکانی باشد (مفعّل، مفعّلة، مفاعِل) ۲- معنای مکانی هم داشته باشد مَوَاعِظ، مَبَالِغ، مَنَافِع، مَصَالِح، مَسَائِل، مَلَابِس، مَعَاصِي، قَرِيَّة، جَنُوبِيَّة، بَيْت، دَكَّان، شِيرَاز، صَفَّ اسم مکان موضوع بحث ما نیستند، چون وزن مکانی یا معنای مکانی ندارند.

(عربی یازدهم، صفحه ۹)

۹۲. گزینه ۲ صحیح است.

الفهامة (بسیار فهمیده) در گزینه ۱ و خَلَق (بسیار آفریننده، خلاق) در گزینه ۳ و صَبَّار (بسیار صبرکننده) در گزینه ۴ اسم مبالغه و در معنای صفتی هستند، ولی التَّاجَة (یخچال) در گزینه ۲ اسم مبالغه در معنای وسیله است.

نکته ویژه: اسم مبالغه از نظر معنا و مفهوم بر سه چیز دلالت می کند:

۱- صفت (عَلامة: بسیار دانا) ۲- شغل و حرفه (حدّاد: آهنگر) ۳- وسیله و ابزار (نظارة: عینک)

(عربی یازدهم، صفحه ۲۳)

۹۳. گزینه ۳ صحیح است.

متوکّلین (توکل کنندگان): حال و اسم فاعل

بررسی سایر گزینه‌ها:

قائماً: اسم فاعل و خبر فعل ناقص / مَعْلَمًا: اسم فاعل و خبر فعل ناقص / قائمات: اسم فاعل و خبر هستند.

نکته ویژه: مراقب باشید ۱- خبر در حال به صورت جمله را با حال اسمی اشتباه نگیرید مثل قائمات در گزینه ۴ (و التلمیذات قائمات: حال جمله = التلمیذات: مبتدا و قائمات = خبر) ۲- حال را با خبر افعال ناقصه اشتباه نگیرید مثل قائماً در گزینه ۱ (و معلماً در گزینه ۲).

(عربی یازدهم، صفحه ۲۱)

(عربی دوازدهم، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

ب) یکی از حوادث شتاب‌دهنده جنبش مشروطیت ماجرای نوز بلژیکی بود. در مراسم سال ۱۲۸۳ ش مسیو نوز بلژیکی که کارگزار روس‌ها در امور گمرک ایران بود، با لباس روحانیون و در حالی که قلیان به دست داشت، عکس گرفت.

ج) پس از بازگشت مهاجران از مهاجرت صغری و به دنبال وعده‌های دروغین عین‌الدوله و بی‌اعتنایی شاه به خواسته مردم، رهبران مردم پس از بحث و تبادل نظر تصمیم گرفتند در اعتراض به اقدام‌های دولت، به شهر مقدس قم بروند. این مهاجرت به «مهاجرت کبری» معروف شد. د) در ایالت‌ها نیز حادثه‌هایی رخ داد که نشانگر فراگیر بودن نارضایتی مردم بود. معروف‌ترین این حوادث ماجرای شلاق خوردن سه تن از علمای کرمان بود که برای مقابله با فرقه «شیخیه» در این شهر قیام کرده بودند.

(تاریخ دوازدهم، صفحه‌های ۶۵ تا ۶۷)

۱۰۴. گزینه ۱ صحیح است.

(تاریخ دوازدهم، صفحه‌های ۶۷، ۷۰، ۷۱ و ۷۶)

۱۰۵. گزینه ۳ صحیح است.

موارد ذکرشده در سایر گزینه‌ها در زمان جنگ جهانی اول و قبل از سال ۱۹۱۷ رخ داده‌اند.

(تاریخ دوازدهم، صفحه ۹۰)

۱۰۶. گزینه ۳ صحیح است.

آلمان، اتریش و ایتالیا با عنوان اتحاد سه‌گانه (مثلث) در کنار یکدیگر قرار گرفتند و در مقابل، انگلستان، روسیه و فرانسه اتفاق سه‌گانه (مثلث) را تشکیل دادند.

(تاریخ دوازدهم، صفحه ۸۲)

۱۰۷. گزینه ۴ صحیح است.

می‌توان ترتیب وقایع در چهار گزینه را به این شکل بیان کرد:

- ۱- اصلاحات سیاسی، اقتصادی و اجتماعی حکومت روسیه
- ۲- فراخواندن پانزده میلیون نفر که بیشتر کارگران و کشاورزان بودند به جبهه جنگ
- ۳- دستگیری و کشته شدن تزار روسیه توسط بلشویک‌ها و شورشیان
- ۴- حاکم شدن بلشویک‌ها بر روسیه و اعلام حکومت کمونیستی
- ۵- سعی در انتقال مالکیت کارخانه‌ها، معادن و ماشین‌آلات صنعتی به شورای کارگران هر کارخانه
- ۶- خارج کردن سربازان روسی از جبهه‌های جنگ

(تاریخ دوازدهم، صفحه ۸۵)

۱۰۸. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی موارد نادرست:

الف) رقابت دولت‌های استعمارگر اروپایی به ویژه انگلستان و فرانسه در قاره‌های آسیا، آفریقا، آمریکا و اقیانوسیه - مردم بسیاری از کشورهای مستعمره در آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین (جنوبی) در قرن ۱۹م جنبش‌های اعتراضی به راه انداختند.

ج) انقلاب صنعتی و تولید سلاح‌های پیشرفته مانند توپ و کشتی‌های جنگی، موجب گسترش استعمار در جهان شد - مبارزات مردم الجزایر به فرماندهی امیر عبدالقادر بر ضد ارتش انگلستان از جمله مقاومت‌ها در برابر استعمار می‌باشد.

(تاریخ دوازدهم، صفحه‌های ۷۹ و ۸۲)

جغرافیا

۱۰۹. گزینه ۳ صحیح است.

تقسیم‌بندی واحدهای جغرافیایی برای شناخت بهتر و آسان‌تر مکان‌های مختلف و علمی کردن مطالعات و تحقیقات درباره این مکان‌ها صورت می‌گیرد تا بتوان برای آنها به طور صحیح برنامه‌ریزی کرد.

(جغرافیا یازدهم، صفحه ۴)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) توضیح در مورد تاریخ‌نگاری روایی است.

(۲) توضیح در مورد تاریخ‌نگاری روایی است.

(۳) توضیح در مورد تاریخ‌نگاری ترکیبی است.

(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۹۹. گزینه ۴ صحیح است.

(۱) دعوت عمومی ← تحریم و محاصره اقتصادی و اجتماعی بنی‌هاشم ← وفات حضرت خدیجه (علیها السلام) و حضرت ابوطالب ← سفر پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) به طائف

(۲) بعثت پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) در ۲۷ رجب ← دعوت خاص و محدود ← دعوت عمومی ← تحریم و محاصره اقتصادی و اجتماعی بنی‌هاشم

(۳) دعوت عمومی ← وفات حضرت خدیجه (علیها السلام) و حضرت ابوطالب ← سفر پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) به طائف ← مسلمان شدن عده‌ای از مردم یثرب (تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۹)

۱۰۰. گزینه ۲ صحیح است.

پیروان آیین یهودیت و مسیحیت در شهر مکه ساکن نبودند. برخی از یهودیان ساکن یثرب و معدودی از مسیحیان مستقر در نجران بودند.

(تاریخ یازدهم، صفحه ۲۳)

۱۰۱. گزینه ۴ صحیح است.

رسول خدا در آغاز پیامبری، به صورت محدود و تا حدودی پنهانی، افراد را به پرستش خدای یگانه و ایمان به روز رستاخیز دعوت می‌کرد و ابتدا از خانواده خویش آغاز کردند. حضرت خدیجه (علیها السلام)، حضرت علی (علیها السلام) و نیز زیدبن حارثه به عنوان نخستین ایمان آورندگان شناخته شده‌اند. ابوبکر بن ابی قحافه نیز، نخستین فرد از غیرخانواده رسول خدا بود که اسلام آورد.

پیامبر اکرم سه سال پس از بعثت، به فرمان خداوند دعوت خود را آشکار و عمومی کرد. مشرکان، ابوطالب را در تنگنا قرار دادند که برادرزاده خود را وادار به دست کشیدن از عقایدش کند و یا او را به آنان بسپارد. ابوطالب نه تنها از حمایت پیامبر دست نکشید، بلکه طایفه بنی‌هاشم را به حمایت از آن حضرت فراخواند.

پس از آنکه سران قریش در جلب رضایت ابوطالب برای دست برداشتن از حمایت رسول خدا ناکام ماندند، تصمیم گرفتند بنی‌هاشم را تحت محاصره اجتماعی و اقتصادی قرار دهند. از این رو معاهده‌ای نوشتند که براساس آن هر گونه مرادۀ اجتماعی از قبیل ازدواج و ارتباط اقتصادی مانند خرید و فروش کالا با بنی‌هاشم ممنوع شد.

مدتی پس از پایان یافتن تحریم اقتصادی و اجتماعی مسلمانان در سال دهم بعثت، حضرت خدیجه (علیها السلام) و حضرت ابوطالب، دو حامی بزرگ حضرت محمد (صلی الله علیه و آله)، به فاصله کوتاهی از دنیا رفتند.

(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۲۶، ۲۸ و ۲۹)

۱۰۲. گزینه ۱ صحیح است.

در ۲۸ مرداد، اولین دوره مجلس شورای ملی با حضور نمایندگان تهران تشکیل گردید. عده‌ای از سیاستمداران مشروطه‌خواه، به تدوین قانون اساسی پرداختند.

(تاریخ دوازدهم، صفحه ۶۸)

۱۰۳. گزینه ۱ صحیح است.

برای پی بردن به رویداد مرتبط با هر مورد، بهتر است هر عبارت را بررسی کنیم:

الف) در دوران قاجاریه برخی از کالاهای مورد نیاز مردم مانند نفت، کبریت و قند از روسیه وارد می‌شد. در اثر جنگ روس و ژاپن نرخ قند افزایش یافت و موجب خشم عمومی از گرانی و تجمع آنها شد. در پی این حادثه به پیشنهاد آیت‌الله سید محمد طباطبایی، روحانیون و مردم، با حالت اعتراض تهران را ترک و در حرم حضرت عبدالعظیم تحصن کردند. این مهاجرت به مهاجرت صغری مشهور است.

نیمه دوم قرن بیستم:

د) ساختن آزادراهها و بزرگراهها برای حل مشکل ترافیکی و همچنین افزایش سرعت خودروها متداول شد.

ب) برخی کشورها مانند فرانسه، اسپانیا، آلمان و ژاپن طرحهایی را برای تولید قطارهای پرسرعت طراحی و آزمایش کردند.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه‌های ۴۲، ۴۳، ۴۶ و ۴۹)

۱۱۶. گزینه ۱ صحیح است.

معایب حمل‌ونقل ریلی:

- نیاز به زمین‌های هموار

- زیاد بودن هزینه تولید یا خرید لوکوموتیو و احداث خطوط راه‌آهن

محاسن حمل‌ونقل ریلی:

- داشتن امنیت زیاد

- مناسب برای مسافت متوسط و نسبتاً طولانی

- متوسط بودن هزینه احداث پایانه (ترمینال‌ها)

- آلودگی بسیار کمتر محیط‌زیست

- هزینه حمل‌ونقل در مسافت‌های طولانی کمتر از جاده

- مصرف سوخت $\frac{1}{7}$ حمل‌ونقل جاده‌ای

- راحتی بیشتر مسافران نسبت به خودرو

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۴۸)

۱۱۷. گزینه ۴ صحیح است.

دومین تحول، تولید و گسترش کشتی‌های کانتینربر بود. قبل از تولید کانتینرها، کشتی‌ها زمان زیادی در بندرها برای تخلیه و بارگیری توقف می‌کردند.

کانتینرها که از نظر اندازه استانداردهای مشخص دارند، سرعت جابه‌جایی و تخلیه کالاها را افزایش می‌دهند. همچنین قرار گرفتن کالاها در محفظه‌های خاص و وجود برچسب‌هایی با مشخصات کالاها در روی کانتینرها مدیریت و انبارداری محموله‌ها را آسان‌تر می‌کند.

بررسی سایر موارد:

الف) مربوط به اولین تحول در حمل‌ونقل دریایی است.

د) مربوط به کشتی‌های فله‌بر است.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۵۳)

۱۱۸. گزینه ۳ صحیح است.

از آنجا که حمل‌ونقل در فعالیتهای اقتصادی و مکان‌گزینی واحدهای تولیدی، خدماتی و تجاری نقش مهمی دارد، جغرافیای حمل‌ونقل شاخه‌ای از «جغرافیای اقتصادی» محسوب می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های ۱ و ۲) در مورد جغرافیای حمل‌ونقل درست است.

۴) در مورد حمل‌ونقل و رابطه آن با جغرافیا درست است.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۴۴)

۱۱۹. گزینه ۳ صحیح است.

حمل و نقل هوایی:

محاسن:

- عدم نیاز به احداث مسیر

- مناسب برای مسافت‌های طولانی

- مناسب برای صرفه‌جویی در زمان

- مناسب برای کالاهای سبک، کم‌حجم، ارزشمند و فاسدشدنی

- امنیت بسیار زیاد

۱۱۰. گزینه ۱ صحیح است.

جغرافی‌دان براساس ترکیب ویژگی‌های عمده بارش از قبیل میانگین بارندگی سالانه، توزیع فصلی بارش و بالاترین میزان بارش روزانه، ایران را به شش ناحیه بارشی تقسیم کرده است.

(جغرافیا یازدهم، صفحه ۵)

۱۱۱. گزینه ۲ صحیح است.

- عامل مؤثر در انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای ناحیه‌بندی ← هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان

- ویژگی اصلی هر ناحیه ← وحدت‌یابی (وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی)

- عامل به وجود آمدن شهری با نقش بندری ← امکان تجارت دریایی

- خاک یخ‌بسته نواحی توندرا ← کرایوزول

(جغرافیا یازدهم، صفحه‌های ۳ تا ۶)

۱۱۲. گزینه ۴ صحیح است.

موارد الف) و د) مربوط به ← نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.

موارد ب) و ج) مربوط به ← نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) درست - نادرست

۲) نادرست - درست

۳) نادرست - نادرست

(جغرافیا یازدهم، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۱۳. گزینه ۴ صحیح است.

قلمرو و وسعت نواحی، متفاوت است ب) و تعیین مرزهای دقیق نواحی دشوار است. د)

بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند.

ج) مرزهای نواحی قابل تغییرند.

(جغرافیا یازدهم، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۱۱۴. گزینه ۲ صحیح است.

به طور کلی، امروزه همه

نواحی طبیعی یا انسانی

جهان تحت مدیریت

نهادهای سیاسی یا اداری

قرار دارند.

نکته: نهادهایی مانند شوراها، شهرداری‌ها، بخشداری‌ها، استانداری‌ها، سازمان‌ها و بالآخره حکومت‌ها، مدیریت این نواحی را به دست گرفته‌اند و درباره آنها تصمیم‌گیری می‌کنند و سیاست‌ها و خط‌مشی‌هایی را به کار می‌بندند.

(جغرافیا یازدهم، صفحه ۱۸)

۱۱۵. گزینه ۱ صحیح است.

اوایل قرن بیستم:

الف) اختراع و تولید انبوه خودرو، چهره فضاهاى شهری و خارج از شهرها را تغییر داد.

ج) طی جنگ جهانی دوم (۱۹۴۵ - ۱۹۳۹م) اولین هواپیمای جت در آلمان ساخته شد.

معایب:

- نیاز به هزینه و سرمایه هنگفت برای احداث فرودگاه‌ها و تولید و خرید هواپیماها
- نیاز به دقت و مراقبت زیاد برای کنترل ایمنی آن
- مصرف سوخت زیاد نسبت به سایر وسایل حمل و نقل
- گران‌تر بودن هزینه سفر
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- (۱) اولی از معایب و دومی محاسن است.
- (۲) امکان بروز حوادث کم است.
- (۴) هر دو از محاسن هستند.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۵۵)

۱۲۰. گزینه ۲ صحیح است.

حمل و نقل لوله‌ای:

محاسن:

- مقرون به صرفه بودن حمل مواد با این شیوه به دلیل انتقال شبانه‌روزی
- آسیب کمتر به محیط زیست
- معایب:
- نیاز به مراقبت زیاد در برابر حوادث غیرمترقبه
- نیاز به سرمایه‌گذاری فراوان برای احداث و تعمیر لوله‌ها و ایستگاه‌های واسطه‌ای
- بررسی سایر موارد:
- (الف) هزینه احداث و تعمیر لوله‌ها بالا است نه پایین.
- (ج) در این شیوه به مراقبت زیاد از خطوط لوله‌ها نیاز است.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۵۷)

فلسفه و منطق

۱۲۱. گزینه ۳ صحیح است.

- مبنای تقسیم‌بندی استدلال به قیاسی و استقرایی که تقسیم‌بندی شکلی استدلال است بر پایه نوع حمایت مقدمات از نتیجه می‌باشد. در استدلال قیاسی حمایت مقدمات از نتیجه ضروری و قطعی است ولی در استدلال استقرایی نوع حمایت مقدمات از نتیجه نسبی و غیرضروری است.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- (۱) استدلال قیاسی نتیجه‌ای ضروری و قطعی دارد اما همواره نتیجه‌اش درست نیست بلکه می‌توان در قیاس‌ها به صورت قطعی گفت استدلال درست است یا نادرست.
- (۲) استدلال‌هایی استقرایی همواره ضعیف نیستند بلکه نسبت به استدلال‌های قیاسی، استدلال‌های ضعیفی هستند اما نسبت به خودشان دارای شدت و ضعف در اعتبار هستند.
- (۴) استدلال‌های استقرایی را می‌توان به صورت احتمالی اعتبارشان را مشخص کرد؛ یعنی می‌توان گفت احتمالاً درست یا نادرست است.

(منطق دهم، صفحه ۴۱)

۱۲۲. گزینه ۱ صحیح است.

- تمثیل و استقرایی تمثیلی با هم تفاوت دارند، تمثیل در علوم گوناگون از مشابهت ظاهری میان دو امر جزئی یا خاص برای توضیح بهتر مطالب استفاده می‌شود. اما استقرایی تمثیلی استدلالی است که برای نتیجه‌گیری از تمثیل استفاده می‌کند.
- تمثیل در علوم گوناگون کاربرد دارد و استقرایی تمثیلی در روزمره کاربرد دارد.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- (۲) نتیجه استقرایی تمثیلی همواره جزئی و خاص است.
- (۳) استقرایی تمثیلی در روزمره کاربرد دارد و تمثیل در علوم کاربرد دارد.
- (۴) تمثیل در بیشتر علوم کاربرد دارد.

(منطق دهم، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۱۲۳. گزینه ۴ صحیح است.

- این استدلال یک قیاس است که دارای یک مقدمه محذوف می‌باشد. استدلال به شکل زیر می‌باشد:
- ۱- هر جا گسل باشد زلزله می‌آید.
- ۲- تهران دارای گسل است.
- نتیجه: در تهران زلزله می‌آید.
- سایر استدلال‌ها همگی استدلال‌های استقرایی تعمیمی هستند که با بررسی چند مورد جزئی، یک حکم کلی به دست آورده است.
- (منطق دهم، صفحه‌های ۴۱ و ۴۵)

۱۲۴. گزینه ۲ صحیح است.

استقرای تعمیمی قوی سه شرط دارد:

- ۱- نمونه‌ها باید تصادفی باشند و همه افراد جامعه آماری شانس انتخاب شدن برابر داشته باشند. (قرعه‌کشی)
- ۲- نمونه‌ها باید متفاوت و بیانگر همه طیف‌های جامعه آماری باشد.
- ۳- تعداد نمونه‌ها نسبت به کل جامعه آماری باید نسبت مناسبی داشته باشد.
- در گزینه ۲ صرفاً از دانش‌آموزان دختر سؤال شده است و از دانش‌آموزان پسر پرسش انجام نشده است، پس نمونه‌ها متفاوت و بیانگر همه طیف‌ها نیست.

(منطق دهم، صفحه ۴۷)

۱۲۵. گزینه ۴ صحیح است.

- استدلال گزینه ۴ یک استقرای تعمیمی است که از بررسی چند مورد اتفاق افتاده، نتیجه‌گیری کرده که هر بار غذای فست‌فود بخوریم، فردایش حالمان خوب نیست.
- سایر گزینه‌ها با بررسی چند فرض یک نتیجه‌گیری احتمالی کرده است که همگی استنتاج بهترین تبیین است.
- (منطق دهم، صفحه ۴۸)

۱۲۶. گزینه ۳ صحیح است.

- این بیت یک استدلال استقرایی تمثیلی است (رد گزینه ۴) که از شباهت انسان مغرور به زمین بلند که هر دو بی‌بهره می‌مانند، از انسان می‌خواهد که فروتن باشد و دارای مغالطه نمی‌باشد. (رد گزینه ۱) و همچنین در این تمثیل انسان مغرور می‌تواند شبیه زمین سربالایی باشد. (رد گزینه ۲)

(منطق دهم، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۱۲۷. گزینه ۴ صحیح است.

- زیرا به گفته سقراط این مطلب که عده‌ای او را دانا نامیده بودند به خاطر جست‌وجو و تلاش وی بود؛ برای یافتن دانایی، نزد کسانی که مدعی دانایی بودند، و اینکه او متوجه شده بود مدعیان دانایی، از دانایی، کمترین بهره‌ای نبرده‌اند؛ زیرا آنها فکر می‌کردند چیزهایی که مدعیان دانایی نمی‌دانستند، او می‌داند.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ مرتبط با این سؤال نیست و پاسخ سؤال نیست، با اینکه مطالب هر سه گزینه درست است ولی بی‌ارتباط با سؤال است.
- (فلسفه یازدهم، صفحه ۴۰)

۱۲۸. گزینه ۲ صحیح است.

- سقراط خطاب به حاضران گفت: «ای مردم! کسی که به راه درستی دست یافت و آن را در پیش گرفت، هرگز نباید از خطر هراسی به دل راه دهد. اکنون که خداوند مرا مأمور کرده تا در جست‌وجوی دانش بکوشم و آن را به دیگران بیاموزم، آیا پسندیده است که از ترس مرگ یا هر خطر دیگری از فرمان الهی سر بتابم؟»

خدا نزد افلاطون یک خدای معین با ویژگی‌های روشن است و این با چندخدایی یونان تفاوت دارد. این تفاوت در این است که وظایف و اهدافی که به خداهای مختلف نسبت داده شده بود، این بار در یک خدا نسبت داده شده است. از نظر او کار خدا هدفدار است و براساس حکمت و برای هدفی خاص صورت می‌گیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) افلاطون اساساً چندخدایی را قبول نداشت.

(۳) به نقل خود افلاطون، سقراط برای اولین بار با چندخدایی مخالفت کرده بود.

(۴) عبارتی درست است اما ربطی به پرسش ندارد.

(فلسفه دوازدهم، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۱۳۴. گزینه ۳ صحیح است.

او همچنین از خدا به عنوان صانع و آفریننده اشیا این عالم نیز یاد می‌کند تا به انسان یادآوری کند که نظم جهان از وجودی عاقل سرچشمه می‌گیرد. این نظم خود به خود ایجاد نشده یا از طرف اراده‌ای غیر از خدا نیست.

نکته: تسلط روی متن کتاب در کنکورهای چند سال اخیر بسیار ضروری هست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) افلاطون دیدگاه سقراط را توضیح نداد.

(۲) نام مثال خیر اشاره به ذات خداوند دارد.

(۴) پیوسته، ثابت بودن و عدم وجود حرکت یا تغییر همان ذات خداست که با نام مثال خیر توضیح داده شده است.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۳۲)

۱۳۵. گزینه ۱ صحیح است.

به طور کلی هر جا که یک خوب‌تر و بهتر وجود دارد خوب‌ترین و بهترینی نیز هست. حال در میان موجودات برخی خوب‌تر و بهتر از برخی دیگرند؛ پس حقیقتی هم که خوب‌ترین و بهترین باشد وجود دارد که از همه برتر است و این همان واقعیت الهی است.

منظور ارسطو این است که هرگاه دو موجود با یکدیگر مقایسه شوند و گفته شود که یکی کامل‌تر و خوب‌تر از دیگریست، باید یک کامل مطلق و یک خوب مطلق وجود داشته باشد که بتوان آن دو موجود را با این وجود کامل مقایسه کرد و هر کدام که به این وجود نزدیک‌تر باشد برتر و آنکه دورتر، ناقص‌تر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) بحث مقایسه لزوماً درباره خدا فقط رخ نمی‌دهد. همچنین نتیجه این استدلال ارسطو می‌شود وجود داشتن خدا نه اینکه وجود خدا فرض گرفته شود.

(۳) باور به وجود یکسری امور خود نشان‌دهنده باور به اصل واقعیت است و برای باور به این اصل نیازی به خوب‌ترین نیست.

(۴) وجود خوب‌ترین یا عالی‌ترین برای مقایسه دو امر نسبت به هم نیست بلکه برای آن است که این دو امر با کامل مطلق مقایسه شوند و هر کدام که به این کامل مطلق نزدیک‌تر باشد، کامل‌تر است.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۳۳)

۱۳۶. گزینه ۴ صحیح است.

مقدمه ۱: در جهان حرکت وجود دارد.

مقدمه ۲: هر حرکتی نیاز به محرک (حرکت‌دهنده) دارد. (یا می‌شود گفت حرکت ذاتی هیچ متحرکی (دارای حرکت)) نیست.

مقدمه ۳: تسلسل محرک‌های نامتناهی محال است.

نتیجه: یک محرک نامتحرک وجود دارد (خدا).

پس گزینه ۴ نتیجه برهان حرکت ارسطو است و نه مقدمات آن.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۳۴)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های ۱، ۳ و ۴، مربوط به روش سقراط است در پرسش و پاسخ‌های با دیگران، و به مأموریت سقراط از جانب خداوند ربطی ندارد.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۴۱)

۱۲۹. گزینه ۱ صحیح است.

سقراط گفت: «پس چه نعمتی بالاتر از اینکه آدمی از این مدعیان که عنوان قاضی بر خود نهاده‌اند، رهایی یابد و با داوران دادگر آن جهان روبه‌رو شود و...» و افلاطون زندگی و مبارزه سقراط را با مغالطه‌گران و سوفیست‌ها در آثار خود به تصویر کشید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲ و ۴) نادرست، چون ارسطو درباره سقراط ننوشت.

(۳) به سؤال مرتبط نیست طبق متن کتاب درسی.

(فلسفه یازدهم، صفحه‌های ۳۷ و ۴۱)

۱۳۰. گزینه ۳ صحیح است.

سقراط برای احیای تفکر عقلانی و استواری فضیلت، قیام کرده و شالوده تفکر فلسفی اصیل را استوار ساخت. بنابراین شالوده تفکر فلسفی بر دو عامل استوار شد: ۱- احیای تفکر عقلانی ۲- استواری فضیلت

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مربوط به سوفیست‌ها است نه سقراط.

(۲) اخلاق و فضیلت تحت تأثیر نظرات سوفیست‌ها کم‌رنگ شد و جامعه از حقیقت و فضیلت فاصله گرفت و حق‌طلبی در سایه جدل و سخنوری ماهرانه آنها کم‌رنگ شد. در این شرایط سقراط پرچم علم و فضیلت را برافراخت و به احیای تفکر عقلانی و فضیلت قیام کرد.

(۴) مبارزه سقراط با مغالطه‌گران و شناساندن افکار مغالطه‌آمیز سوفیست‌ها بود، و این شالوده تفکر فلسفی را در برنمی‌گیرد که مورد نظر سؤال است.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۳۷)

۱۳۱. گزینه ۲ صحیح است.

فقط عبارت (ج) درست است.

بررسی سایر عبارت‌ها:

(الف) آنها معتقد بودند که جهان را نمی‌توان شناخت و آنچه را که علم و دانش می‌نامیم، ساخته ذهن ماست و تطابقی با واقعیت ندارد. این عبارت به معنای بی‌فایده بودن علوم نیست. خود آنها از علم خطابه و حقوق استفاده می‌کردند. آنها بیشتر به جنبه علمی علوم توجه داشتند.

(ب) آنها اساساً امکان شناخت و توانایی کسب شناخت در انسان را قبول نداشتند و طبعاً نظر آنها درباره شناخت وحی، این است که نمی‌توان به واقعیت یا حقیقت رسید.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۳۷)

۱۳۲. گزینه ۴ صحیح است.

اقتراهایی که از دیرباز به سقراط نسبت می‌دادند، شامل سه مورد است:

۱- رفتاری خلاف دین در پیش گرفته است. ۲- در پی آن است که به اسرار آسمان‌ها و زمین دست بیابد. ۳- باطل را حق جلوه می‌دهد (نه برعکس!) و این کار را به دیگران هم می‌آموزد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

هر سه گزینه ۱ و ۲ و ۳، جزء اقتراهایی که از دیرباز به سقراط نسبت می‌دادند، بوده است و سؤال به دنبال گزینه بی‌ارتباط با اقترها است.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۴۰)

۱۳۳. گزینه ۲ صحیح است.

افلاطون تصمیم گرفت با دقت فلسفی بیشتری درباره خدا صحبت کند و به تدریج پندارها را اصلاح کند.

یکی از افلاطون‌شناسان مشهور می‌گوید افلاطون ابداع‌کننده خداشناسی فلسفی است.

۴) این فیلسوف در کتاب خود به این مسئله اشاره می‌کند از سیر نزولی استدلال‌های عقلی در اروپا برای اثبات وجود خدا برخی از فیلسوفان به این سمت رفتند که خدا را عامل اصلی معنا بخشی به زندگی معرفی کنند.

(فلسفه دوازدهم، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

اقتصاد

۱۴۱. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی موارد:

الف) برخی محصولات به ویژه محصولاتی که از فناوری‌های پیشرفته تری بهره می‌برند، چندملیتی هستند. در اینجا می‌توانیم گزینه ۳ را قطعی رد کنیم.

ب) دولت‌ها و شرکت‌هایی که در خارج از مرزهای ما زندگی می‌کنند اما می‌توانند در زندگی اقتصادی ما اثر بگذارند. (رد گزینه‌های ۱ و ۲)
ج) ممکن است تولید یک محصول در یک کشور به صرفه باشد و در کشور دیگر صرفه اقتصادی نداشته باشد و همین اختلاف، پایه بده - بستان دو کشور یا صادرات و واردات را تشکیل می‌دهد.

(اقتصاد دهم، صفحه ۷۱)

۱۴۲. گزینه ۳ صحیح است.

هزینه فرصت تولید آناناس در کشور برزیل (۱۳ موز) از هزینه فرصت تولید آناناس در کشور چین (۱۸ موز) کمتر است. در نتیجه کشور برزیل در تولید آناناس در مقایسه با کشور چین مزیت مطلق دارد.

از طرفی کشور برزیل ۴ تن موز تولید می‌کند و کشور چین، ۸ تن موز، در نتیجه کشور چین در تولید موز مزیت مطلق دارد.

کشور چین به دلیل آنکه هزینه فرصت بیشتری به نسبت کشور برزیل در تولید آناناس دارد، نباید منابع خود را به تولید آناناس اختصاص دهد. (گزینه ۳)

اگر اصل مزیت‌های مطلق و نسبی رعایت نشود اولاً از منابع و سرمایه‌ها به بهترین نحو ممکن استفاده نمی‌شود که به نوعی هدر رفت آنها محسوب می‌شود (چرا که منابع کمیاب هستند) ثانیاً با تولید محصولات کمتر و بی کیفیت تر رفاه جامعه کاهش می‌یابد.

(اقتصاد دهم، صفحه ۷۳)

۱۴۳. گزینه ۳ صحیح است.

الف) زمانی که اقتصاد یک کشور در شرایط رکود قرار دارد به دلیل عدم استفاده کامل و بهینه از منابع تولید، تولیدات کاهش پیدا می‌کند و اقتصاد زیر منحنی مرز امکانات تولید قرار می‌گیرد. در چنین شرایطی احتمال رواج بیکاری دوره‌ای افزایش می‌یابد.

ب) بیکاری اصطلاحاً: این نوع بیکاری شامل کسانی است که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جست‌وجو هستند. همچنین شامل کسانی است که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند. این نوع بیکاری کوتاه‌مدت است و در همه کشورهای وجود دارد.

ج) بیکاری ساختاری: بیکاری که ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌هاست. مثال: نیروی کار ساده در اقتصاد وجود دارد ولی نیروی کار متخصص مورد نیاز است.

(اقتصاد دهم، صفحه ۸۷)

۱۴۴. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی موارد:

الف) مزیت مطلق یعنی کشوری می‌تواند محصولی را به صرفه‌تر با هزینه کمتر نسبت به دیگر کشورها تولید کند. در تولید پارچه کشور اتریش با هزینه کمتری نسبت به سایر کشورها تولید می‌کند. بنابراین در تولید پارچه مزیت مطلق دارد. (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

۱۳۷. گزینه ۳ صحیح است.

مقدمه ۱: من تصویری از خالق که حقیقت نامتناهی است دارم.
مقدمه ۲: تصور وجود نامتناهی نمی‌تواند از یک وجود متناهی ناشی شود. (چه خودم چه دیگران)

نتیجه: یک موجود نامتناهی هست که این تصور از او ناشی شده و در من قرار داده شده است.

گزینه ۳ دقیقاً توضیح مقدمه دوم برهان است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) وجود انسان فرض این برهان است و هیچ جای آن درباره اینکه وجود انسان اثبات شود سخنی گفته نشده است.

۲) مقدمه دوم این برهان درباره خود شخص دارای تصور و هم درباره سایر افراد متناهی هست؛ زیرا می‌گوید تصور امر نامتناهی توسط خودم یا سایر افراد متناهی در من نمی‌تواند قرار بگیرد.

۴) اساساً حرف دکارت در نتیجه این نیست. او می‌گوید چون این تصور از امر نامتناهی در من هست و موجودات متناهی نمی‌توانند این تصور را در خود بسازند پس باید آن امر نامتناهی باشد تا خودش این تصور را در انسان قرار بدهد.

(فلسفه دوازدهم، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۱۳۸. گزینه ۲ صحیح است.

هیوم ادعا می‌کند که دلایل دکارت و سایر فیلسوفان پذیرفتنی نیست، زیرا دلایلی که صرفاً متکی بر عقل باشد مردود است زیرا عقل اساساً ادراک مستقل از حس و تجربه ندارد. (معرفت شناسی) (رد گزینه ۳)

او می‌گوید مهم‌ترین برهان فیلسوفان الهی برهان نظم است که از تجربه گرفته شده است (چون نظم پدیده‌ای حسی است) (رد گزینه ۴) اما این برهان نیز نمی‌تواند ثابت کند که یک وجود ابدی و نامتناهی وجود دارد.

این برهان فقط می‌تواند ثابت کند که یک ناظم و خالق این جهان را اداره می‌کند اما ثابت نمی‌کند که این ناظم خالق همان خدایی است که نیازمند به علت نیست و وجود ازلی و ابدی دارد. (اثبات گزینه ۲)

نکته: پس هیوم سه ویژگی: ۱- نامتناهی بودن ۲- ازلی و ابدی بودن ۳- بی‌نیاز به علت بودن را برای خدا واجب می‌داند که برهان نظم اینها را ثابت نمی‌کند. (رد گزینه ۱)

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۳۵)

۱۳۹. گزینه ۳ صحیح است.

مقدمه اول برهان او آن است که در ذات انسان یک وجدان اخلاقی وجود دارد که او را به رعایت خوبی و دوری از بدی دعوت می‌کند. وجود این وجدان در انسان، فرض این برهان است و اثبات نمی‌شود. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) او با حس و تجربه به سراغ اثبات خدا نرفت. اساساً امر غیرمادی مانند خدا با حس امکان اثبات ندارد.

۲) برای قبول وجود وجدان باید قبول کنیم انسان نفس دارد و نه برعکس.

۴) او گفت اراده که امر غیرمادی هست در جسم نیست، پس باید نفس در انسان وجود داشته باشد تا اراده متعلق به آن باشد.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۳۶)

۱۴۰. گزینه ۱ صحیح است.

کاتینگهام می‌گوید قبول خداوند زندگی ما را در بستری قرار می‌دهد که آن را با ارزش و با اهمیت می‌سازد و این امید را می‌دهد که به جای اینکه احساس کنیم در جهان بیگانه افتاده‌ایم که در آن هیچ امری در نهایت اهمیت ندارد می‌توانیم پناهگاهی داشته باشیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

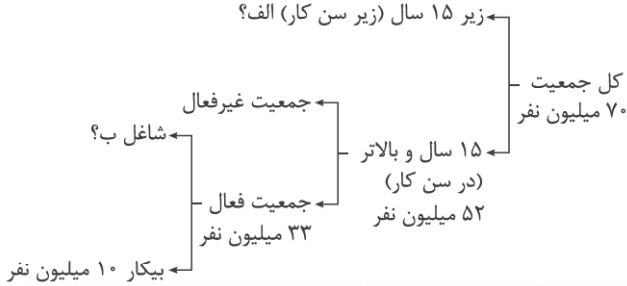
۲) باور کرگور است.

۳) باور ویلیام جمیز است.

۱۴۸. گزینه ۱ صحیح است.

برای حل مسائل نرخ بیکاری اول از همه این نمودار شاخه را رسم می‌کنیم و اعداد را جایگذاری می‌کنیم تا جمعیت‌ها را به دست آوریم:

اکنون با این فرمول‌ها جواب را به دست می‌آوریم:

جمعیت ۱۵ سال و بالاتر - کل جمعیت = جمعیت زیر ۱۵ سال (الف)

$$\Rightarrow 70 - 52 = 18$$

جمعیت بیکار - جمعیت فعال = جمعیت شاغل (ب)

$$\Rightarrow 33 - 10 = 23$$

(اقتصاد دهم، صفحه ۱۵)

۱۴۹. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) محمدرضا چون مشغول تحصیل است و به دنبال کار هم نمی‌گردد، نه جزء افراد بیکار محسوب می‌شود و نه جزء افراد شاغل، او جزء جمعیت غیرفعال است.

(۲) مبینا چون به دنبال شغل بهتر می‌گردد، جزء افراد بیکار محسوب می‌گردد و جزء جمعیت فعال نیز هست.

(۳) خانم احمدی چون دستمزد دریافت نمی‌کند جزء افراد شاغل نیست و جزء جمعیت فعال هم محسوب نمی‌شود.

(۴) آرش با توجه به سن خود جزء جمعیت پایین‌تر از ۱۵ سال محسوب می‌شود.

(اقتصاد دهم، صفحه ۱۵)

۱۵۰. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

الف) درست

ب) نادرست، سازمان‌های بین‌المللی که در اواخر قرن بیستم شکل گرفت، مجموعه‌ای از پیمان‌های تجاری بود که با فراز و نشیب‌های گوناگونی همراه بود.

یاد بگیر: (اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم: کشورهای ۱- آلمان ۲- اروپای شرقی ۳- ایالات متحده آمریکا در جهت تقویت و حمایت از صنایع داخلی خود، تعرفه‌های حمایتی متعددی بر کالاهای وارداتی وضع کردند.)

ج) نادرست، پیمان نفتا در سال ۱۹۹۲ بین آمریکا و کانادا و مکزیک امضا شد.

یاد بگیر: (در سال ۱۹۴۷: ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان قراردادی غیررسمی امضا کردند که بعدها به «گات» معروف شد.)

د) قرارداد گات بعدها به سازمان دائمی تجارت جهانی (WTO) تبدیل شد.

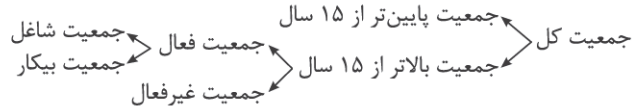
(اقتصاد دهم، صفحه ۷۳)

ب) کشور ایتالیا در تولید هیچ‌کدام از محصولات مزیت مطلق ندارد. اما پارچه را با هزینه کمتری نسبت به گندم تولید می‌کند. بنابراین طبق مفهوم مزیت نسبی، باید بر تولید پارچه متمرکز شود.

ج) کشور فرانسه باید بر تولید گندم متمرکز شود و پارچه مورد نیاز خود را از کشور اتریش (که برایش هزینه کمتری دارد) وارد کند.

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

۱۴۵. گزینه ۲ صحیح است.

جمعیت بالاتر از ۱۵ سال + جمعیت پایین‌تر از ۱۵ سال = جمعیت کل کشور

$$6,000,000 = 14,800,000 + x$$

$$x = 6,000,000 - 14,800,000 \Rightarrow x = 45,200,000$$

جمعیت غیرفعال + جمعیت فعال = جمعیت بالاتر از ۱۵ سال

$$45,200,000 = y + 32,700,000 \Rightarrow y = 45,200,000 - 32,700,000$$

$$\Rightarrow y = 12,500,000 \text{ جمعیت فعال}$$

نرخ اشتغال: $\frac{36}{5}\%$ از طرفی داریم

با توجه به فرمول نرخ اشتغال داریم:

$$100 \times \frac{\text{جمعیت شاغل}}{\text{جمعیت فعال}} = \text{نرخ اشتغال}$$

$$\frac{36}{5} = \frac{\text{جمعیت شاغل}}{12,500,000} \Rightarrow \frac{36}{5} = \frac{\text{جمعیت شاغل}}{100} \Rightarrow \text{جمعیت شاغل} = 4,562,500,000$$

$$\Rightarrow \text{جمعیت شاغل} = 4,562,500$$

$$\Rightarrow \text{جمعیت شاغل} = 4,562,500$$

جمعیت بیکار + جمعیت شاغل = جمعیت فعال

$$\Rightarrow 12,500,000 = 4,562,500 + \text{جمعیت بیکار}$$

$$\text{جمعیت بیکار} = 12,500,000 - 4,562,500$$

$$\text{جمعیت بیکار} = 7,937,500$$

(اقتصاد دهم، صفحه ۱۵)

۱۴۶. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی موارد:

الف) نادرست، وقتی یک اقتصاد منابع غیرفعال دارد، هیچ احتیاجی به انتقال منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگری نیست نه منابع فعال.

ب) نادرست، بسیاری از کشورهای جهان درگیر مسائل مرتبط با فقر و نابرابری اند. حتی کشورهای با درآمد بالا نیز دست به گریبان نابرابری اقتصادی‌اند.

ج) درست، در شاخص فقر مطلق، ارزش دلار، از طریق روش برابری قدرت خرید (PPP) محاسبه می‌شود.

د) نادرست، در کل جهان ۱/۴ میلیارد نفر در فقر مطلق به سر می‌برند. نه ۴/۱ میلیارد نفر.

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۸۵، ۸۸ و ۸۹)

۱۴۷. گزینه ۴ صحیح است.

با کاهش تولید و به وجود آمدن پدیده رکود تعدادی از افراد که شاغل بودند و مالیات بر درآمد پرداخت می‌کردند، بیکار شدند. در این حالت اولاً درآمد مالیاتی دولت کاهش یافته و دوماً دولت مجبور به پرداخت هزینه‌هایی مثل بیمه بیکاری و برنامه‌های اجتماعی و... می‌شود که این منجر به کاهش بودجه دولت می‌شود.

(اقتصاد دهم، صفحه ۸۸)